



## Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 - 2020

Sławno, 2010

## Spis treści

1	Wstęp .....	4
2	Charakterystyka Miasta Sławno .....	5
2.1	Zagospodarowanie przestrzenne.....	6
2.1.1	Granice stref ochrony konserwatorskiej.....	6
2.1.2	Uwarunkowania ochrony środowiska .....	17
2.1.3	Własność gruntów i budynków.....	23
2.1.4	Infrastruktura techniczna.....	27
2.1.5	Identyfikacja problemów w sferze przestrzennej.....	32
2.2	Gospodarka.....	33
2.2.1	Główni pracodawcy: struktura i trendy .....	34
2.2.2	Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie miasta.....	35
2.2.3	Liczba podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach .....	37
2.2.5	Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej .....	40
2.3	Strefa społeczna.....	40
2.3.1	Struktura demograficzna i społeczna - trendy.....	40
2.3.2	Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych .....	44
2.3.3	Infrastruktura społeczna .....	48
2.3.4	Organizacje pozarządowe .....	52
2.3.5	Identyfikacja problemów w sferze społecznej.....	53
3	Określenie grup wymagających wsparcia .....	54
	Tabela z danymi.....	57
4	Analiza SWOT Miasta Sławno.....	61
4.1	Analiza SWOT- sfera przestrzenna .....	61
4.2	Analiza SWOT- strefa społeczna .....	62
4.3	Analiza SWOT- sfera gospodarcza .....	64
5	Diagnoza obecnej sytuacji społeczno – gospodarczo -przestrzennej.....	65

5.1	Analiza wskaźnikowa.....	65
5.2	Analiza sytuacji infrastrukturalnej.....	71
6	Założenia LPR.....	71
6.2	Opis obszarów zdegradowanych.....	73
6.3	Cele LPR.....	89
7	Projekt Zintegrowany.....	91
8	Horyzont czasowy LPR.....	101
9	Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020 z dokumentami na szczeblu lokalnym i regionalnym.....	107
9.1	Dokumenty regionalne.....	108
9.1.1	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.....	108
9.1.2	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.....	109
9.1.3	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sławieńskim do roku 2015.....	110
9.2	Dokumenty lokalne.....	113
	Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasta Sławno.....	113
10	Finansowanie rewitalizacji.....	116
11	Monitorowanie LPR, oceny i komunikacji społecznej.....	125
11.1	Zasady monitoringu.....	125
11.2	Konsultacje społeczne.....	126
12	Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.....	127
13	Załączniki.....	127
14	Spis tabel i rycin.....	128

# 1 Wstęp

Proces rewitalizacji to wieloletnia i wieloetapowa inicjatywa odbudowy zdegradowanych części miast – ich przemiany przestrzennej, technicznej, społecznej i ekonomicznej. Ma on na celu odpowiednie zaplanowanie działań na podstawie wnikliwej analizy sytuacji w mieście, które przyczynią się do wyprowadzenia zdegradowanych części miast z ich obecnej sytuacji poprzez stymulowanie działań naprawczych i ogólne ożywienie gospodarcze.

Gmina Miasto Sławno podjęła działania rewitalizacyjne już w 2007 roku. Zleciła firmie zewnętrznej wykonanie dokumentu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Starego Miasta Sławno na lata 2007 – 2013”, który zarysował podłoże problemów oraz wytyczył kierunki odbudowy. Do tej pory udało się zrealizować niektóre inwestycje, inne w okrojonym stopniu, a pozostałe są na etapie przygotowań do realizacji. Niektóre z nich musiały zostać odroczone w czasie, głównie z powodów finansowych. Jednak ogólnie rzecz ujmując Gmina Miasto Sławno w trosce o jakość życia i konieczność rozwiązywania problemów dotyczących mieszkańców podejmuje działania pozostające w zbieżności z założeniami rewitalizacyjnymi.

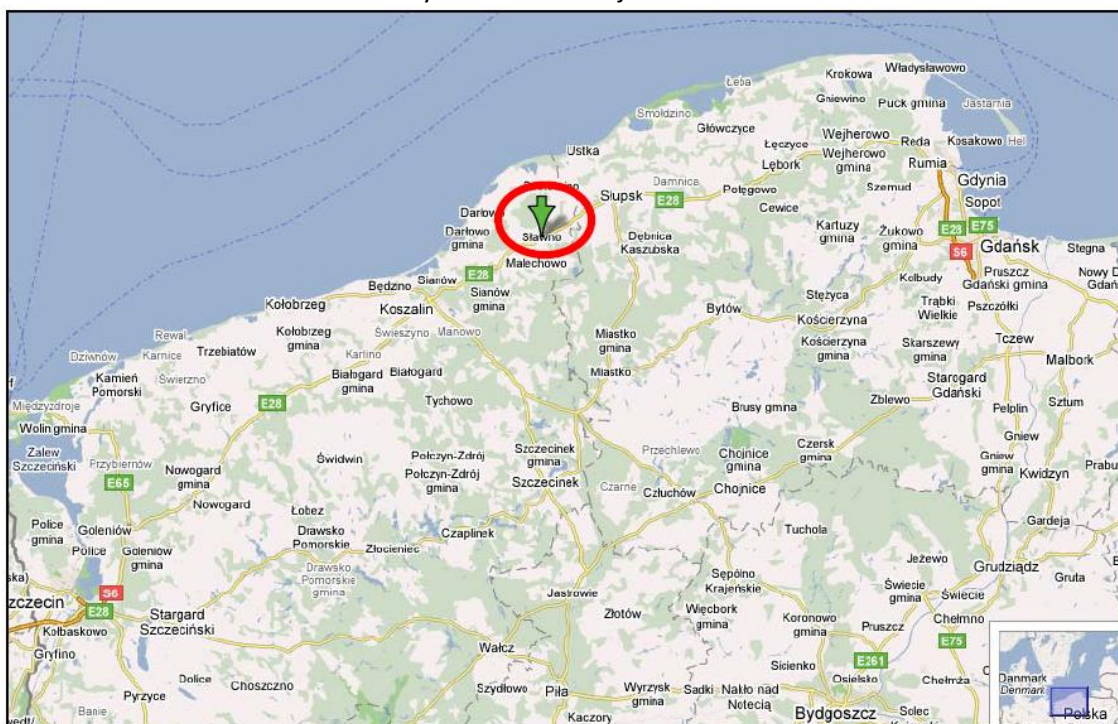
Niniejszy dokument LPR jest następstwem dla poprzedniego Programu Rewitalizacji. Został on sporządzony w oparciu o *Wytyczne w zakresie opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji* opracowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego. Zgodnie z jego zapisami wytyczono nowe obszary kryzysowe, częściowo pokrywające się z poprzednimi (ujętych w starym dokumencie LPR). Na ich terenie wyznaczono kolejne inwestycje stanowiące kontynuację wieloletniego procesu odnowy miasta Sławna. Z uwagi na kosztowność wielu przedsięwzięć wyszczególnionych w Projekcie Zintegrowanym w źródłach finansowania przyjęto możliwość skorzystania ze środków pomocowych jakie daje Unia Europejska w zakresie odbudowy miast.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 – 2020 jest zupełnie nowym dokumentem. W chwili przyjęcia niniejszego dokumentu uchwałą Rady Miasta jego poprzednia wersja przestaje obowiązywać.

## 2 Charakterystyka Miasta Sławno

Sławno (z niem. Schlawe) to ponad trzynastotysięczne miasto zlokalizowane w gminie o tej samej nazwie, znajdującej się w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie sławieńskim. Miasto Sławno to także miasto powiatowe, które sąsiaduje z powiatem koszalińskim oraz słupskim. W skład powiatu sławieńskiego wchodzi cztery gminy: Sławno, Darłowo, Postomino, Malechowo oraz miasto Sławno i Darłowo.

Rycina 1 Lokalizacja Sławna



Źródło: [www.google.pl/maps](http://www.google.pl/maps)

Miasto Sławno wraz ze swoją ponad 690-letnią historią należy do najstarszych miast Pomorza Środkowego. Mówi się, że ziemie należące do Sławna były już zasiedlane przez Gotów oraz pierwszych Słowian. W XII i XIII wieku wchodziły w skład państwa pierwszych Piastów. W 1317 roku na mocy prawa lubeckiego Sławno otrzymało prawa miejskie. Przez wieki znajdowało się pod panowaniem wielu książąt, w XVIII wieku miało znaczenie dzięki handlowi płótnem, a w XIX w. dzięki szybkiemu uprzemysłowieniu - prężnie działały:

odlewnia żelaza, fabryka maszyn, browar, tartak i olejarnia. Druga wojna światowa przyniosła ogromne zniszczenia dla Sławna, które jednak odbudowano, dzięki czemu nastąpił dalszy rozwój przemysłu. Obecnie miasto jest ośrodkiem rozwijającym się. Największe nadzieje pokłada się w rozwoju turystyki, jako najbardziej postępowej dziedziny gospodarki.

Rycina 2 Lokalizacja Sławna



Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://gminy.pl>

## 2.1 Zagospodarowanie przestrzenne

### 2.1.1 Granice stref ochrony konserwatorskiej

Miasto Sławno jest miejscem historycznym, którego charakter i wizerunek kształtują występujące tu zabytki. Ze względu na ich wartość zostały wyznaczone następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

#### Strefa Konserwatorska A - układu urbanistycznego miasta lokacyjnego

Strefa „A” (bezpośredniej ochrony konserwatorskiej) została wyznaczona dla obszaru Starego Miasta w obrębie dawnego biegu murów obronnych. Pas ochronny od wschodu

ogranicza bieg Kanału Miejskiego, od północy bieg rzeki Moszczenicy, od zachodu linia przebiegu Promenady Zachodniej, od południa linia przebiegu ul. Kopernika.

Granice strefy A wyznaczają granice poszczególnych zespołów o wartościowych układach urbanistycznych wraz z zabudową:

- Zespół gmachów na skrzyżowaniu ulic: Gdańska, Chopina, Skłodowskiej i I Pułku Ułanów wraz z odcinkiem ul. Skłodowskiej do Wojska Polskiego;
- Zespół zabudowy pierzejowej po obu stronach ul. I Pułku Ułanów i Skłodowskiej na odcinku między al. Wojska Polskiego a Jagiełły.

#### Strefa Konserwatorska B – układu urbanistycznego

Strefa „B” (pośredniej ochrony konserwatorskiej) obejmuje obszar Miasta Sławno zawierający czytelne lecz nie dominujące historyczne zagospodarowanie, charakterystyczne w skali lokalnej, podlegające ochronie poprzez utrzymanie ustalonych wybranych elementów istniejących oraz częściowe ograniczenie swobody kształtowania elementów nowych. Granice tej strefy przebiegają w następujący sposób:

##### *Dla strefy B1:*

- w rejonie zabudowy mieszkaniowej ulicy Chełmońskiego wzdłuż zewnętrznych granic działek przynależnych tej zabudowie;
- od zachodu: wzdłuż linii zabudowy zachodniej pierzei ulicy Armii Krajowej (od granicy działki przynależnej budynkowi Armii Krajowej 5 do zabudowy ulicy Mickiewicza (wzdłuż południowych granic działek Mickiewicza 7 i 9 i zachodnich granic działek nr 9, 10 i 31) do Moszczenicy i dalej wzdłuż zachodnich granic zabudowy ulicy Armii Krajowej do ulicy Wojska Polskiego wraz z jej zabudową w pierzei północnej oraz zachodnimi granicami działek przynależnych zabudowie ul. Armii Krajowej (od ul. Wojska Polskiego do ulicy Morskiej, a powyżej niej zachodnią granicą ulicy Armii Krajowej do ulicy Kosynierów);
- od północy: wzdłuż linii północnych granic działek przynależnych zabudowie północnej pierzei ulicy Polnej, wschodnich granic działek zabudowy ulicy Polnej i skłonem skarpy równoległej do wschodnich granic działek przynależnych zabudowie pl. Traugutta; wzdłuż granic północnych działek północno-wschodniej pierzei ulicy Sempołowskiej i posesji nr 47 i 46 przy ul. 1-ego Pułku Ułanów;
- od wschodu: wzdłuż wschodnich granic działek przynależnych zabudowie wschodniej pierzei ul. 1-ego pułku Ułanów nr 42-44, 46 i działki Szkoły Podstawowej do ulicy

Sempołowskiej, wschodnich granic działek przynależnych zabudowie wschodniej pierzei ulicy 1-ego Pułku Ułanów do skrzyżowania z ulicą Jagiełły, granicami zachodnimi działek przynależnych zabudowie wschodniej pierzei ul. 1-ego Pułku Ułanów do osi ulicy Wojska Polskiego, wzdłuż południowych granic działek przynależnych zabudowie południowej pierzei ulicy Wojska Polskiego 9 (nr 1-7), wzdłuż wschodniej i południowej (w osi ulicy Kopernika do skrzyżowania z ulicą Jedności Narodowej) granicy terenu Starego Miasta, wzdłuż wschodnich granic działek przynależnych zabudowie wschodniej pierzei ulicy Jedności narodowej, północnych i wschodnich granic działek przynależnych zabudowie północnej pierzei ulicy Pocztowej, osią ulicy Pocztowej do jej wschodniego krańca, północnymi i wschodnimi granicami działek zabudowy działek południowej pierzei ulicy Pocztowej, wschodnimi granicami działek przynależnych zabudowie wschodniej pierzei ulicy Polanowskiej oraz wschodniej granicy działki przy ul. Kościelnej nr 5, osią ulicy Kościelnej do zespołu zabudowy kościoła p.w. św. Jana Padewskiego przy ul. Kościelnej, do terenów kolejowych; osią ulicy Gruntowej od terenów kolejowych na południe do działki przynależnej budynkowi przy ul. Polanowskiej nr 35 9 wzdłuż jej wschodniej i południowej granicy, wschodnia granica ulicy Polanowskiej do ulicy Staszica (z włączeniem zespołu zabudowy we wschodniej pierzei ulicy Polanowskiej (nr 45 i 45a); wschodnią granicą ulicy Staszica do działek przynależnych zabudowie południowo-wschodniej pierzei ulicy Gierymskiego;

- od południa: południowo-wschodnią granicą działek przynależnych zabudowie ulicy Gierymskiego i placu Gierymskiego;
- od zachodu: wzdłuż zachodniej granicy ulicy Gierymskiego (od ulicy Słowackiego do ulicy Krasickiego, dalej w kierunku północnym do skrzyżowania z ulicą Mireckiego i Kossaka; południową granicą ulicy Kossaka do posesji nr 33 przy ul. Kossaka, wzdłuż południowych granic działek przynależnych zabudowie południowej pierzei ulicy Kossaka (nr 33-41); przez ulicą Koszalińską, wzdłuż granic działek przynależnych zabudowie przy ul. Koszalińskiej nr 50-48-46); dalej zachodnią granicą ulicy Koszalińskiej w kierunku północnym, wzdłuż granic działek przynależnych zabudowie północno-zachodniej pierzei ulicy Koszalińskiej (nr 44-39), dalej zachodnią granicą ulicy Koszalińskiej w kierunku północnym, wzdłuż granic działek przynależnych zabudowie północno-zachodniej pierzei ulicy Koszalińskiej ( nr 34-29 ), północną granicą ulicy łącznej od granic działki nr 2 do skrzyżowania z ulicą Koszalińską i jej zachodnia granica do terenów kolejowych.

*Strefa B2 obejmuje:*



- rejon zabudowy historycznej ulicy Okrzei w granicach działek przynależnych tej zabudowie ( nr 1-2-3).

*Strefa B3 obejmuje:*

- zespół zabudowy Młynu „Kukułka” przy ul. Buczka.

*Strefa B4 obejmuje:*

- zespół zabudowy ulic Buczka i 3-ego Maja wraz z zespołem byłej Rzeźni Miejskiej.

*Strefa B5 obejmuje:*

- zabudowę północnej pierzei ulicy Mieszka I (nr 3-8) wraz z przynależnymi jej działkami (wraz z działkami nieistniejącego budynku 1-2).

Strefa E - ochrony ekspozycji w Mieście Sławno dzieli się na:

*Strefę E1:*

- z ulicy Chełmońskiego (w rejonie pomiędzy zespołem cegielni a zespołem tartaku) w kierunku północnym z założeniem utrzymania czytelnej panoramy układu staromiejskiego z dwiema dominantami bram miejskich i wieży kościoła.

*Strefę E2:*

- z ulicy Gruntowej w kierunku układu staromiejskiego z założeniem utrzymania czytelnej panoramy układu staromiejskiego z dominantą wieży kościoła.

Strefa K – ochrony krajobrazu kulturowego w Sławnie obejmuje obszar, na którym występują historycznie ukształtowane formy pokrycia terenu, w szczególności zieleń o wartościach przyrodniczych wraz z obiektami architektonicznymi, podlegające ochronie poprzez utrzymanie ukształtowania i ustalonych elementów oraz ograniczenie swobody przekształceń obszaru.

*strefa K1 obejmuje:*

- teren cmentarza wraz z dawnym cmentarzem żydowskim, zabudową i działkami jej przynależnymi przy ulicy Gdańskiej nr 35, 37 i 37E oraz terenem zawartym między tymi działkami a południową częścią cmentarza.

*strefa K2 obejmuje:*

- Park Miejski.

*strefa K3 obejmuje:*

- zespół zabudowy dawnej cegielni przy ul. Morskiej w granicach działek przynależnych zabudowie.

*strefa K4-7 obejmuje:*

- zespół zabudowy dawnego folwarku przy ul. Morskiej w granicach działek dawnej zabudowy.

*strefa K8 obejmuje:*

- zespół zabudowy dawnego młyna przy ul. Staszica, w granicach działek przynależnych zabudowie.

*strefa K9 obejmuje:*

- teren ograniczony od północy północnym brzegiem Kanału Miejskiego (Młyńskiego), od wschodu zachodnim brzegiem Wieprzy, do linii kolejowej i dalej wzdłuż tej linii do nieruchomości zespołu zabudowy Kościoła pw. św. Antoniego padewskiego; od wschodu - zachodnimi granicami zabudowy ulic Koscielnej3-5, zabudowy ulicy Polanowskiej, Pocztovej i Jedności Narodowej oraz zachodnim brzegiem rzeki Moszczenicy do połączenia z kanałem Miejskim (Młyńskim).

*Na terenie Miasta Sławno znajduje się dziesięć obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnego Rejestru Zabytków:*

### **1. Kościół Parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP**

- stanowi zabytek I klasy. Został on ufundowany przez księżną Zofię -żonę Barmina IV. Jego powstanie szacuje się na 1321 rok i jest związane z istniejącym wówczas zakonem joannitów. Budowa Kościoła została zakończona dopiero w XV wieku. Kościół został zbudowany z cegły na kamiennej podmurówce w stylu gotyckim. Ma on charakter bazylikowy i jest trójnawowy. Niestety wskutek zniszczenia w 1945 roku nie posiada zabytkowego wystroju. Położony jest w centrum miasta, a swoim monumentalnym kształtem góruje nad pozostałymi budowlami miasta.

Zdjęcie 1 – Kościół Parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP



Źródło: Urząd Miejski

## **2. Kościół Parafialny p.w. Św. Antoniego Padewskiego wraz z plebanią**

- neogotyck, budowany w latach 1925-1926, murowany z czerwonej klinkierowej cegły, jednolity. Projekt wykonał sławieński architekt Dietrich Suhr. Stworzył on formę jednonawowego kościoła projektując jednocześnie dla niego jednorodne i charakterystyczne wyposażenie. Założenie – kościoła i plebani jest interesującym przykładem architektury okresu międzywojennego, łącząc w sobie cechy modernistyczne i neogotyckie. Zabytkowy wystrój stanowi renesansowy tryptyk z XVI wieku, pokazujący pięć scen z życia Matki Boskiej. Zamknięty, odłania wspinały ornament roślinny i świętych z czasów wczesnochrześcijańskich: Jana Chrzciciela, Wawrzyńca, Katarzynę i Dorotę. Jest jedynym na Pomorzu tego typu obiektem, zachował się w niezmienionej szacie do dnia dzisiejszego.

Zdjęcie 2 – Kościół Parafialny p.w. Św. Antoniego Padewskiego



Źródło: Urząd Miejski

### **3. Brama Koszalińska i Słupska**

- koszalińska z 1453 roku i Słupska z 1458 roku, usytuowane na osi ciągu komunikacyjnego północ – południe, są jedynymi zachowanymi pozostałościami dawnych fortyfikacji obronnych Sławna. Budowane w stylu gotyckim z cegły, na rzucie zbliżonym do kwadratu, czterokondygnacyjne, elewacje zdobione blendami.

Zdjęcie 3 – Brama Słupska



Źródło: Urząd Miejski

Zdjęcie 4 – Brama Koszalińska



Źródło: Urząd Miejski

#### 4. Budynek mieszkalno – usługowy przy ul. Grottgera 8

- jednopiętrowy budynek wolno stojący usytuowany kalenicowo. Budynek wybudowany został w 1880 roku i jest typowym przykładem ówczesnej zabudowy miejskiej.

Zdjęcie 5 – Budynek mieszkalno – usługowy przy ul. Grottgera 8



Źródło: Urząd Miejski

#### 5. Budynek Urzędu Miasta

- zbudowany na początku naszego stulecia (1905 – 1906), według projektu architekta Eduarda Kocha. Usytuowany przy ul. M. C. Skłodowskiej ( fasada od strony wschodniej), przy narożnikach z ulicami: Chopina (od strony północnej) i Wojska Polskiego (od strony południowej). Od strony ul.Chopina teren ogrodzony murem z furtą wejściową. Budynek II – kondygnacyjny, rozplanowany w kształcie zbliżonym do litery „L”, murowany z cegły, elewacje tynkowane z dekoracją sztukatorską. Z elementów oryginalnego wyposażenia zachowały się: stolarka drzwiowa i okienna, dekoracja sali obrad i holu wejściowego, balustrady głównej klatki schodowej. Wewnątrz mieszczą się witraże przedstawiające herby miast dawnego powiatu sławieńskiego oraz herby właścicieli ziemskich z terenu powiatu. Obiekt stanowi reprezentatywny dla terenów Pomorza Zachodniego przykład architektury publicznej, urzędowej z początków XX wieku.

Zdjęcie 6 – Budynek Urzędu Miejskiego



Źródło: Urząd Miejski

## 6. Wodociągowa wieża ciśnień

- zbudowana w 1927 roku w stylu neoromańskim. Zabytek przemysłowy, w chwili obecnej niewykorzystywany do innych celów.

Zdjęcie 7 – Wodociągowa wieża ciśnień



Źródło: Urząd Miejski

## **7. Zespół magazynów zbożowych**

- budynek z drugiej połowy XIX wieku zlokalizowany przy obecnej ulicy Rapackiego. W latach 30 XX wieku w budynku działała pralnia chemiczna i palarnia kawy a także duży zakład usług pralniczo-chemicznych z farbiarnią i sklepem tekstylnym. Po 1945 roku budynek był doraźnie remontowany na potrzeby suszarni i magazynów zbożowych Centrali Nasiennej. Od 2003 roku obiekt znajduje się w trakcie kompleksowego remontu. Obiekt to jeden z nielicznych, całościowych zachowanych elementów historycznej XIX-wiecznej zabudowy w obrębie układu staromiejskiego. Który przetrwał zniszczenia okresu wojennego. Obiekt waloryzuje architektoniczny krajobraz miasta, stanowi swoistą kurtynę, oddzielającą zwartą zabudowę północnego (przrzecznego) kwartału od rzeki Moszczenicy i parku miejskiego.

## **8. Budynek administracyjny**

- budynek powstał w 1927 roku jako część kompleksu fabrycznego należącego do rodziny Zypries. Twórcą obiektu jest miejscowy architekt Suhr, który wybudował również kościół św. Antoniego w Sławnie. Budynek ten jest istotnym elementem krajobrazu kulturowego miasta Sławna, świadectwem jego bogatej przeszłości zarówno gospodarczej jak i kulturowej. Na początku w budynku mieściła się fabryka konserw. W 1945 roku zakłady zostały przejęte przez Rosjan. Do 1961 roku budynku zostały następnie przekazane administracji polskiej i były siedzibą Spółdzielni Produkcyjnej „Smakosz”. Od 1961 roku budynek stał się siedzibą Zakładów Drobiarskich. Od 1998 roku właścicielem budynku jest firma „Golpasz”, zaś od 2000 roku właściciel obiektu przeprowadził szereg wyburzeń. Budynek wymaga generalnego remontu.



Zdjęcie 8 – Budynek administracyjny



Źródło: Urząd Miejski

## 9. Szachownicowy układ urbanistyczny średniowiecznego miasta

Chroniony prawem układ urbanistyczny w kształcie szachownicowy średniowiecznego miasta w granicach ( nie istniejących ) murów miejskich, ograniczony zachowanymi bramami.

*Na obszarze miasta znajdują się również budynki zabytkowe ujęte w ewidencji konserwatorskiej, a nie wpisane do rejestru zabytków:*

- Budynek poczty;
- Budynek Domu Kultury;
- Inne budynki, usytuowane głównie wzdłuż ulic układu „starego miasta”.

### 2.1.2 Uwarunkowania ochrony środowiska

Miasto Sławno jest położone na Równinie Słupskiej stanowiącej jeden z mezoregionów Pobrzeża Koszalińskiego. Przez główną część miasta przepływa struga Moszczenica, biegnąca z zachodu na wschód. Przez południowo – wschodnią część miasta płynie Kanał Miejski, który obiega Stare Miasto uchodzi do Moszczenicy, która z kolei wpływa do Wieprza.

Charakterystycznym elementem krajobrazu gminy są równiny moreny dennej z kompleksami leśnymi, w których dominuje mieszany drzewostan. Największe znaczenie dla

regionu ma rzeka Wieprza, której długość wynosi 140 km (w granicach gminy 45 km), a jej dorzecza zajmują obszar 2175 km<sup>2</sup>.

Sąsiedztwo morza Bałtyckiego, a także duża lesistość i liczba jezior okalającej miasto gminy wiejskiej w znacznym stopniu determinują klimat obszaru Sławna z wyraźnym oddziaływaniem strefy morskiej i kontynentalnej, co charakteryzuje się dużą zmiennością frontów atmosferycznych z szybkimi zmianami pogody.

#### **2.1.2.1 System obszarów chronionych na terenie Miasta Sławno**

Miasto Sławno nie posiada bogatych zasobów obszarów zielonych, które byłyby objęte ochroną. Poza zwykłymi terenami zielonymi, o wschodnie oraz północno – wschodnie granice miasta zahacza obszar chronionego krajobrazu – część doliny rzeki Wieprzy, który jest objęty systemem Natura 2000.

„Dolina Wieprzy i Studnicy” (PLH220038) charakteryzuje się małymi przekształceniami antropogenicznymi. W zlewni Wieprzy występują duże połacie mokradeł oraz torfowisk. Obszar Doliny obu rzek charakteryzuje się dużą lesistością (36% obszaru to lasy iglaste, 17% lasy mieszane, 13% lasy liściaste). Ze znanych gatunków zwierząt możemy tu spotkać wydrę, kunę leśną czy tchórza.

#### **Pomniki Przyrody**

Na terenie miasta Sławna zlokalizowanych jest siedem pomników przyrody:

- dąb szypułkowy w lasku komunalnym - ok. 200 lat, wysokość 18m, obwód 390cm;
- dąb szypułkowy na ul. Cieszkowskiego - ok. 500 lat, wysokość 26m, obwód 560cm;
- lipa drobnolistna - ok. 300 lat wysokość 30m, obwód 350cm;
- dwa dęby na ul. Buczka – około 200 lat;
- tulipanowiec na ul. Wojska Polskiego - ok. 80 lat, wysokość 22m, obwód 200cm;
- lipa na ul. Cieszkowskiego - ponad 100 lat, wysokość 33m , obwód 470cm.

## **Parki miejskie i zieleńce**

- **Park im. Polskiej Organizacji Wojskowej** - założony w połowie XIX wieku przez Towarzystwo Upiększania Miasta. Na terenie Parku usytuowane zostały min.: rzeźby i altanka stworzone przez niemieckich rzemieślników, którzy przyjechali do Sławna na zasadzie porozumienia z miastem partnerskim - niemieckim Rinteln;
- **Dawny Ogród Botaniczny** – obecnie „Ostoja Przyrody”. Ogród założono w 1930 roku, w chwili obecnej jest on zniszczony, w znacznej mierze zachwaszczony, zarośnięty roślinami samosiewnymi i wymaga podjęcia szeroko zakrojonych prac pielęgnacyjnych;
- **Zieleniec przy ul. Armii Krajowej (dawna różanka)** - Dawny układ przestrzenny (kształt, układ alejek) został zachowany. Fontannę po wojnie zastąpiono postumentem z czołgiem. Zachowała się część z lip tworzących okrąg wokół pomnika. Przed wojną na symetrycznych rabatach, oddzielonych od trawnika żywopłotami, uprawiano róże. Po wojnie na trawniku posadzono w luźnych grupach różne drzewa i krzewy;
- **Las komunalny** – występuje tu głównie sosna pospolita z domieszką innych gatunków drzew. Las pełnił niegdyś rolę parku miejskiego z licznymi lokalami gastronomicznymi, ścieżkami spacerowymi - był przeznaczony na cele zdrowotno-wypoczynkowe. Obecnie teren lasu do ulicy Cieszkowskiego objęty jest strefą chronionego krajobrazu.

### **2.1.2.2 Stan środowiska przyrodniczego na terenie Miasta Sławno**

#### **Zasoby wodne**

Przez miasto Sławno przebiegają dwie rzeki: Wieprza i Moszczenica oraz Kanał Miejski. Zlokalizowane są tu również małe zbiorniki wodne wykorzystywane głównie do hodowli ryb.

Rzeka Wieprza przebiega południkowo przez wschodnią część miasta. Swój początek bierze w małym zbiorniku wodnym w gminie Tuchomie, na Pojezierzu Bytowskim. Przepływa przez Wysoczyznę Polanowską oraz Pobrzeże Koszalińskie. Swoje ujście do Morza Bałtyckiego znajduje w miejscowości Darłówko.

Rzeka Wieprza jest dobrym miejscem do wędkowania. W 2000 roku powstało nawet Towarzystwo Miłośników Rzeki Wieprzy, które podejmuje działania mające na celu

ułatwienie wędrówki ryb w górę Wieprzy na tarliska. Członkowie TMRW uczestniczą też w zarybieniach rzeki narybkiem łososia, troci oraz pstrąga potokowego.

Struga Moszczenica wpada do Wieprzy prostopadle, na wysokości śródmieścia. Jest ciekim o długości 19,2km. Początek znajduje się w gminie Darłowo, w lasach położonych na zachód od osady Gorzyca.

Kanał Miejski, który biegnie południkowo, okala zachodnią część śródmieścia wpadając do Moszczenicy przy jej ujściu do Wieprzy.

Woda pitna dostarczana mieszkańcom Sławna pochodzi z czwartorzędowego poziomu wód głębinowych. W roku 1997 został określony zasób dyspozycyjnych wód podziemnych dla regionu bilansowego o powierzchni 2 572,2 km<sup>2</sup>. Zasobność gminy Sławno w wody podziemne jest określana jako obfita – wynosi 2 262,4m<sup>3</sup>/h. Z kolei ujęcie miejskie dla Sławna ma wydajność 48,5m<sup>3</sup>/h. Owo ujęcie jest objęte strefą ochrony bezpośredniej, a jakość wód dostarczanych mieszkańcom spełnia wszystkie wymogi sanitarne.

### **Zasoby leśne**

Powierzchnia lasów i gruntów leśnych na terenie miasta (na koniec 2005 roku) wynosiła 52 ha. Powierzchnię tę zajmuje Las Komunalny, w którym przeważającym gatunkiem jest sosna pospolita.

### **Użytki rolne**

Według danych z Urzędu Miejskiego w Sławnie w 2005 roku całkowita powierzchnia użytków rolnych wynosiła 751 ha. Największą część tej powierzchni stanowiły grunty orne – 405 ha, natomiast łąki, pastwiska i sady odpowiednio 228 ha, 114 ha oraz 4 ha. Powierzchnia pozostałych gruntów oraz nieużytków zajmowała obszar 775 ha.

### **Zasoby surowców mineralnych**

W okolicy Sławna zlokalizowane są złoża węgla brunatnego. Występują one nieregularnie w warstwach osadów miocenkich. Ze względu na ich niewielki rozmiar oraz znaczną głębokość występowania, nie jest opłacalne ich wydobycie.

Na południe od Sławna zlokalizowane są złoża piasków kwarcowych. Wykorzystuje się je głównie na potrzeby odlewnictwa oraz jako piasek szklarski. Podobnie jak w przypadku węgla, piaski kwarcowe na chwilę obecną nie są eksploatowane.

Złoża torfu występujące w dolinie Wieprzy i Moszczenicy mają typ mieszany z dominacją torfu sfagnowo - drzewnego. Ze względu na niski procent popielności traktowane są jako niskiej jakości surowiec opałowy.

### **2.1.2.3 Zagrożenia środowiska przyrodniczego**

#### **Zanieczyszczenie wód**

Jakość wód powierzchniowych jest bardzo zróżnicowana lecz w porównaniu z ogólnym stanem wód powierzchniowych województwa zachodniopomorskiego gmina Sławno kwalifikuje się do rejonów stosunkowo „czystych”.

Zagrożenia, które mogą ograniczać możliwość wykorzystania zasobów wodnych wód powierzchniowych powiatu :

- niezadawalający stan sanitarny (zanieczyszczenia bakteriologiczne);
- stężenia zanieczyszczeń biogenych i organicznych;
- procesy eutrofizacji.

Na terenie miasta Sławno działa od 1998 roku oczyszczalnia ścieków, która w 100% zabezpiecza potrzeby mieszkańców w zakresie oczyszczania ścieków płynnych. Przepustowość oczyszczalni wynosi 4000 m<sup>3</sup>/dobę, a obecnie jest eksploatowana w 50% swoich możliwości przerobu. Oczyszczalnia dysponuje 8 przepompowniami, w tym dla aglomeracji wiejskich Kwasowo i Warszkowo, z możliwością podłączenia ościennych wsi.

#### **Zanieczyszczenie powietrza**

Główne źródła zanieczyszczeń powietrza na terenie miasta pochodzą z wykorzystania paliw stałych w ciepłownictwie oraz w wyniku rosnącego natężenia ruchu kołowego.

Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Sławnie (poprzez wykorzystanie węgla w lokalnych kotłowniach) jest głównym dystrybutorem zanieczyszczeń uwalnianych do powietrza. Eksploatuje pięć kotłowni na terenie miasta, z których największe znaczenie ma kotłownia rejonowa KR-1, wyposażona w trzy kotły o łącznej mocy 13,3 MW, opalane węglem kamiennym. Pozostałe kotłownie to małe obiekty osiedlowe opalane gazem ziemnym lub olejem. Kontrole przeprowadzone w latach 2002 – 2003 nie wykazały uchybień w eksploatacji ani przekroczeń dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń. Kolejnym szczególnie uciążliwym dla powietrza atmosferycznego jest zakład „Poldan” Z. Kroplewski Export-Import w Sławnie - zajmujący się produkcją ozdobnych elementów ogrodowych (takich jak pergole, płotki).

*Tabela 1 - Rejestr ilości zanieczyszczeń powietrza na obszarze powiatu*

Rodzaj zanieczyszczenia	Stężenie odnotowane w powiecie	Udział w skali powiatów województwa
SO <sub>2</sub>	66 Mg/a	0,2 %
NO <sub>2</sub>	30Mg/a	0,2 %
CO <sub>2</sub>	5269 Mg/a	0,2 %
Pyły	33 Mg/a	0,8 %

**Źródło: Program ochrony środowiska dla powiatu sławieńskiego. Grudzień 2003**

### **Zanieczyszczenie gleb**

Zanieczyszczenie gleb jest oceniane na podstawie zawartości (w dwudziestocentymetrowej warstwie gruntu) metali ciężkich, takich jak: ołów, kadm, cynk, miedź, nikiel, rtęć i arsen. Drugą metodą jest mierzenie zawartości metali ciężkich, azotanów i pestycydów w jadalnych częściach roślin. Z dotychczasowych analiz gleb wynika, że zawartość metali ciężkich jest bardzo niska, a śladowe ich ilości mają pochodzenie naturalne.

Gospodarka miasta w zakresie składowania i unieszkodliwiania odpadów jest niedostateczna. Problemem nadrzędnym jawi się konieczność rozbudowy składowiska odpadów dla rejonu miasta Sławno z elementami stopniowego rozwoju unieszkodliwiania odpadów, w tym kompostowni odpadów organicznych (powiatowej) przy składowisku w Gwiazdowie oraz budowa bądź rozbudowa systemu selektywnego zbioru surowców odpadowych u źródła.

## **Hałas**

Hałas jest jednym z najbardziej uciążliwych czynników determinujących jakość środowiska. Decydujący wpływ na stan klimatu akustycznego ma motoryzacja oraz działalność przemysłowa. Hałas przemysłowy jak i motoryzacyjny wykazuje tendencję wzrostową.

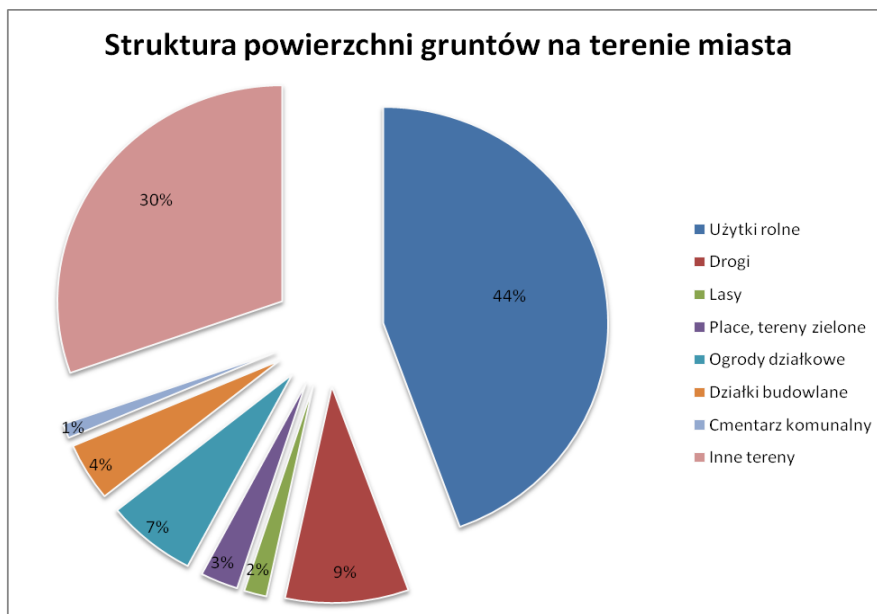
Szczególnie uciążliwym emitorem jest Pomorski Zakład Zbożowy Sp. z o.o. w Sławnie, który pomimo działań podjętych celem wyciszenia wentylatorów oraz instalacji tłumika na wyrzutni powietrza nadal stanowi największe źródło hałasu w tym rejonie.

Do dróg skupiających największe natężenie ruchu należą:

- Droga krajowa nr 6, przebiegająca przez południową część Sławna z południowego-zachodu w kierunku północnego-wschodu;
- Droga wojewódzka nr 205, przebiega południkowo przez centralną część miasta;
- Droga wojewódzka nr 209, przebiegająca przez skrajną, wschodnią część miasta.

### **2.1.3 Własność gruntów i budynków**

Powierzchnię miasta Sławna, która wynosi 15,78km<sup>2</sup> tworzą grunty należące do różnych jednostek publicznych i prywatnych. Grunty Skarbu Państwa - dzielone na grunty zurbanizowane i zabudowane, grunty pod wodami, czy użytki i nieużytki ekologiczne-zajmują największą powierzchnię. Duża część gruntów należy do gminy i powiatu, a także do osób fizycznych. Najmniejsza natomiast do spółdzielni, kościołów i związków wyznaniowych.

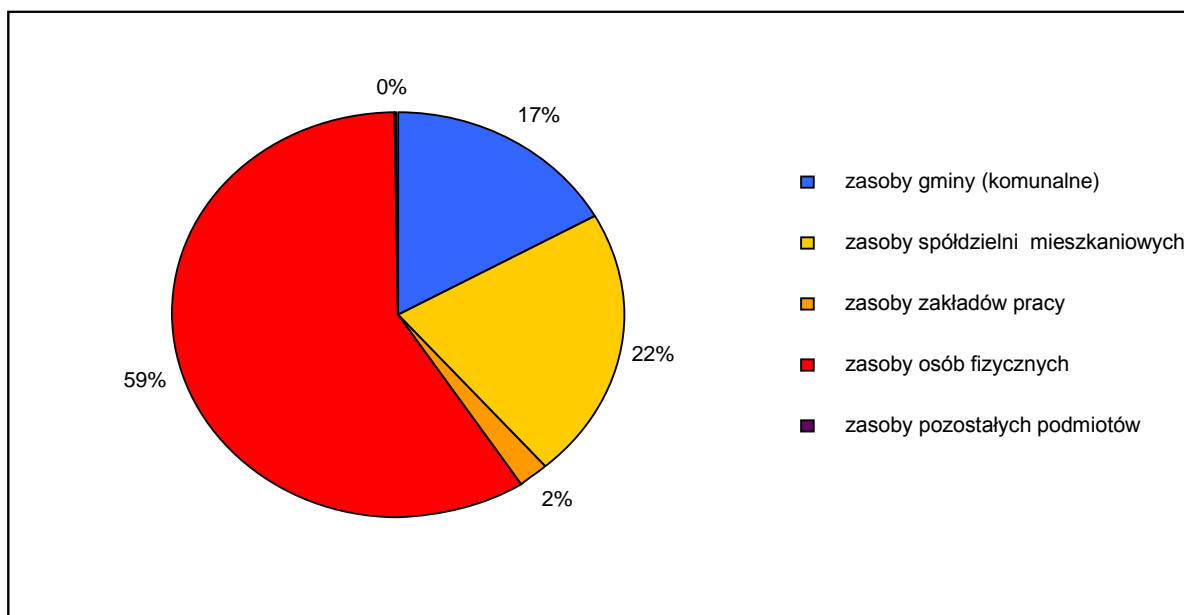


**Źródło: Dane ze spisu powszechnego 30.06.03**

Zabudowa mieszkaniowa w 2007 roku stanowiła 98% ogółu zabudowy, z czego 59% należało do zasobów osób fizycznych. Pozostała część struktury mieszkaniowej Sławna należała do zasobów spółdzielni mieszkaniowych (22%) oraz zasobów komunalnych (17%). Jak wynika ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego około 130 budynków mieszkalnych lub kamienic na terenie Miasta Sławna jest wykazanych w ewidencji zabytków i pochodzi z XIX i początków XX wieku.



**Wykres 1** Udział procentowy zasobów mieszkaniowych według form własności w 2007 roku.



Źródło: opracowanie własne na podstawie BDR

Jak wynika ze zbioru danych GUS, w latach 2005-2007 liczba mieszkań należących do osób fizycznych systematycznie rosła i na koniec 2007 roku osiągnęła wartość 2 598, co w stosunku do 2005 roku daje o 329 mieszkań więcej. Wzrost udziału zasobów mieszkaniowych osób fizycznych wiąże się ze spadkiem udziału zasobów komunalnych i zasobów spółdzielni mieszkaniowych. W 2007 roku w porównaniu z rokiem poprzedzającym (2006), zasób mieszkań osób fizycznych zwiększył się o 304, natomiast zasób gminny i spółdzielczy (łącznie) zmniejszył o 284 mieszkania.

Liczba izb łącznie od roku 2005 do roku 2007 powiększyła się o 181, natomiast powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła o 4 621 m<sup>2</sup>. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę w 2008 wyniosła 21,7 m<sup>2</sup>,

*Tabela 2* Zasoby mieszkaniowe wg form własności w latach 2005-2008

	J. m.	2005	2006	2007	2008
<b>ZASOBY MIESZKANIOWE</b>					
<b>Zasoby mieszkaniowe wg form własności</b>					
ogółem					
mieszkania	szt.	4 358	4 383	4 396	4 402
izby	szt.	16 237	16 349	16 418	16 467

pow. użytkowa mieszkań	m <sup>2</sup>	279 417	282 498	284 038	285 106
<b>zasoby gmin (komunalne)</b>					
mieszkania	szt.	802	802	741	-
izby	szt.	2 376	2 376	2 195	-
pow. użytkowa mieszkań	m <sup>2</sup>	38 168	38 168	35 339	-
<b>zasoby spółdzielni mieszkaniowych</b>					
mieszkania	szt.	1 181	1 181	955	-
izby	szt.	3 953	3 953	3 197	-
pow. użytkowa mieszkań	m <sup>2</sup>	57 023	57 023	45 807	-
<b>zasoby zakładów pracy</b>					
mieszkania	szt.	97	97	93	-
izby	szt.	292	292	280	-
pow. użytkowa mieszkań	m <sup>2</sup>	5 372	5 372	5 102	-
<b>zasoby osób fizycznych</b>					
mieszkania	szt.	2 269	2 294	2 598	-
izby	szt.	9 580	9 692	10 710	-
pow. użytkowa mieszkań	m <sup>2</sup>	177 998	181 079	196 934	-
<b>zasoby pozostałych podmiotów</b>					
mieszkania	szt.	9	9	9	-
izby	szt.	36	36	36	-
pow. użytkowa mieszkań	m <sup>2</sup>	856	856	856	-

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Budownictwo indywidualne jest głównym elementem tworzącym rynek nowopowstałych budynków. W okresie od 2005 do 2008 roku liczba nowych budynków oddanych do użytkowania wynosiła 102, z czego 99 to budownictwo indywidualne.

Budynki mieszkalne stanowiące 46% wszystkich budynków, należały w całości do prywatnych inwestorów.

Tabela 3 Nowe budynki oddane do użytkowania w latach 2005 – 2008

Budynki nowe oddane do użytkowania		2005	2006	2007	2008
ogółem	bud.	26	24	23	29
mieszkalne	bud.	13	14	11	9
<b>budownictwo indywidualne</b>					
ogółem	bud.	23	24	23	29
mieszkalne	bud.	13	14	11	9

Źródło: GUS

Według danych GUS zebranych w 2002 roku liczba mieszkań w budynkach wynosiła 4 138 (o 258 mieszkań mniej niż w roku 2007). Ich struktura wiekowa przedstawiała się wówczas następująco:

- 16,1% mieszkań w budynkach pochodzących sprzed 1918;
- 24,6% mieszkań w budynkach z lat 1918-44;
- 17,4% mieszkań w budynkach z lat 1945-70;
- 14,1% mieszkań w budynkach z lat 1971-78;
- 16,3% mieszkań w budynkach z lat 1979-88;
- 12,5% mieszkań w budynkach z lat 1989-2002.

Pod względem wyposażenia mieszkań w instalacje techniczno-sanitarne, poziom (jak w przypadku innych miast polskich) jest dobry. W 2008 roku prawie 100% mieszkań podłączona była do instalacji wodociągowej, prawie 92% mieszkań posiadało łazienkę, a 84% mieszkań miało podłączone centralne ogrzewanie. Wysokie wartości procentowe świadczą o wysokim standardzie mieszkań znajdujących się na terenie miasta.

#### **2.1.4 Infrastruktura techniczna**

##### **2.1.4.1 Transport i komunikacja**

Przez miasto Sławno przebiega droga krajowa nr 6 relacji Szczecin-Gdańsk. W związku z panującym uciążliwym ruchem na tej trasie, w 2006 roku oddana została do użytku obwodnica miasta. Odciąża ona również ruch wynikający z przebiegających tu dróg wojewódzkich nr: 205 (z Darłówka do Sławna) i 209 (ze Sławna do Bytowa).

Pomimo corocznie dokonywanych inwestycji, stan dróg głównie gminnych i powiatowych nie jest zadowalający i wymaga dodatkowych prac remontowych. W 2010 roku przy pomocy środków unijnych pozyskanych z Regionalnego Programu Operacyjnego przebudowane zostaną kolejne ulice: Prusa, Filtrowa i Krasickiego.

Przez południową część miasta przebiega linia kolejowa łącząca linie relacji Szczecin-Gdańsk oraz Sławno-Darłowo. Połączenia te stanowią dogodny sposób komunikacji nie tylko dla mieszkańców dojeżdżających do pracy, ale też dla turystów szczególnie w okresie letnim.

Wypełnieniem połączeń komunikacyjnych w mieście są połączenia autobusowe.

Rycina 3 Układ drogowy Sławna



Źródło: zumi.pl

#### 2.1.4.2 Telekomunikacja

Na terenie Miasta Sławno głównym operatorem sieci telekomunikacyjnej jest Telekomunikacja Polska S.A. Ponadto usługi telefonii stacjonarnej i połączenie z Internetem oferują firmy: Dialog S.A, Netia, TK Telekom i GTS Energis. Wśród operatorów telefonii komórkowej udostępniających swe usługi na terenie Sławna wyróżnić można następujące:

- Era
- Plus GSM

- Orange

- Play

### **2.1.4.3 Zaopatrzenie w energię elektryczną, gazową, ciepłą**

#### **Gazownictwo**

Przez teren Gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia (DN 200 ; PN 6,3Mpa) relacji Bobrowice – Sławno – Słupsk (poprzez stację gazowo-pomiarową Bobrowice).

W 2008 roku, 86% mieszkańców korzystało z sieci gazowej, której czynna długość wynosiła 32,3km. Jak wynika z danych GUS, 66% zużytego gazu pobrane było przez mieszkańców na potrzeby ogrzewania mieszkań.

#### **Ciepłownictwo**

Spółka Gminna Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Rapackiego 19a eksploatuje pięć kotłowni na terenie miasta. Największe znaczenie ma kotłownia rejonowa KR-1, wyposażona w trzy kotły o łącznej mocy 13,3 MW. Wszystkie kotły opalane są węglem kamiennym. Pozostałe kotłownie to małe obiekty osiedlowe opalane gazem ziemnym lub olejem.

Według danych GUS, w 2008 roku, 83,8% mieszkań było zaopatrzonych w centralne ogrzewanie.

#### **Energia elektryczna**

Przez teren Gminy Sławno przebiega linia energetyczna 110kV, która łączy się z GPZ Sławno (110/15kV). Dalej energia przesyłana jest do odbiorców siecią kablową 15kV.

Według danych GUS, od roku 2006 rośnie liczba odbiorców energii elektrycznej niskiego napięcia. W grudniu 2009 zarejestrowano 4 927 odbiorców, którzy zużyli łącznie 8 069 MW\*h energii.

#### 2.1.4.4 Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

Woda pitna dostarczana jest mieszkańcom Sławna z poziomu wód czwartorzędowych poprzez wodociąg komunalny czerpiący zasoby wodne z miejskiego ujęcia wody o wydajności 48,5m<sup>3</sup>/h. Owo ujęcie jest objęte strefą ochrony bezpośredniej, a jakość wód dostarczanych mieszkańcom spełnia wszystkie wymogi sanitarne. Obsługą wodociągu zajmuje się Spółka Gminy „Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.” z siedzibą przy ul. Koszalińskiej 23a.

Największym problemem w dostawie wód jest wyeksploatowana sieć wodociągowa, która wymaga nieustannych napraw. Łączna jej długość na terenie miasta w roku 2008 wynosiła 39,2km.

Zarówno ilość wody dostarczanej gospodarstwom domowym jak i liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej uległa na przestrzeni czterech lat (2005-2009) nieznacznemu zmniejszeniu, co obrazuje tabela nr 2. Na koniec 2008 roku korzystający z instalacji wodnej stanowili 97,97% ludności faktycznie zamieszkałej na terenie miasta w tym okresie.

Tabela 4 Sieć wodociągowa

	jednostka miary	2005	2006	2007	2008	2009
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	38,8	38,8	40,1	39,2	39,3
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	855	863	874	884	895
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam <sup>3</sup>	412,0	402,0	372,0	379,7	361,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	13 052	13 016	12 881	12 853	-

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Z sieć kanalizacyjnej w roku 2008 korzystało 92,3% mieszkańców. Według danych GUS, długość czynnej sieci (w tym samym roku) wynosiła 35,3km i tym samym była dłuższa niż w poprzednich trzech latach o 1,3km.

Ścieki powstające na terenie miasta Sławna kierowane są rozdzielczą kanalizacją sanitarną do mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 4000 m<sup>3</sup>/d, w skład której wchodzi: zespół krat, piaskownik z odtłuszczaczem, reaktor biologiczny, osadnik wtórny, przepompownie osadów, zagęszczacz osadu, prasa taśmowa, poletka do składowania osadu oraz instalacja PIX.

Ścieki z pobliskich miejscowości (Kwasowa, Warszkowa i Koloni Warszkowo) oraz ze zbiorników bezodpływowych zlokalizowanych na terenie miasta dowożone są do punktu zlewnego.

*Tabela 5 Charakterystyka odprowadzanych ścieków wg danych z 2002 roku*

CHARAKTERYSTYKA ODPROWADZANYCH ŚCIEKÓW		
Przeciętny dobowy odpływ ścieków [m <sup>3</sup> /d]	Przeciętne dobowe ładunki zanieczyszczeń [kg/d]	
4060	BZT <sub>5</sub>	74,70
	Zawiesina ogólna	20,30
	Azot ogólny	31,26
	Fosfor ogólny	14,62

Źródło: [www.wios.szczecin.pl](http://www.wios.szczecin.pl)

Odbiornikiem ścieków odprowadzanych z oczyszczalni jest rzeka Wieprza. Ilość odprowadzanych ścieków waha się w granicach od 2 tys. m<sup>3</sup>/d nawet do 4 tysięcy w okresie ulewnych opadów deszczu (podtopienie miasta i konieczność zamknięcia przelewów burzowych). Jakość ścieków odprowadzanych do oczyszczalni odpowiada warunkom określonym w pozwoleniu wodno-prawnym.

#### **2.1.4.5 Gospodarka odpadami**

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o. o., które jest spółką Gminy Miasto Sławno jest odpowiedzialne za gospodarkę odpadami.

Odpady z terenu miasta oraz innych miejscowości zlokalizowanych na obszarze gminy wiejskiej trafiają na miejskie składowisko, które zlokalizowane jest w miejscowości Gwiazdowo. Odbywa się tu segregacja z wyodrębnieniem szkła i PCV.

W planach zarządcy wysypiska jest zakup sita, dzięki któremu możliwe będzie wyodrębnienie biodegradowalnych odpadów. Wpłynie to pozytywnie na środowisko przyrodnicze, ponieważ bio-odpady będą umieszczane w specjalnym kompostowniku. Dzięki takiej segregacji zmniejszy się tonaż zmiksowanych dotychczas odpadów.

Dobra lokalizacja składowiska stwarza możliwość jego powiększenia.

### **2.1.5 Identyfikacja problemów w sferze przestrzennej**

Do najważniejszych problemów sfery przestrzennej w mieście Sławno zaliczyć można przede wszystkim zły stan infrastruktury drogowej, głównie na obszarze Śródmieścia, ale też w innych rejonach miasta. Problemem jest wyeksploatowana nawierzchnia jak również niedostateczna liczba miejsc parkingowych dla samochodów, słabe oświetlenie uliczne, zniszczone oznakowanie niektórych ulic, przestarzała i niewydolna kanalizacja deszczowa. Ostatni z wymienionych problemów jest widoczny głównie poprzez zapchane i niedrożne studzienki ściekowe i kanały odpływowe, co w przypadku nawałnic i ulewnych deszczów może stanowić poważne zagrożenie dla uczestników ruchu kołowego.

Zły stan istniejącej kanalizacji sanitarnej lub jej zupełny brak w niektórych obszarach miasta stanowi kolejny istotny problem wymagający szybkiego rozwiązania. Dostęp do tego rodzaju infrastruktury technicznej jest w dzisiejszych czasach niezwykle istotny i stanowi o jakości życia w danym miejscu. Dlatego też należy stworzyć warunki dobrego dostępu do kanalizacji sanitarnej, której stan nie zagraża środowisku naturalnemu.

Oprócz złego stanu infrastruktury technicznej, która wymaga prac remontowych, poważnym problemem jest brak regularności w działaniach dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego miasta. Postępujący proces niszczenia cennych, zabytkowych elementów struktury miejskiej oraz fakt zastępowania starych budynków nowymi, niekomponującymi



się z charakterystyczną strukturą urbanistyczną miasta powinien być w pierwszej kolejności wyznaczony do uregulowania.

Niewystarczająco wykorzystane są również elementy środowiska przyrodniczego. Przebiegający bezpośrednio wzdłuż linii budynków ciek wodny, tworzy wspaniałą, niepowtarzalny klimat nadając miastu charakter porównywalny do weneckiego. Problemem jest zaniedbany stan tego cieku wodnego oraz dawno zapomniana funkcja turystyczna jaką mógłby on pełnić.

## 2.2 Gospodarka

Miasto Sławno jest ośrodkiem zdywersyfikowanym pod względem prowadzonej działalności gospodarczej. Znajduje się tu rozbudowana sieć usług komercyjnych, działają również firmy i zakłady świadczące usługi transportowe, motoryzacyjne, fryzjerskie, komputerowe czy budowlane.

W 2010 roku miasto Sławno otrzymało nagrodę „**Miasto przyjazne biznesowi 2009**”. Obecnie na terenie miasta są przygotowywane nowe tereny pod inwestycje. W celu osiągnięcia jak najszybszego rozwoju społecznego i gospodarczego gospodarze miasta podejmują działania polegająca na :

- koordynacji działalności podmiotów gospodarujących na danym terenie w celu realizacji przez nie maksimum korzyści dla całego systemu;
- rozwiązywaniu sprzeczności i konfliktów, które mogą się pojawić między zróżnicowanymi podmiotami lokalnymi;
- inicjowaniu przedsięwzięć gospodarczych korzystnych z punktu widzenia harmonizacji rozwoju;
- inicjowaniu współpracy między przedsiębiorcami, instytucjami z otoczenia biznesu, organizacjami konsumenckimi itp.;
- kreowaniu korzystnych warunków dla powstawania i rozwoju przedsiębiorstw na terytorium gminy.

### 2.2.1 Główni pracodawcy: struktura i trendy

Do największych zakładów pracy sektora prywatnego należą:

- POLDAN Zakłady Drzewne,
- ABWood Sp. z o.o. – fabryka przemysłu drzewnego;
- Przedsiębiorstwo Budownictwa Specjalistycznego Olszewski i Synowie;
- Przedsiębiorstwo Drogowe „Drobet” – Broś;
- Sklepy wielko powierzchniowe, tj.: Intermarche, Biedronka, sieć sklepów „Społem”.

Natomiast do największych pracodawców sektora publicznego zaliczamy m.in.: Starostwo Powiatowe, Urząd Miejski, Urząd Gminy, Szkoły Podstawowe i Gimnazjum, Policja, Szpital, Sąd Rejonowy.

Ze względu na turystyczny potencjał miasta i regionu oraz nadzieje, jakie pokładają w nim Władze, coraz większe znaczenie odgrywają przedsiębiorstwa, które bezpośrednio lub pośrednio wpływają na rozwój turystyki.

Według danych GUS, w roku 2007 (do 2005) nastąpił gwałtowny spadek liczby udzielonych turystom noclegów, w związku z czym władze podjęły szereg działań, których celem jest zachęcenie jak największej liczby turystów do odwiedzania Sławna. Do takich działań możemy zaliczyć:

- opracowanie na zlecenie Starostwa Powiatowego w Sławnie (w 2007 roku) informatora Powiatu Sławieńskiego ukazującego atuty regionu. Jest tu zawarty szczegółowy opis miejsc i możliwości wypoczynku;
- szeroki wachlarz imprez o charakterze lokalnym, regionalnym oraz międzynarodowym, które odbywają się pod patronatem Sławieńskiego Domu Kultury;
- organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych, głównie na terenach i w obiektach zarządzanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sławnie, do których należą: hala sportowa, boisko oraz stadion miejski.

## 2.2.2 Struktura podstawowych branż gospodarki znajdujących się na terenie miasta

Analizując dane GUS dotyczące podmiotów gospodarczych (zarejestrowanych w rejestrze regon wg sekcji PKD2004) na przestrzeni lat 2005-2008 można zauważyć, że największy udział mają jednostki należące do sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego). Z danych wyraźnie wynika, że liczba jednostek tej sekcji maleje. W roku 2008 była mniejsza o 33 (w stosunku do roku 2005) i wynosiła 519 jednostek, stanowiąc 33% rynku.

Drugą pod względem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych jest sekcja K (obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej). Charakteryzuje się ona corocznym wzrostem. W roku 2008 (w stosunku do roku 2005) kształtował się on na poziomie 14,6%.

Kolejną wartą uwagi sekcją jest obejmująca 12% wszystkich podmiotów gospodarczych sekcja budownictwa (F). Charakteryzuje się najszybszym spośród wszystkich sekcji tempem wzrostu, które w 2008 roku (do roku 2005) wynosiło 30%.

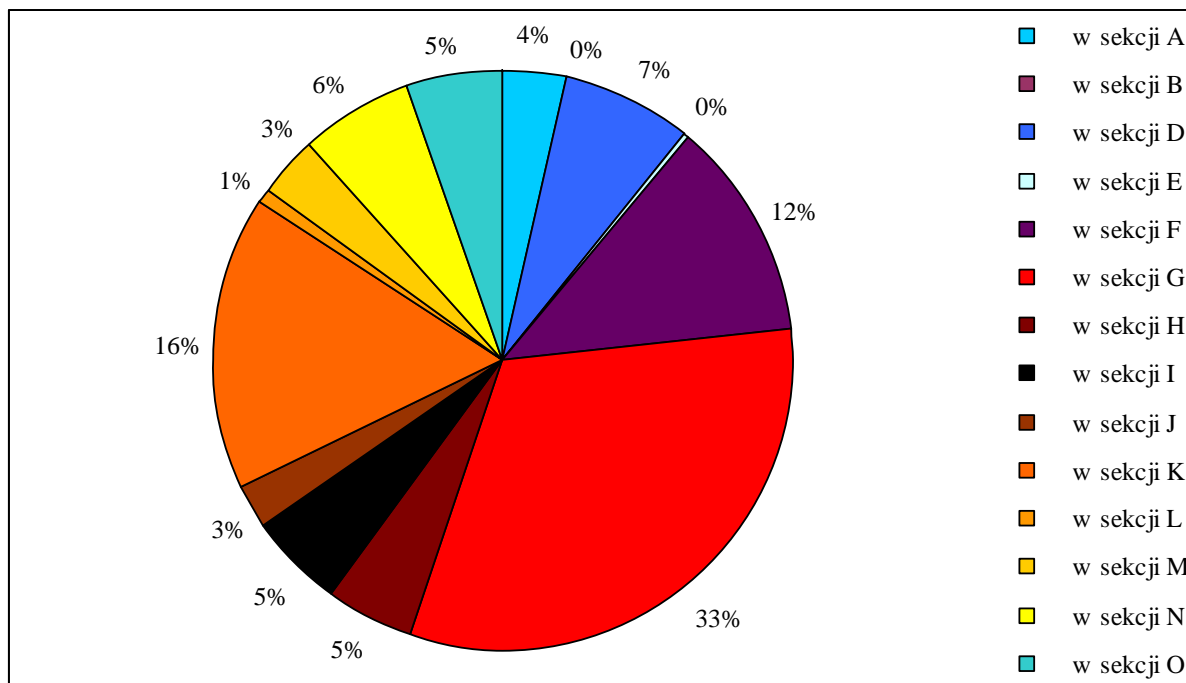
*Tabela 6 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych wg. sekcji PKD2004 w latach 2005-2008*

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKCJI PKD2004			2005	2006	2007	2008
<b>sekcja A</b> rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	ogółem	Jedn. gosp.	52	53	55	58
<b>sekcja B</b> rybactwo	ogółem	Jedn. gosp.	1	1	1	1
<b>sekcja D</b> przetwórstwo przemysłowe	ogółem	Jedn. gosp.	123	125	120	119
<b>sekcja E</b> wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	ogółem	Jedn. gosp.	4	6	6	6
<b>sekcja F</b> budownictwo	ogółem	Jedn. gosp.	153	160	185	199
<b>sekcja G</b> handel hurtowy i detaliczny; naprawa	ogółem	Jedn. gosp.	552	539	535	519

pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego						
<b>sekcja H</b> hotele, restauracje	ogółem	Jedn. gosp.	75	76	72	80
<b>sekcja I</b> transport, gospodarka magazynowa i łączność	ogółem	Jedn. gosp.	89	86	85	87
<b>sekcja J</b> pośrednictwo finansowe	ogółem	Jedn. gosp.	46	51	48	43
<b>sekcja K</b> obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	ogółem	Jedn. gosp.	233	244	247	267
<b>sekcja L</b> administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezp. zdrowotne	ogółem	Jedn. gosp.	16	16	16	15
<b>sekcja M</b> edukacja	ogółem	Jedn. gosp.	54	51	55	56
<b>sekcja N</b> ochrona zdrowia i pomoc społeczna	ogółem	Jedn. gosp.	89	95	97	104
<b>sekcja O</b> działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	ogółem	Jedn. gosp.	77	83	85	85
<b>sekcja P</b> gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	ogółem	Jedn. gosp.	1	0	0	0

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Wykres 2 Procentowy udział poszczególnych branż gospodarki w 2008 roku



Źródło: Bank Danych Regionalnych

### 2.2.3 Liczba podmiotów gospodarczych i osób zatrudnionych w danych sektorach

Dane GUS wyraźnie wskazują przewagę liczby jednostek sektora prywatnego nad sektorem publicznym. Rok 2008 przyniósł 4,73% wzrostu (w stosunku do roku 2005) dla ogółu podmiotów gospodarczych.

Tempo wzrostu liczby jednostek gospodarczych sektora prywatnego w 2008 roku (do roku 2005) wynosiło 4,5%. Podmioty osób fizycznych mają największy (82,72% w 2008 roku) udział w budowaniu tego sektora, a tempo wzrostu liczby tych jednostek w roku 2008 (do 2005) wyniosło 1,6%. Pomimo odnotowanego wzrostu oraz liczebnej przewagi prywatnych przedsiębiorstw, nie wykazują one stabilności we wzroście.

Sektor publiczny stanowiący w 2008 roku 7,87% rynku, charakteryzuje się wahaniami w liczbie jednostek gospodarczych stanowiących państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego. Liczba przedsiębiorstw państwowych i spółek handlowych od lat pozostaje niezmienna.

Tabela 7 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w latach 2005-2008

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WG SEKTORÓW WŁASNOŚCIOWYCH					
OGÓŁEM		2005	2006	2007	2008
ogółem	jedn. gosp.	1565	1586	1607	1639
SEKTOR PUBLICZNY					
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jedn. gosp.	120	118	120	129
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jedn. gosp.	60	56	56	54
spółki handlowe	jedn. gosp.	3	3	3	3
SEKTOR PRYWATNY					
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jedn. gosp.	1445	1468	1487	1510
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jedn. gosp.	1229	1220	1232	1249
spółki handlowe	jedn. gosp.	41	44	44	45
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jedn. gosp.	9	10	10	10
spółdzielnie	jedn. gosp.	7	8	8	7
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jedn. gosp.	27	28	29	32

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Liczba osób pracujących w Sławnie na przestrzeni lat 2005 – 2007 charakteryzowała się tendencją wzrostową, by w ostatnim roku osiągnąć wartość 3 205 osób. Jednak w roku 2008 nastąpił gwałtowny spadek pracujących, który w porównaniu z rokiem 2007 obniżył się o 9% i wyniósł 2 942 osoby.

Tabela 8 Liczba osób pracujących w głównym miejscu pracy w latach 2005- 2008

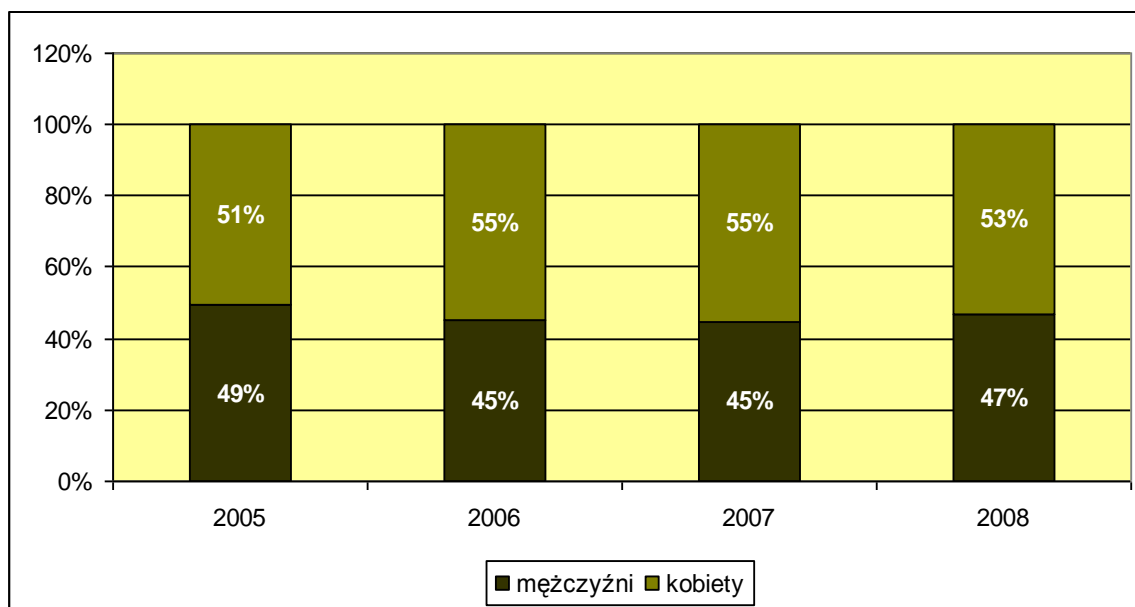
	2005	2006	2007	2008
Ogółem	2 932	3 067	3 205	2 942
mężczyźni	1 446	1 387	1 440	1 370
kobiety	1 486	1 680	1 765	1 572

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Porównując dynamikę zmian zatrudnienia kobiet i mężczyzn można zauważyć kilkuprocentowy wzrost liczby pracujących kobiet w 2008 roku w porównaniu z latami 2006 i

2007, natomiast w przypadku mężczyzn zaobserwowano niewielki spadek. Analizując strukturę zatrudnienia wg płci widać niewielkie różnice w liczbie pracujących kobiet i mężczyzn. W 2008 roku kobiety stanowiły 47% ogółu zatrudnionych, natomiast mężczyźni 53%.

**Wykres 3 Struktura osób zatrudnionych w Sławnie wg płci w latach 2005- 2008**



**Źródło: Bank Danych Regionalnych**

Pomimo ogólnego spadku liczby pracujących w 2008 roku, liczba bezrobotnych nie zwiększyła się. W omawianym roku było 611 bezrobotnych, co w porównaniu z rokiem 2005 obrazuje spadek na poziomie 56%. Okres od 2005 do 2008 roku charakteryzuje regularny ogólny spadek zarówno liczby kobiet jak i liczby mężczyzn.

*Tabela 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w mieście Sławno w latach 2006 - 2009*

	2006	2007	2008	2009
ogółem	14,0	9,5	7,3	9,3
kobiety	13,1	9,5	7,4	9,0
mężczyźni	14,8	9,5	7,1	9,6

**Źródło: Bank Danych Regionalnych**

## 2.2.5 Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej

Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych mogłaby być zadowalającą informacją gdyby nie fakt, że nie dają one powszechnie poszukiwanych przez osoby wykształcone miejsc pracy (słabe perspektywy zawodowe). Jest to niewątpliwy problem, gdyż od kilku lat odnotowuje się odpływ grupy osób w wieku produkcyjnym z miasta.

Ważne jest także niewykorzystywanie potencjału jaki wyrobili swoją działalnością lokalni piekarze. Słyną oni z niepowtarzalnych wyrobów, które przy pomocy metod promocyjnych miasta mogłyby być jednym z jego atrakcji czy elementów wpływających na rozwój gospodarczy i wzrost zainteresowania usługami turystycznymi miasta.

## 2.3 Strefa społeczna

### 2.3.1 Struktura demograficzna i społeczna - trendy

Liczba ludności Sławna w latach 2005-2008 oscyluje na poziomie 13 tysięcy mieszkańców. Liczbę mieszkańców miasta w omawianym okresie przedstawia tabela nr 10.

*Tabela 10 Liczba mieszkańców Sławna wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2005- 2008*

	2005	2006	2007	2008
Ogółem	13 325	13 287	13 148	13 119
Mężczyźni	6 304	6 295	6 237	6 220
Kobiety	7 021	6 992	6 911	6 899

**Źródło: Bank Danych Regionalnych**

Analizowany okres charakteryzuje niewielka tendencja spadkowa ogólnej liczby ludności, porównując lata 2008 (bazowy) i 2005 liczba ta zmniejszyła się o ok. 1,55%. Podobna sytuacja dotyczy liczby kobiet, która w analogicznym okresie zmniejszyła się o 1,74%. Także wśród mężczyzn na przestrzeni lat 2005-2008 zanotowany został spadek - o 1,33%. Pod względem narodowościowym struktura mieszkańców Sławna ukazuje, że żyją tu



mniejszości narodowe. Zgodnie z ustawą z dnia 6 stycznia 2005 roku o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. 2005 nr 17 poz. 141) za mniejszość narodową może być uznana grupa obywateli polskich, która spełnia łącznie poniższe warunki:

- jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej;
- w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją;
- dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji;
- ma świadomość własnej historycznej wspólnoty narodowej i jest ukierunkowana na jej wyrażanie i ochronę;
- jej przodkowie zamieszkiwali obecne terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat;
- utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.

Zgodnie z powyższą definicją stwierdzić można iż na terenie Sławna żyją 72 osoby które można określić mianem mniejszości narodowych. Zdecydowana większość z nich to Romowie.

Tabela nr 11 przedstawia dane dotyczące przyrostu naturalnego w Sławnie w latach 2005-2008. Najwyższy przyrost naturalny nastąpił w roku 2006 (o 24 osoby).

*Tabela 11 Dane dotyczące przyrost naturalnego w Sławnie*

	2005	2006	2007	2008
Urodzenia żywe	133	162	120	136
Zgony ogółem	122	138	144	130
Przyrost naturalny	11	24	-24	6

**Źródło: Bank Danych Regionalnych**

O liczbie ludności w danym roku decydują również migracje wewnętrzne i zewnętrzne. Saldo migracji w okresie 2005-2008 wskazuje jednoznacznie, że więcej osób opuszcza miasto niż do niego przybywa - jedną z głównych przyczyn tego zjawiska jest poszukiwanie pracy w innych miejscowościach oraz chęć podnoszenia kwalifikacji.

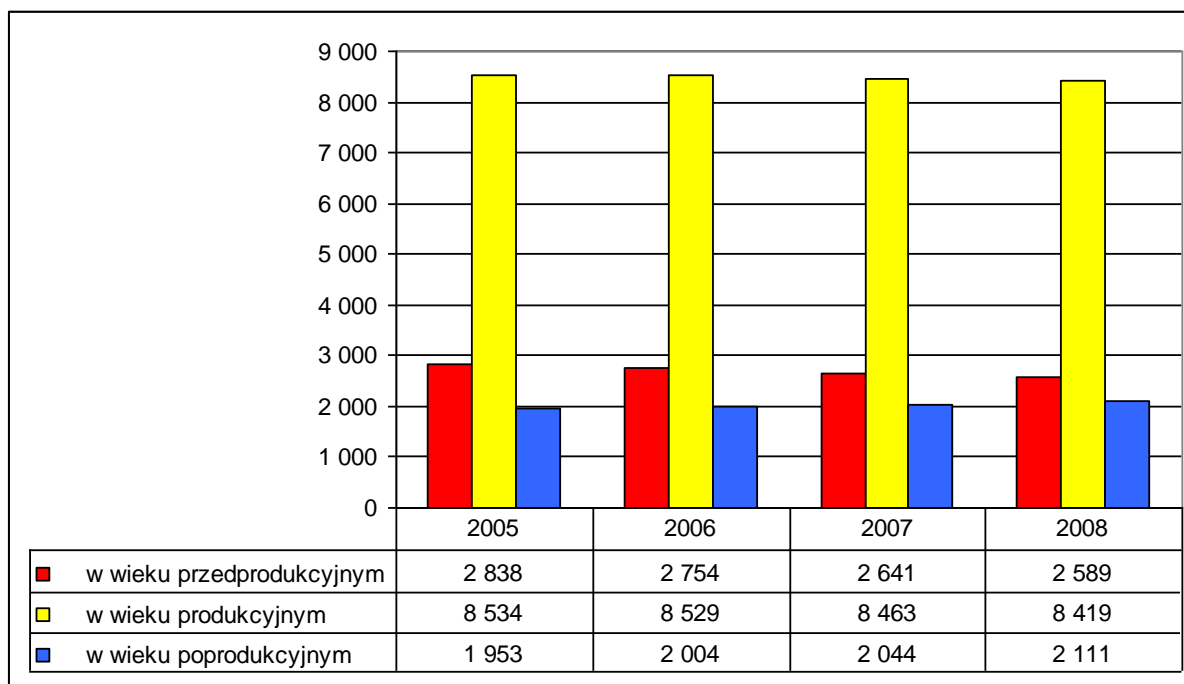
*Tabela 12 Migracje ludności*

	<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>
zameldowania ogółem	126	133	156	136
zameldowania z miast	43	31	49	46
zameldowania ze wsi	79	99	105	77
zameldowania z zagranicy	4	3	2	13
wymeldowania ogółem	163	195	233	182
wymeldowania do miast	76	108	92	81
wymeldowania na wieś	87	87	125	76
wymeldowania za granicę	0	0	16	25
Saldo	-37	-62	-77	-46

**Źródło:** Bank Danych Regionalnych

Strukturę wiekową mieszkańców Sławna w latach 2005-2008 charakteryzuje niewielki wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, liczba osób w wieku produkcyjnym oraz przedprodukcyjnym wykazuje minimalne trendy spadkowe. Wzrost liczby osób w wieku emerytalnym jest typowym zjawiskiem dla krajów wysoko rozwiniętych, co nie jest jednak korzystnym zjawiskiem z demograficznego punktu widzenia. W obecnej sytuacji makroekonomicznej (trudności ze znalezieniem dobrej pracy, zakupem mieszkania, coraz późniejsze zakładanie rodziny), nie należy spodziewać się gwałtownych zmian tych tendencji, co jeszcze bardziej wpłynie na starzenie się społeczeństwa oraz dalszy spadek liczby ludności.

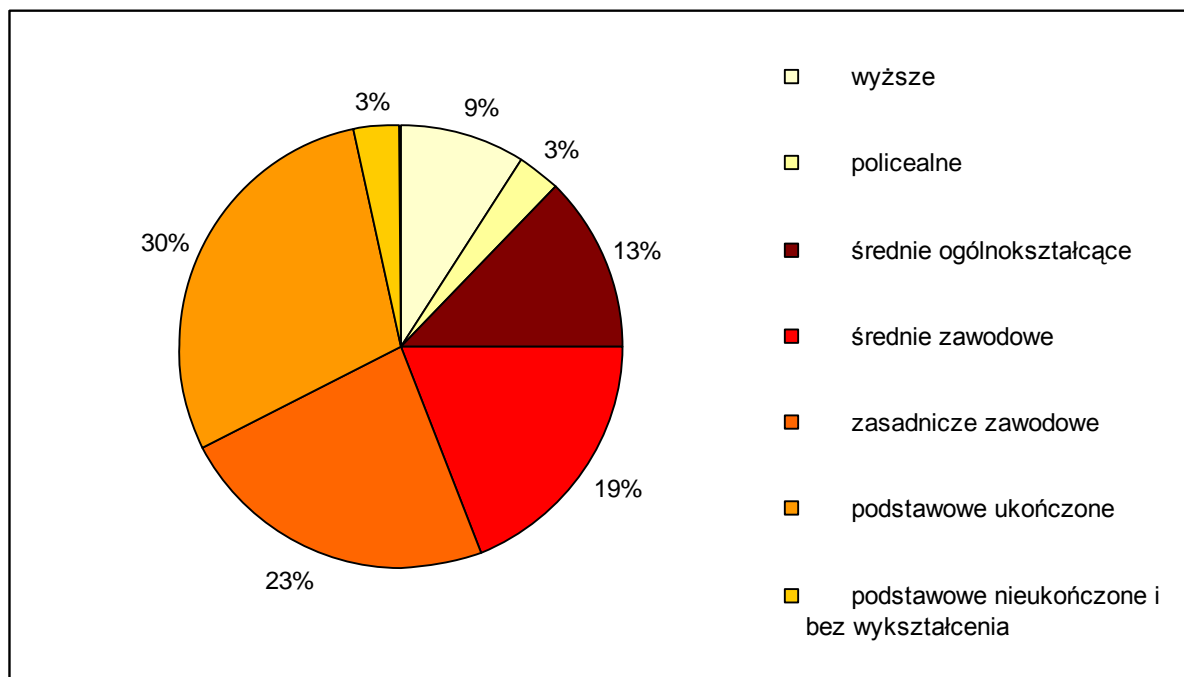
**Wykres 4 Liczba ludności wg grup aktywności ekonomicznej**



Źródło: Bank Danych Regionalnych

Na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku dotyczących wykształcenia mieszkańców Sławna, zauważa się przewagę osób z wykształceniem podstawowym (30%). W strukturze wykształcenia wyraźnie zaznaczają się również grupy osób, które zdobyły zawód w szkole średniej zawodowej (19%) oraz zasadniczej zawodowej (23%). Typowy dla małych miast (zauważalny również w Sławnie) jest niewielki udział osób z wykształceniem wyższym (9%), z czego ponad 60% osób stanowiły kobiety.

**Wykres 5 Struktura wykształcenia mieszkańców (2002r.)**

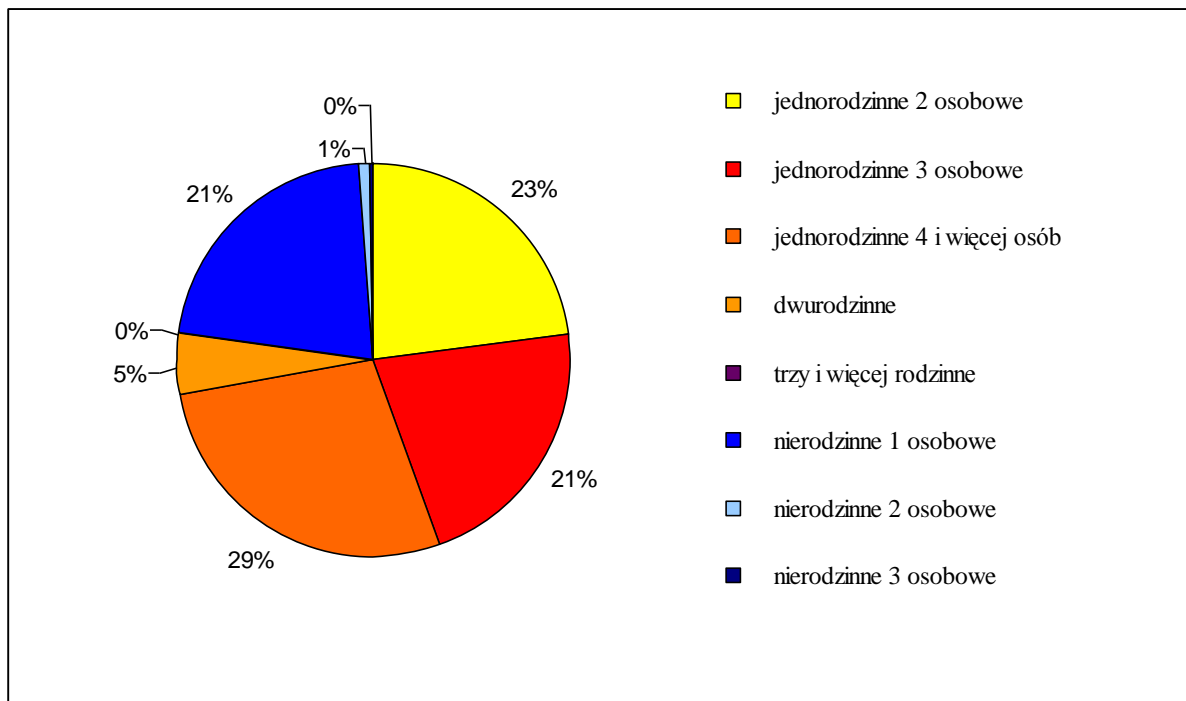


Źródło: Bank Danych Regionalnych

### **2.3.2 Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych**

Według Narodowego Spisu Powszechnego (2002 r.) w Sławnie występuje najwięcej gospodarstw jednorodzinnych, ich liczba wynosi 3 362, stanowiąc 72,07% ogółu gospodarstw domowych. Pozostałe gospodarstwa to: dwurodzinne (5,02%), trzy i więcej rodzinne (0,21%) oraz nierodzinne (22,70%). Ich udział w tworzeniu struktury gospodarstw ukazany został na wykresie nr 6.

Wykres 6 Główny podział i udział procentowy gospodarstw domowych w 2002 roku



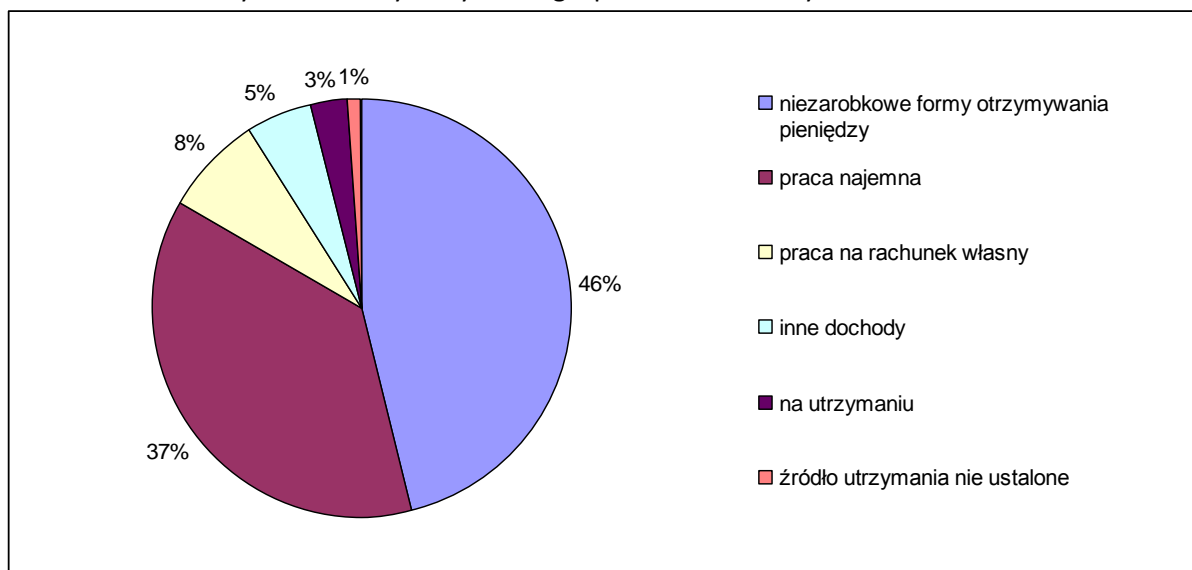
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych

Gospodarstwa domowe dzielimy również ze względu na rodzaj dochodu, z którego są utrzymywane:

- niezarobkowe formy otrzymywania pieniędzy;
- praca najemna;
- praca na rachunek własny;
- inne dochody;
- na utrzymaniu;
- źródło utrzymania nieustalone.

Do głównych źródeł utrzymania gospodarstw domowych w Sławnie należą dochody z niezarobkowych form otrzymywania pieniędzy – ponad 46%.

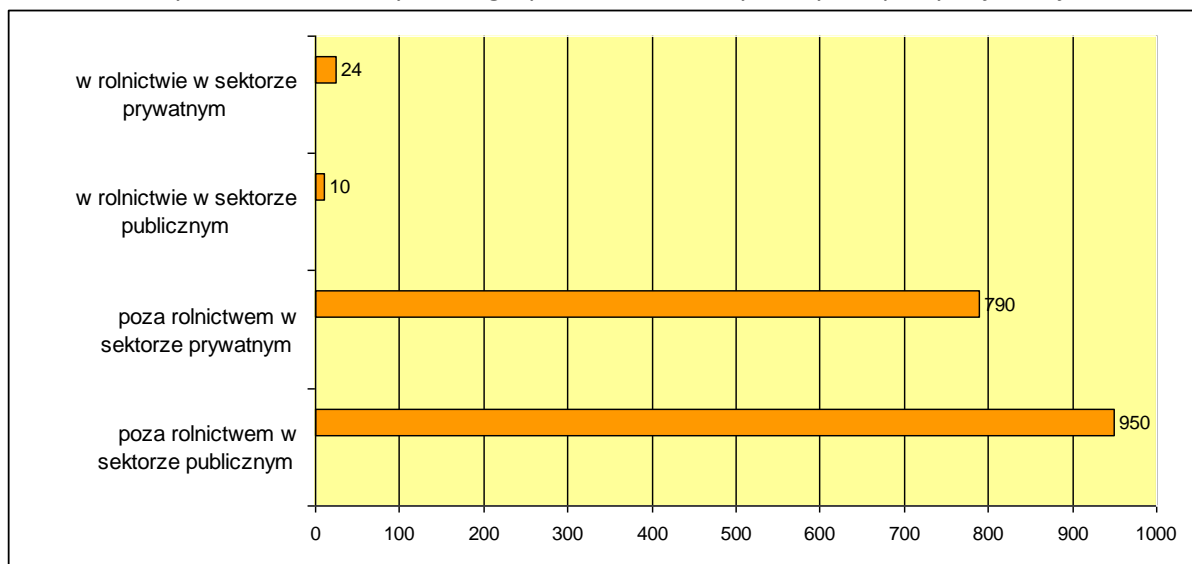
Wykres 7 Formy utrzymania gospodarstw domowych w 2002 roku



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najwięcej gospodarstw domowych utrzymywanych z tytułu pracy najemnej – utrzymywanych jest poza rolnictwem w sektorze publicznym (53,55%). Najmniejszy wkład w budowanie tej struktury należy do gospodarstw domowych utrzymujących się z rolnictwa w sektorze publicznym – 0,56%.

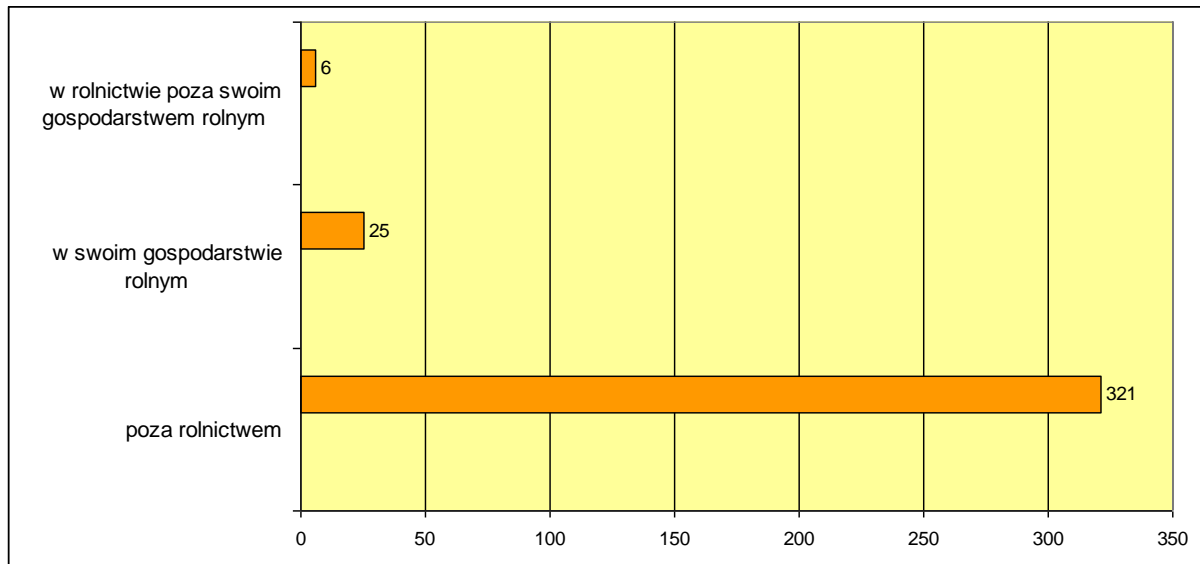
Wykres 8 Źródła utrzymania gospodarstw domowych z tytułu pracy najemnej



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Osiem procent ogółu gospodarstw z terenu miasta, utrzymywanych jest z tytułu pracy na rachunek własny. Największą grupę (91,2%) stanowią tu gospodarstwa utrzymywane z pracy pozarolniczej.

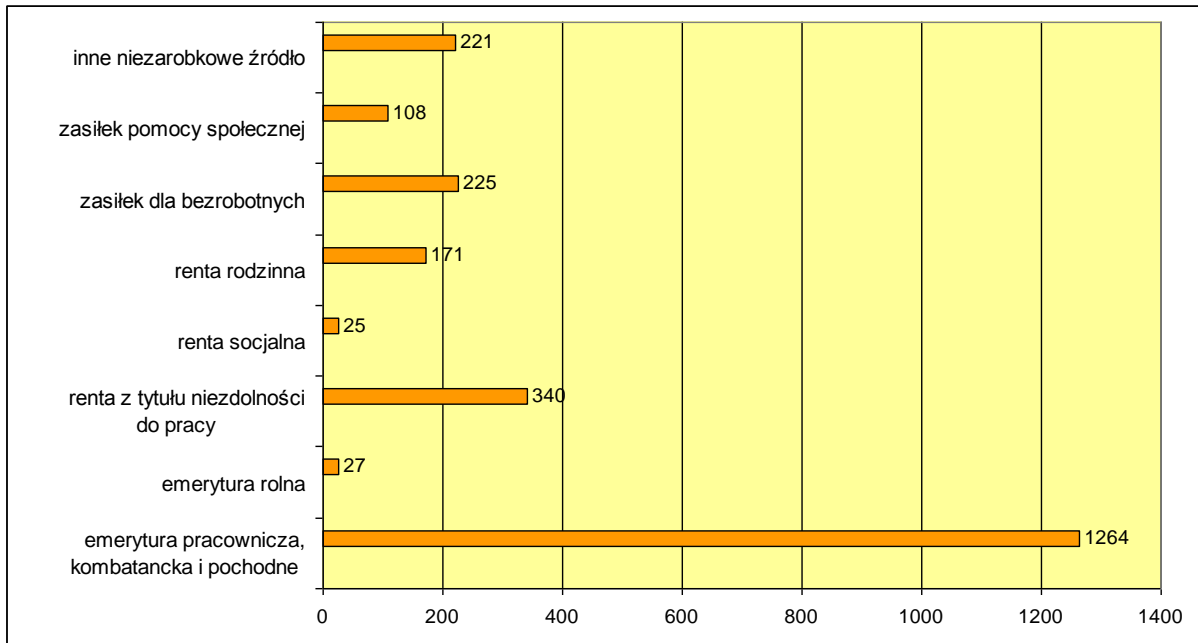
Wykres 9 Źródła utrzymania gospodarstw domowych z tytułu pracy na rachunek własny



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z niezarobkowego źródła utrzymania korzysta w Sławnie największa liczba gospodarstw domowych (46%). Emerytury pracownicze, kombatanckie i pochodne stanowią największy (ponad 53%) udział. Najmniej osób w tej grupie utrzymuje się z renty socjalnej – 1,05%.

Wykres 10 Źródła utrzymania gospodarstw domowych z tytułu niezarobkowych form dochodu



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

### 2.3.3 Infrastruktura społeczna

#### 2.3.3.1 Opieka zdrowotna

Obecnie w Sławnie działa 15 Zakładów Opieki Zdrowotnej:

- Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "NO" s.c. Bożena, Mariusz Hrywniak;
- NZOZ „CEZET” Zdzisław Cegliński;
- NZOZ „ARS MEDICA”;
- NZOZ „J.A.K.-MED.”;
- NZOZ “K.I.Wiśniewscy” s.c.;
- NZOZ “MEDICUS” s.c.;
- NZOZ “MEDYK”;
- NZOZ “PROTODENS”;
- NZOZ “STOMED”;



- NZOZ Igor Wiśniewski;
- NZOZ Pielęgniarek Środowiskowych – Rodzinnych s.c.;
- Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Sławnie;
- Samodzielny NZOZ „GENS”;
- Samodzielny NZOZ „GENS” Małgorzata Gens;
- Powiatowy Szpital w Sławnie.

Wg danych zebranych przez GUS w 2009 roku w Sławnie znajdowały się 4 apteki i punkty apteczne, w których było zatrudnionych łącznie 8 magistrów farmacji. Na jedną aptekę ogólnodostępną w 2009 roku przypadało 3 277 mieszkańców Sławna.

### **2.3.3.2 Szkolnictwo i wychowanie przedszkolne**

W okresie od 2005 do 2008 roku na terenie miasta funkcjonował jeden żłobek oraz 4 przedszkola, które należały do samorządu terytorialnego. W 2007 r. zostało utworzone publiczne przedszkole specjalne, do którego w latach 2007-2008 uczęszczało od 4 do 6 dzieci.

Dzieci i młodzież ze Sławna oraz okolic mają do wyboru kilka publicznych szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadpodstawowych i ponadgimnazjalnych. Funkcjonują tu również szkoły dla dorosłych, głównie na szczeblu ponadpodstawowym i tylko w latach o największym zainteresowaniu.

Obecnie na terenie Sławna funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kornela Makuszyńskiego, ul. Kossaka 31;
- Szkoła Podstawowa nr 3, ul. Sempołowskiej 2;
- Gimnazjum Miejskie nr 1 im. Mjra Henryka Sucharskiego, ul. Plac Sportowy 1;
- Zespół Szkół w Sławnie im. J.H. Dąbrowskiego, ul. Cieszkowskiego 4;
- Zespół Szkół Agrotechnicznych w Sławnie, ul. Sempołowskiej 2;
- Zespół Szkół Zawodowych ul. I Pułku Ułanów 11.

Według danych GUS wskaźnik skolaryzacji brutto w 2008 roku dla szkół podstawowych i gimnazjalnych wynosił odpowiednio 133,38 i 170,67. Wskaźnik skolaryzacji brutto w latach 2005-2008 dla szkół podstawowych charakteryzował się niewielkimi wahaniami. W przypadku gimnazjów najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w 2007 roku – 114,05%, po czym spadł w roku 2008 do poziomu 110,74%.

*Tabela 13 Wskaźnik skolaryzacji*

Wskaźnik skolaryzacji brutto	2005	2006	2007	2008
Szkoły podstawowe	103,01	102,02	104,12	101,45
Gimnazja	106,44	107,82	114,05	110,74

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

### 2.3.3.3 Kultura

Na terenie miasta Sławno działa jedna Biblioteka Gminna oraz jedno jednosalowe kino. Liczba osób korzystających z księgozbioru corocznie spada, dlatego w bibliotece organizowane są różnego rodzaju akcje mające na celu podniesienie atrakcyjności tego miejsca oraz pobudzenie życia kulturalnego mieszkańców, m. in. poprzez spotkania z autorami książek czy wystawy.

Liczba uczestniczących w seansach filmowych jest zmienna i zależy od repertuaru. W roku 2008 wyświetlono 211 seansów, w których uczestniczyło 4 355 osób (dane z GUS). Średnia wypełnienia miejsc podczas jednego seansu kształtowała się na poziomie 8,26%.

*Tabela 14 Zainteresowanie biblioteką*

		2005	2006	2007	2008
czytelnicy w ciągu roku	osoba	3 788	3 684	3 299	3 011
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	wol.	87 457	88 939	83 081	75 904

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDR

Dom Kultury w Sławnie jest głównym animatorem kultury odpowiedzialnym za rozwój kulturalny mieszkańców. Do zadań jednostki należy: organizacja imprez, festiwali, a także zajęć z zakresu: plastyki, muzyki, teatru, tańca oraz języków obcych.

W Sławnie regularnie organizowane są imprezy o zasięgu ponadlokalnym, do których zaliczyć można:

- Festiwal Orkiestr Dętych (międzynarodowy);
- Festiwal Piosenki Dziecięcej-Od przedszkola do idola;
- Prezentacja Zespołów Tanecznych;
- Festiwal Muzyczny „Rozśpiewana Estrada”;
- Prezentacje Kapel Rockowych;
- Prezentacja Amatorskich Zespołów Teatralnych.

W maju 2010 roku z okazji rocznicy nadania miastu Sławno praw miejskich został zorganizowany Jarmark Wielu Kultur, w którym wzięły udział miasta partnerskie: Ząbkowice Śląskie (Polska), Rinteln (Niemcy), Ribnitz Damgarten (Niemcy) oraz mniejszości narodowe reprezentowane przez Związek Ukraińców w Polsce oraz Związek Romów Polskich.

Organizacją imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym zajmuje się Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sławnie. W okresie letnim odbywają się one głównie na stadionie miejskim, boisku sportowym, a poza sezonem w hali sportowej.

Do stałych imprez sportowych organizowanych przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Sławnie zaliczyć można:

- Sławieńską Majówkę;
- Galę Sportów Walki;
- rajdy rowerowe;
- amatorskie turnieje piłki nożnej i siatkówki.

Sławieńskie obiekty sportowe są udostępniane również klubom sportowym, a także organizatorom zewnętrznym.

Z danych GUS wynika, że w 2007 roku na terenie Sławna zorganizowanych zostało 306 imprez, w których uczestniczyło 29 804 osób.

#### **2.3.4 Organizacje pozarządowe**

Zakres działania organizacji pozarządowych jest szeroki. Funkcjonują one na różnych płaszczyznach życia społecznego, dążąc do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W Sławnie wśród pozarządowych organizacji możemy wymienić następujące:

I. Organizacje i fundacje:

- Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca im. Wojsk Ochrony Pogranicza;
- Polski Czerwony Krzyż;
- Polski Związek Głuchych;
- Polski Związek Niewidomych ;
- Stowarzyszenie Diabetyków;
- Stowarzyszenie AKSON;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Fundacja Rodzina;
- Fundacja Dziedzictwo.

II. Organizacje pożytku publicznego:

- Fundacja „Na rzecz ochrony zwierząt szczególnie zagrożonych”;
- Stowarzyszenie producentów trzody chlewnej „KABAN”;
- Stowarzyszenie „Siły Życia”;
- Oddział Okręgowy Polskiego Stowarzyszenia Ludzi Cierpiących na Padaczkę;
- Stowarzyszenie Trzeźwości „Swiec”;
- Społeczny Komitet Obrony Praw Lokatorskich;
- Stowarzyszenie współpracy z miastami partnerskimi Sławna;
- Stowarzyszenie Ogródki Działkowe „Zdrowa żywność”;
- Klub Hodowców Gołębi Poczтовых;
- Stowarzyszenie „Nasze Sławno”;
- Stowarzyszenie „Sami Sobie”;

- Stowarzyszenie Pszczelarzy;
- Stowarzyszenie Pomorza Środkowego „Integracja dla Rozwoju”;
- Towarzystwo Miłośników Rzeki Wieprzy;
- Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat Sławieński”;
- Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Folkowej „CEP”;
- Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Powiatu Sławieńskiego;
- Stowarzyszenie Absolwentów Liceum Ogólnokształcącego w Sławnie;
- OSP w Sławnie – Orkiestra Dęta im. Ziemi Sławieńskiej;
- Sławieńskie Stowarzyszenie Chorych na Cukrzycę;
- Stowarzyszenie Zwycię „Sposób życia”;
- Stowarzyszenie zwyczajne „Nasz Region”;
- Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi „RAZEM”.

### **2.3.5 Identyfikacja problemów w sferze społecznej**

Spadek liczby ludności to przede wszystkim efekt migracji mieszkańców za pracą i w celu uzyskania lepszego wykształcenia, a tym samym podniesienia swoich kwalifikacji zawodowych.

W Sławnie spadek liczby ludności jest odnotowywany wśród mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym. A zatem należy stworzyć w mieście możliwości rozwoju oraz podnieść jego atrakcyjność w sposób przemyślany tak, aby zatrzymać odpływ ludności z miasta, która pozostając przyczyni się do gospodarczego rozwoju lokalnego.

Bezrobocie w Sławnie jest dużym problemem, którego konsekwencją są kolejne negatywne zjawiska, m.in. ubóstwo. Należy stworzyć udoskonalony program aktywizacji tych grup społecznych.

Problem zagrożenia wykluczeniem społecznym może dotyczyć osoby niepełnosprawne oraz w mniejszym stopniu zagrożone patologiami.

Brak skoordynowanych działań pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a instytucjami publicznymi.

### **3 Określenie grup wymagających wsparcia**

Określenie grup społecznych, które wymagają wsparcia w ramach LPR jest możliwe do zdefiniowania dzięki działalności i współpracy m. in. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy. Pomoc społeczną niosą również inne placówki działające na terenie miasta. Zaliczamy do nich: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie czy Punkt Konsultacji do Spraw Uzależnień i Przemocy. W Sławnie działa jedno Pogotowie Opiekuńcze oraz kilka Rodzin Zastępczych sprawujących opiekę nad dziećmi i młodzieżą. Dodatkowo władze miasta opracowały „Miejską Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2010”, która obejmuje diagnozę kluczowych problemów społecznych w Sławnie oraz przyjęte do realizacji cele strategiczne w poszczególnych obszarach działań.

Największy problem społeczny dotyczy grupy osób bezrobotnych. Utrata pracy, a w szczególności pozostanie w statusie bezrobotnego przez dłuższy okres, przyczynia się do narastania kolejnych problemów, przede wszystkim ubóstwa. Liczba rodzin dotkniętych bezrobociem, które pobierały zasiłek z MOPS w latach 2005-2009 waha się w granicach 257-366. Równie wysoka była liczba rodzin pobierających zasiłek z powodu ubóstwa (197 – 314 rodzin).

Niewielki udział środków MOPS w Sławnie przyznawanych jest z tytułu alkoholizmu, co nie znaczy, że jest to grupa nie wymagająca szczególnego wsparcia. Negatywne oddziaływanie osoby uzależnionej na otoczenie (w tym na rodzinę oraz sąsiadujące społeczeństwo) oraz rzeczywisty ogrom problemu prowadzi do częstego opisywania go w przestrzennych kategoriach dotycząc całych ulic czy osiedli.

Grupa społeczna wymagająca szczególnego wsparcia skupia osoby niepełnosprawne (w szczególności niepełnosprawne fizycznie). Elementy struktury miejskiej tylko w niewielkim stopniu spełniają wymogi, które pozwalają na prawidłowe funkcjonowanie tej grupy. Ważne jest podjęcie działań umożliwiających zniwelowanie tych utrudnień, które przyczyniają się od wykluczenia społecznego osób niepełnosprawnych.

Tabela 15 Główne przyczyny przyznania pomocy z MOPS w latach 2005 - 2009

<b>Powód przyznania pomocy</b>		<b>2005</b>	<b>2006</b>	<b>2007</b>	<b>2008</b>	<b>2009</b>
Ubóstwo	Liczba rodzin	266	197	314	280	268
Bezrobocie	Liczba rodzin	366	277	355	263	257
Alkoholizm	Liczba rodzin	5	6	13	15	15
Niepełnosprawność	Liczba rodzin	98	124	238	230	156

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

### Opieka nad dziećmi i rodziną

Dzieci i młodzież to grupa osób szczególnie podatnych na wszelkie wpływy i bodźce otoczenia. Jakość życia rodzinnego oraz środowisko szkolne powinny pozytywnie kształtować osobowość. Dlatego właśnie powinno się dążyć do integracji dzieci i młodzieży, w tym również dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, z rodzin patologicznych, rodzin szczególnego ryzyka – poprzez wpajanie pozytywnych zachowań, nauki tolerancji i alternatywnych form spędzania wolnego czasu.

Znaczną część świadczeniobiorców MOPSu stanowią rodziny z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi. Wśród takich rodzin największy procent stanowią rodziny niepełne lub wielodzietne. Najczęściej niezaradność rodziny wiąże się z innymi dysfunkcjami, takimi jak:

- niedojrzałość emocjonalna i trudności adaptacyjne dorosłych
- uzależnienie od środków psychoaktywnych
- przemoc domowa

- zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych (bezrobocie, odejście lub zgon współmałżonka, niepełnosprawność lub choroba).

Zaburzenia struktury rodziny silnie odbijają się na rozwoju emocjonalnym dziecka.

Aby przeciwdziałać problemom rodzinnym konieczne jest podjęcie działań mających na celu wzmocnienie trwałości rodziny oraz przeciwdziałanie jej dezorganizacji, aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych, a także kształtowanie odpowiednich postaw umożliwiających podejmowanie działań i decyzji pomocnych w znalezieniu pracy.

### Osoby niepełnosprawne i starsze

Każdego dnia osoby niepełnosprawne borykają się z licznymi problemami związanymi z:

- dostępem do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym;
- dostępem do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki i rehabilitacji;
- brakiem zatrudnienia na otwartym rynku pracy;
- barierami architektonicznymi w dostępie do obiektów użyteczności publicznej;
- swobodnym przemieszczaniem się i powszechnym korzystaniem ze środków transportu;
- dostępem do pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, sportowym odpowiednio do zainteresowań i potrzeb;
- brakiem środków finansowych będących udziałem własnym przy korzystaniu ze środków PFRON;
- małą ilością organizacji pozarządowych, szczególnie działających na terenach wiejskich;
- mało rozwiniętą współpracą organizacji pozarządowych z Kościołem Katolickim.

Problemy te zostały wymienione i szerzej opisane w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Sławieńskim na lata 2007 – 2015. Wiele z nich jest także odczuwalnych na poziomie Gminy Miasto Sławno. Dlatego też z myślą o niwelowaniu problemów osób niepełnosprawnych na terenie miasta działają ośrodki i instytucje, które zajmują się doraźnym wspieraniem grup potrzebujących.



W przypadku seniorów należy dołożyć wszelkich starań by ograniczyć potencjalną i wysoce prawdopodobną marginalizację poprzez organizację czasu wolnego w placówkach całodziennego pobytu. Jedną z najczęściej przyznawanych form pomocy dla osób starszych i niepełnosprawnych są usługi opiekuńcze i specjalistyczne.

## Tabela z danymi

Tabela 16 Tabela z danymi źródłowymi

		2005	2006	2007	2008
<b>Zagospodarowanie przestrzenne</b>					
mieszkania ogółem	szt.	4 358	4 383	4 396	4 402
<b>Wodociągi</b>					
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	38,8	38,8	40,1	39,2
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	Szt.	855	863	874	884
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	412,0	402,0	372,0	379,7
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	13 052	13 016	12 881	12 854
<b>Kanalizacja</b>					
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	34,0	34,0	34,0	35,3
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	734	742	742	969
ścieki odprowadzone	dam3	497,0	485,0	447,0	447,3
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	12 221	12 190	12 062	12 109

<b>Sieć gazowa</b>					
długość czynnej sieci ogółem	m	-	32 402	33 528	32 999
długość czynnej sieci przesyłowej		-	2 375	2 375	1 725
długość czynnej sieci rozdzielczej		-	30 027	31 153	31 274
czynne połączenia do budynków	szt.	997	983	957	1 053
zużycie gazu w tys. m <sup>3</sup>	tys.m <sup>3</sup>	2 010,40	1 927,60	1 836,50	1 869,50
ludność korzystająca z sieci gazowej	os.	11 487	11 441	11 308	11 282
<b>Energia elektryczna w gospodarstwach domowych</b>					
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu	szt.	4 908	4 899	4 914	4 927
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu	MW*h	7 142	7 049	8 086	8 069
<b>Sfera społeczna</b>					
<b>Liczba ludności</b>					
ogółem	os.	13 325	13 287	13 148	13 119
mężczyźni		6 304	6 295	6 237	6 220
kobiety		7 021	6 992	6 911	6 899
<b>Przyrost naturalny</b>					
ogółem	os.	11	24	-24	6
mężczyźni		4	8	-27	2
kobiety		7	16	3	4
<b>Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej) wg płci</b>					
ogółem	os.	2 838	2 754	2 641	2 589
mężczyźni		1 446	1 402	1 348	1 335
kobiety		1 392	1 352	1 293	1 254

Ludność w wieku produkcyjnym wg płci					
ogółem	os.	8 534	8 529	8 463	8 419
mężczyźni		4 249	4 266	4 267	4 267
kobiety		4 285	5 263	4 196	4 152
Ludność w wieku poprodukcyjnym wg płci					
ogółem	os.	1 953	2 004	2 044	2 111
mężczyźni		609	627	622	618
kobiety		1 344	1 377	1 422	1 493
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna					
zakłady opieki zdrowotnej	ob.	11	10	9	10
apteki		4	4	4	4
Żłobki (oddziały żłobkowe w przedszkolach)		1	1	1	1
Edukacja					
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	ob.	2	2	2	2
szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży specjalne		1	1	2	1
gimnazja dla dzieci i młodzieży		1	1	1	1
gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne		1	1	2	1
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży		1	2	2	1
ponadgimnazjalne zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży specjalne		1	1	1	1
licea profilowane dla młodzieży		1	1	1	0
ponadgimnazjalne technika		5	6	6	6

dla młodzieży					
Ponadpodstawowe średnie szkoły zawodowe dla młodzieży		1	0	0	0
Ponadgimnazjalne technika uzupełniające dla dorosłych		1	1	1	1
licea ogólnokształcące ponadgimnazjalne dla młodzieży		2	1	1	1
uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych		4	2	1	1
Uzupełniające licea ogólnokształcące dla młodzieży		1	1	1	1
<b>Gospodarka</b>					
<b>Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON</b>					
ogółem		1 565	1 586	1 607	1 639
sektor publiczny	jed.gosp.	120	118	120	129
sektor prywatny		1 445	1 468	1 487	1 510
<b>Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD</b>					
w sekcji A		52	53	55	58
w sekcji B		1	1	1	1
w sekcji C		-	-	-	-
w sekcji D		123	125	120	119
w sekcji E	jed.gosp.	4	6	6	6
w sekcji F		153	160	185	199
w sekcji G		552	539	535	519
w sekcji H		75	76	72	80
w sekcji I		89	86	85	87

w sekcji J		46	51	48	43
w sekcji K		233	244	247	267
w sekcji L		16	16	16	15
w sekcji M		54	51	55	56
w sekcji N		89	95	97	104
w sekcji O		77	83	85	85
W sekcji P		1	-	-	-
<b>Pracujący wg płci</b>					
ogółem	os.	2 932	3 067	3 205	2 942
mężczyźni		1 446	1 387	1 440	1 370
kobiety		1 486	1 680	1 765	1 572
<b>Bezrobotni zarejestrowani wg płci</b>					
ogółem	os.	1 377	1 191	801	611
mężczyźni		710	631	404	303
kobiety		667	560	397	308

Źródło: BDR

## 4 Analiza SWOT Miasta Sławno

### 4.1 Analiza SWOT- sfera przestrzenna

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Atrakcyjna lokalizacja i położenie na głównych węzłach komunikacyjnych (przy drodze krajowej nr 6 i drogach wojewódzkich nr 205 i 209)</li> <li>• Położenie w pasie nadmorskim i bliskość portu morskiego w Darłowie</li> <li>• Bliskość dużych obszarów terenów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zły stan infrastruktury technicznej i przestrzeni publicznych</li> <li>• Zły stan zabytków</li> <li>• Bariery architektoniczne</li> <li>• Zła jakość techniczno – energetyczna tkanki mieszkaniowej na terenie miasta</li> </ul>

<p>zielonych</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Historyczne znaczenie miasta</li> <li>• Duża liczba obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru i ewidencji konserwatorskiej</li> <li>• Dostęp do komunikacji kolejowej</li> <li>• Siedziba Urzędu Powiatu Sławieńskiego</li> <li>• Uporządkowana gospodarka przestrzenna miasta, uchwalone Plany Zagospodarowania Przestrzennego</li> <li>• W Sławnie znajdują się wolne tereny pod inwestycje oraz budownictwo mieszkaniowe</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nieuporządkowana zieleń miejska</li> <li>• Możliwość występowania podtopień ze względu na bliskość rzeki Wieprzy i Moszczenicy</li> <li>• Duża odległość miasta od siedziby władz wojewódzkich</li> </ul>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Możliwość wykorzystania wsparcia ze strony Unii Europejskiej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Postępująca degradacja przestrzeni miejskiej (infrastruktury, budynków)</li> <li>• Duża konkurencja w zakresie ubiegania się o środki finansowe Unii Europejskiej oraz pozyskiwania inwestorów zewnętrznych</li> <li>• Trudności w pozyskaniu inwestorów strategicznych</li> </ul>

#### 4.2 Analiza SWOT- strefa społeczna

<b>Mocne strony</b>	<b>Słabe strony</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Duże zaangażowanie instytucji trzeciego sektora w rozwój miasta</li> <li>• Duża liczba imprez i atrakcji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zmniejszająca się liczba ludności w mieście</li> <li>• Odpływ ludzi młodych, chcących</li> </ul>

<p>kulturalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bliskość ważnych ośrodków administracyjnych, kulturalnych i gospodarczych Pomorza Środkowego (Koszalin, Słupsk)</li> <li>• Rozwinięta oferta oświatowa- obejmująca kształcenie na wszystkich poziomach kształcenia (z wyjątkiem studiów wyższych) - w tym również szkoła muzyczna</li> <li>• Wielokulturowość miasta</li> <li>• Doświadczenie w organizowaniu imprez kulturalnych i sportowych o zasięgu regionalnym i międzynarodowym</li> </ul>	<p>pracować, zdobywać wiedzę w innych ośrodkach miejskich</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wysoki poziom bezrobocia</li> <li>• Duża liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym</li> </ul>
<b>Szanse</b>	<b>Zagrożenia</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Możliwość wykorzystania środków unijnych z Europejskiego Funduszu Społecznego</li> <li>• Zdobyte wykształcenie przekwalifikowanie zawodowe- szansą na wzrost zatrudnienia,</li> <li>• Nawiązanie współpracy z samorządami/partnerami zagranicznymi (np.: miasta partnerskie)</li> <li>• Remigracja społeczeństwa (głównie z Anglii, Irlandii)</li> <li>• Możliwość wykorzystania doświadczenia zdobytego za granicą</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dalszy odpływ osób ze Sławna,</li> <li>• Ubożenie społeczeństwa, zagrożenie ze strony postępujących patologii społecznych</li> <li>• Duża konkurencja w zakresie ubiegania się o środki unijne</li> </ul>

#### 4.3 Analiza SWOT- sfera gospodarcza

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Atrakcyjne położenie sprzyjające rozwojowi usług turystycznych oraz branż pokrewnych</li> <li>• Dobrze rozwinięte instytucje otoczenia biznesu oraz Patronat Słupskiej Specjalnej Strefy Inwestycyjnej</li> <li>• Współpraca władz miasta z miastami i gminami partnerskimi w zakresie rozwoju gospodarczego.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Zły stan infrastruktury technicznej niezbędnej do rozwoju gospodarczego</li> <li>• Niewykorzystany potencjał turystyczny miasta</li> <li>• Niski odsetek osób z wykształceniem wyższym</li> <li>• Słaba rozpoznawalność miasta jako marki, zarówno w skali regionu jak i ogólnopolskiej</li> <li>• Niedostateczna ilość doświadczonej kadry menadżerskiej</li> </ul>
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Możliwość wykorzystania środków unijnych</li> <li>• Kreatywna i skuteczna promocja Sławna</li> <li>• Możliwość wykorzystania dużego potencjału turystycznego wynikającego z korzystnej lokalizacji w pasie nadmorskim</li> <li>• Otwarta polityka władz na potencjalnych inwestorów</li> <li>• Nawiązanie współpracy z samorządami/partnerami zagranicznymi (np.: miasta partnerskie),</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dalszy odpływ wykwalifikowanej kadry zawodowej do dużych ośrodków miejskich</li> <li>• Długotrwałe bezrobocie</li> <li>• Duża konkurencja w zakresie ubiegania się o środki unijne</li> <li>• Zagrożenie ryzykiem spowolnienia rozwoju gospodarczego</li> </ul>

Źródło: opracowanie własne



## **5 Diagnoza obecnej sytuacji społeczno – gospodarczo - przestrzennej**

### **5.1 Analiza wskaźnikowa**

Analiza wskaźnikowa została wykonana w celu wytypowania i delimitacji obszarów kryzysowych, na których zaplanowane zostały inwestycje rewitalizacyjne. Analiza wskaźnikowa pozwoliła zatem na dokonanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej, na podstawie danych analitycznych pochodzących ze statystyk oraz danych gromadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej, Komendę Policji oraz Urząd Miejski w Sławnie.

Przeprowadzając wyżej opisaną analizę posłużono się następującymi wskaźnikami i kryteriami (dostępnymi do wyboru w katalogu wskaźników umieszczonym w Wytycznych w zakresie opracowywania LPR):

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego - wskaźnik W1- Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności;
- niekorzystne trendy demograficzne – wskaźnik W4 – Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym;
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń - wskaźnik W7 - Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców;
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej – wskaźnik W11 – Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności.

Przeprowadzając analizę wskaźnikową dla Sławna postępowano zgodnie z instrukcją wskazaną w Wytycznych. Jako obszary analityczne wybrano ulice (wszystkie zebrane informacje dotyczą całych ulic). Następnie wybrano cztery kryteria odnoszące się do sfery społeczno – gospodarczej, a poszczególnym kryteriom przyporządkowano odpowiednio po jednym wskaźniku. Przygotowano zestawienie danych źródłowych, na podstawie których obliczono wartości poszczególnych wskaźników, z których następnie wyliczone zostały: średnia i odchylenie standardowe. Zabieg ten był dokonany w celu wystandaryzowania

wskaźników. Standaryzacji dokonano po to, aby móc porównać, odpowiednio zinterpretować oraz dokonać dalszych operacji na wskaźnikach.

Poprzez „dalsze operacje” należy rozumieć sumowanie wszystkich wskaźników wystandaryzowanych dla każdego z obszarów analitycznych. W przypadku wskaźnika W-11 do sumy podano jego wartość ujemną, z racji pozytywnego wydźwięku tego wskaźnika, który zafałszowałby obraz całej analizy, gdyby podano go w jego rzeczywistym brzmieniu.

Ostatecznie zostały wytypowane obszary kryzysowe poprzez skorzystanie z 4-stopniowej skali degradacji, gdzie zero wyznacza najistotniejszą granicę pomiędzy stanem „dobrym” (zaznaczonym kolorem jasnozielonym), a „złym” (uwydatnionym kolorem żółtym). Kolor ciemnozielony użyty w tabeli oznacza sytuację „bardzo dobrą” wyznaczoną jako przedział pomiędzy maksymalną wartością zsumowanego wskaźnika wystandaryzowanego (zaokrąglonego w górę), a jego połową. Analogicznie, kolor czerwony wyznacza sytuację „bardzo złą”, która mieści się w przedziale między wartościami: minimalną a połową minimum.

Tabela nr 17 zawiera wyniki analizy wskaźnikowej.

Tabela 17 Wyniki analizy wskaźnikowej (dane za 2009 r.)

L. p.	Wyszczególnienie	Wskaźniki ujednolicone				Wskaźniki wystandaryzowane				Wskaźnik sumaryczny
		W1- Liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	W4 - Wskaźnik obciążenia demograficznego	W7- Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	W11- Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności	W1- Liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	W4 - Wskaźnik obciążenia demograficznego	W7- Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	W11- Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności	
1	I Pułku Ułanów	115,76	57,87	3,22	9,00	0,26	0,18	-0,22	0,17	0,40
2	3 Maja	157,89	50,00	17,54	7,02	0,64	-0,12	-0,12	0,29	0,69
3	8 Marca	20,83	71,43	0,00	16,67	-0,60	0,70	-0,24	-0,29	-0,43
4	Adama Mickiewicza	78,84	50,63	37,34	7,88	-0,07	-0,10	0,01	0,24	0,08
5	Aleje 11 Listopada	0,00	24,00	32,26	29,03	-0,79	-1,13	-0,02	-1,04	-2,97
6	Aleja Wojska Polskiego	44,44	59,09	19,05	9,21	-0,38	0,23	-0,11	0,16	-0,11
7	Aleja Zachodnia	79,37	53,66	0,00	9,52	-0,07	0,02	-0,24	0,14	-0,15
8	Aleksandra Gierymskiego	179,01	58,82	12,35	10,49	0,84	0,22	-0,16	0,08	0,98
9	Aleksandra Fredry	8,26	35,96	0,00	7,44	-0,71	-0,67	-0,24	0,27	-1,35
10	Armii Krajowej	55,56	54,88	0,00	10,21	-0,28	0,06	-0,24	0,10	-0,36
11	Artura Grottgera	132,62	52,11	10,75	3,23	0,41	-0,04	-0,17	0,52	0,72
12	Augusta Cieszkowskiego	74,53	62,63	74,53	14,29	-0,11	0,36	0,26	-0,15	0,37
14	Basztowa	93,02	76,41	29,07	8,14	0,06	0,89	-0,04	0,23	1,13
15	Bolesława Prusa	135,23	70,24	7,12	14,59	0,44	0,66	-0,19	-0,16	0,74
16	Bolesława Chrobrego	133,33	63,64	0,00	6,30	0,42	0,40	-0,24	0,34	0,92
17	Cypriana Kamila Norwida	0,00	100,00	0,00	6,06	-0,79	1,81	-0,24	0,35	1,13
18	Dąbrowskiego	0,00	80,00	55,56	0,00	-0,79	1,03	0,13	0,72	1,10
19	Dworcowa	72,73	61,76	163,64	1,82	-0,13	0,33	0,86	0,61	1,67
21	Elizy Orzeszkowej	76,92	44,44	0,00	10,26	-0,09	-0,34	-0,24	0,10	-0,57
22	Emilii Plater	0,00	20,00	0,00	16,67	-0,79	-1,28	-0,24	-0,29	-2,60
23	Filtrowa	0,00	33,33	27,78	8,33	-0,79	-0,77	-0,05	0,21	-1,40
24	Fryderyka Chopina	97,69	53,36	10,28	9,25	0,10	0,00	-0,17	0,16	0,09

25	Gdańska	100,48	71,31	0,00	8,73	0,12	0,70	-0,24	0,19	0,77
27	Grunwaldzka	77,98	51,39	9,17	8,72	-0,08	-0,07	-0,18	0,19	-0,14
28	Harcerska	307,69	62,50	0,00	7,69	2,00	0,36	-0,24	0,25	2,37
29	Henryka Sienkiewicza	0,00	21,05	0,00	0,00	-0,79	-1,24	-0,24	0,72	-1,55
30	Ignacego Daszyńskiego	0,00	25,00	0,00	12,00	-0,79	-1,09	-0,24	-0,01	-2,13
31	Ignacego Krasickiego	222,22	138,71	0,00	5,56	1,23	3,30	-0,24	0,38	4,67
32	Jana Kisielewskiego	0,00	56,00	0,00	12,82	-0,79	0,11	-0,24	-0,06	-0,98
33	Jana Kochanowskiego	0,00	0,00	0,00	50,00	-0,79	-2,06	-0,24	-2,30	-5,38
34	Jana Matejki	71,63	74,50	14,33	11,75	-0,14	0,82	-0,14	0,01	0,55
36	Jedności Narodowej	44,92	53,26	28,37	8,04	-0,38	0,00	-0,05	0,23	-0,20
37	Józefa Chełmońskiego	148,61	53,08	24,77	7,43	0,56	-0,01	-0,07	0,27	0,75
38	Józefa Kraszewskiego	80,00	47,06	0,00	5,33	-0,06	-0,24	-0,24	0,39	-0,15
39	Józefa Mireckiego	0,00	41,67	0,00	5,88	-0,79	-0,45	-0,24	0,36	-1,11
40	Juliana Kossaka	45,11	51,14	37,59	11,28	-0,38	-0,08	0,01	0,04	-0,41
41	Juliana Tuwima	185,19	30,65	0,00	8,64	0,89	-0,87	-0,24	0,20	-0,03
42	Juliusza Słowackiego	0,00	9,09	0,00	12,50	-0,79	-1,70	-0,24	-0,04	-2,77
43	Kąpielowa	0,00	0,00	0,00	0,00	-0,79	-2,06	-0,24	0,72	-2,37
44	Kolejowa	0,00	58,33	0,00	36,84	-0,79	0,20	-0,24	-1,51	-2,34
45	Konopnickiej	500,00	100,00	100,00	10,00	3,75	1,81	0,43	0,11	6,10
46	Kosynierów	41,24	38,57	10,31	14,43	-0,41	-0,57	-0,17	-0,15	-1,31
47	Koszalińska	138,49	58,82	0,00	8,70	0,47	0,22	-0,24	0,19	0,63
48	Kościelna	265,31	40,00	0,00	16,33	1,62	-0,51	-0,24	-0,27	0,60
51	Leona Kruczkowskiego	0,00	57,14	0,00	45,45	-0,79	0,15	-0,24	-2,03	-2,90
52	Leśna	200,00	34,62	0,00	0,00	1,03	-0,72	-0,24	0,72	0,78
53	Lipowa	75,95	79,55	12,66	8,86	-0,10	1,02	-0,16	0,18	0,94
54	Łączna	0,00	28,57	333,33	0,00	-0,79	-0,95	2,00	0,72	0,98
55	Mariana Buczka	184,62	51,16	0,00	10,77	0,89	-0,08	-0,24	0,07	0,63
56	Mariana Rapackiego	242,19	49,71	31,25	5,86	1,41	-0,14	-0,03	0,36	1,60
57	Marii Curie- Skłodowskiej	71,43	58,49	107,14	8,33	-0,14	0,20	0,48	0,21	0,76
58	Marii Dąbrowskiej	0,00	25,53	0,00	16,95	-0,79	-1,07	-0,24	-0,31	-2,40
59	Mieszka I	62,03	76,75	9,93	5,21	-0,23	0,91	-0,17	0,40	0,91

61	Mikołaja Kopernika	0,00	50,00	1 333,33	25,00	-0,79	-0,12	8,73	-0,79	7,03
62	Mikołaja Reja	0,00	31,82	0,00	17,24	-0,79	-0,83	-0,24	-0,32	-2,18
63	Morska	109,95	43,61	0,00	8,90	0,21	-0,37	-0,24	0,18	-0,22
64	Ogrodowa	42,55	75,00	0,00	17,02	-0,40	0,84	-0,24	-0,31	-0,11
65	Plac Aleksandra Gierymskiego	75,76	43,48	0,00	4,55	-0,10	-0,38	-0,24	0,44	-0,28
66	Plac Kardynała Wyszyńskiego	413,79	93,33	0,00	3,45	2,96	1,55	-0,24	0,51	4,78
67	Plac Sportowy	0,00	80,00	111,11	11,11	-0,79	1,03	0,51	0,05	0,80
68	Plac Romualda Traugutta	0,00	40,74	0,00	0,00	-0,79	-0,48	-0,24	0,72	-0,79
69	Plac Wolności	0,00	116,67	0,00	5,77	-0,79	2,45	-0,24	0,37	1,79
70	Pocztowa	0,00	9,09	0,00	8,33	-0,79	-1,70	-0,24	0,21	-2,52
71	Polanowska	70,51	58,38	73,72	9,62	-0,15	0,20	0,26	0,14	0,44
72	Polna	83,33	20,00	0,00	11,11	-0,03	-1,28	-0,24	0,05	-1,51
73	Powstańców Warszawskich	34,14	64,90	16,06	10,64	-0,48	0,45	-0,13	0,07	-0,09
74	Racibora	56,07	35,16	12,46	8,41	-0,28	-0,70	-0,16	0,21	-0,92
75	Rolna	0,00	32,14	0,00	13,51	-0,79	-0,81	-0,24	-0,10	-1,94
76	Romualda Mielczarskiego	323,31	52,87	15,04	4,51	2,14	-0,01	-0,14	0,44	2,43
77	Romualda Traugutta	428,57	40,00	142,86	142,86	3,10	-0,51	0,72	-7,90	-4,59
78	Sadowa	0,00	75,00	0,00	14,29	-0,79	0,84	-0,24	-0,15	-0,33
80	Stanisława Moniuszki	0,00	42,86	0,00	0,00	-0,79	-0,40	-0,24	0,72	-0,71
81	Stanisława Staszica	118,18	54,93	18,18	9,09	0,28	0,07	-0,12	0,17	0,40
82	Stanisława Wyspiańskiego	54,05	34,55	0,00	17,57	-0,30	-0,72	-0,24	-0,34	-1,60
83	Stefana Okrzei	38,60	54,23	1,84	7,90	-0,44	0,04	-0,23	0,24	-0,39
84	Stefana Żeromskiego	77,29	54,48	0,00	9,66	-0,09	0,05	-0,24	0,13	-0,15
85	Stefanii Sempołowskiej	99,17	61,33	115,70	5,79	0,11	0,31	0,54	0,37	1,33
86	Szarych Szeregów	0,00	90,00	0,00	10,53	-0,79	1,42	-0,24	0,08	0,47
87	Tadeusza Kościuszki	480,00	150,00	0,00	0,00	3,56	3,74	-0,24	0,72	7,78
88	Tadeusza Rejtana	0,00	25,00	0,00	0,00	-0,79	-1,09	-0,24	0,72	-1,40

89	Wincentego Witosa	48,59	33,75	0,00	4,86	-0,35	-0,75	-0,24	0,42	-0,92
90	Witolda Gombrowicza	156,25	63,16	0,00	0,00	0,63	0,38	-0,24	0,72	1,49
92	Władysława Jagiełły	90,91	52,00	0,00	7,79	0,04	-0,05	-0,24	0,25	-0,01
93	Władysława Reymonta	0,00	68,75	0,00	14,81	-0,79	0,60	-0,24	-0,18	-0,61
94	Zielona	50,00	33,90	12,50	21,25	-0,33	-0,75	-0,16	-0,57	-1,80
95	Zofii Nałkowskiej	0,00	19,30	0,00	16,18	-0,79	-1,31	-0,24	-0,26	-2,60
<b>77</b>	<b>Średnia</b>	<b>86,89</b>	<b>53,24</b>	<b>35,72</b>	<b>11,88</b>					
<b>78</b>	<b>Odchylenie standardowe</b>	<b>110,29</b>	<b>25,90</b>	<b>148,57</b>	<b>16,58</b>					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UM w Sławnie

## **5.2 Analiza sytuacji infrastrukturalnej**

Analiza wskaźnikowa pozwala na zdiagnozowanie problemów miasta Sławno w sferze społecznej oraz w sferze gospodarczej. Wszystkie wybrane do analizy wskaźniki dotyczą tych dwóch płaszczyzn problemowych.

- W1 – Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności;
- W4 – Wskaźnik obciążenia demograficznego;
- W7 – Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców;
- W11 – Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności.

Na bazie tych jednostek analitycznych, których sytuacja jest gorsza niż średnia dla miasta wyznaczono obszary kryzysowe. Sfera infrastrukturalna została opisana dla obszaru całego miasta Sławna już na etapie diagnozy sytuacji w mieście – czyli dokładnie w rozdziale poświęconym infrastrukturze technicznej. Dodatkowo problemy natury infrastrukturalnej dołączono do opisu problemów sfery przestrzennej.

W dalszej części niniejszego dokumentu, dotyczącej szczegółowego opisu wyznaczonych obszarów kryzysowych, została opisana sfera infrastrukturalna. Z tego względu nie poświęcono kolejnego rozdziału na powtórzenia i dogłębne analizy.

## **6 Założenia LPR**

Założenia LPR stanowią punkt wyjścia do zaplanowania procesu rewitalizacji. Podstawą jest delimitacja obszarów zdegradowanych, gdyż tylko te kwalifikują się do przeprowadzania inwestycji i działań naprawczych. W tym celu dokonano analizy wskaźnikowej oraz analizy sytuacji infrastrukturalnej, a także charakterystyki Miasta Sławno, która została podsumowana identyfikacją problemów w poszczególnych sferach, określeniem grup wymagających wsparcia oraz analizą SWOT.

## 6.1 Metodologia wyznaczania obszarów zdegradowanych

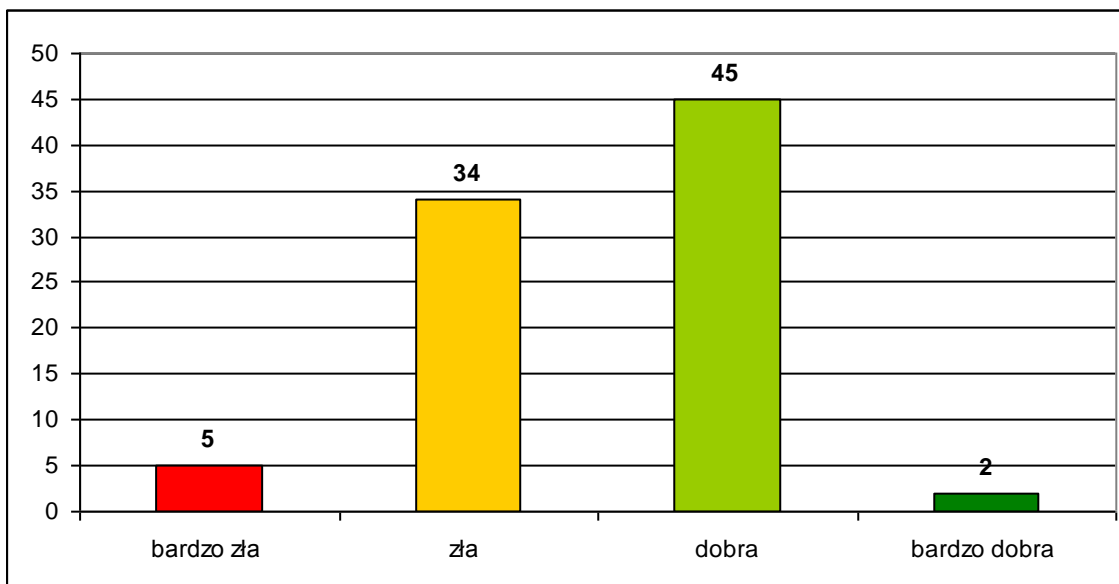
**Obszar zdegradowany** to obszar spełniający kryteria dla jednego z obszarów: kryzysowego, obszaru wsparcia mieszkalnictwa, obszaru przemysłowego, powojkowego lub popegeerowskiego.

**Obszar kryzysowy** to obszar wyznaczony na podstawie analizy sytuacji społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej, na którym stwierdzono nasilenie zjawisk negatywnych wyższych niż średnia gminy/miejscowości.

Obszary takie zostały wyznaczone na bazie tych jednostek analitycznych, które charakteryzują się szczególnym natężeniem niekorzystnych zjawisk.

Ponad 45 % ulic, które zostały poddane analizie (wykluczone zostały ulice niezamieszkałe, na których nie występują analizowane zjawiska) charakteryzuje się złą lub bardzo złą sytuacją społeczno-gospodarczą. Pozostałe ulice charakteryzują się dobrą (45 ulic) i bardzo dobrą sytuacją (2 ulice.).

Wykres 11 Stopień zdegradowania miasta wg ulic



Źródło: opracowanie własne

Po dokonaniu analizy wskaźnikowej, zaznaczono ulice, których stan wskazuje na złą i bardzo złą sytuację. Na podstawie graficznej obserwacji największych skupisk ulic kwalifikujących się



do wsparcia w ramach LPR wyznaczono te ulice, które tworzą obszary kryzysowe. W granicach wyznaczonych obszarów zostały ujęte także ulice, które wg wystandaryzowanego wskaźnika mają dobrą sytuację społeczno-gospodarczą, lecz zabieg ten był niezbędny dla zachowania spójności przestrzennej obszarów kryzysowych. Pomimo włączenia tych ulic do obszarów kryzysowych, sumaryczne wartości wskaźników dla obu obszarów wskazują i tak wartości dodatnie, co oznacza, że na ich terenie poziom negatywnych zjawisk jest nasilony bardziej niż na terenie miasta.

A zatem wyznaczono 2 obszary kryzysowe:

- **I obszar** to okolice Śródmieścia, ograniczony następującymi ulicami: I Pułku Ułanów, Adama Mickiewicza, Artura Grottgera, Augusta Cieszkowskiego, Bankowa, Basztowa, Bolesława Chrobrego, Fryderyka Chopina, Gdańska, Jana Matejki, Konopnickiej, Lipowa, Mariana Rapackiego, Marii Curie-Skłodowskiej, Mieszka I, Mikołaja, Mikołaja Kopernika, Plac Kardynała Wyszyńskiego, Plac Sportowy, Powstańców Warszawskich, Romualda Mielczarskiego, Stefanii Sempołowskiej i Tadeusza Kościuszki;
- **II obszar** znajduje się w południowej części miasta na osiedlu Dzieci Wrzesińskich i wyznaczają go następujące ulice: Aleksandra Gierymskiego, Bolesława Prusa, Cypriana Kamila Norwida, Elizy Orzeszkowej, Grunwaldzka, Ignacego Krasickiego, Polanowska, Stanisława Moniuszki, Stanisława Staszica, Stefana Żeromskiego, Tadeusza Rejtana i Witolda Gombrowicza.

## 6.2 Opis obszarów zdegradowanych

### Obszar I

#### Lokalizacja i granice obszaru

Granice obszaru wyznaczają: od północy - ulica Sempołowskiej, cmentarz miejski, następnie granica biegnie wzdłuż rzeki Wieprzy, wyłączając ulicę Kąpielową dochodzi do torów kolejowych i dalej wzdłuż do Kanału Miejskiego. Biegąc dalej przy Kanale dochodzi do

ul. Kopernika i ciągnie się wzdłuż następnie także ul. Basztową, ul. M. Curie-Skłodowskiej, ul. Chopina omijając ul. Armii Krajowej skręca wzdłuż ul. Chrobrego i ul. Pułku Ułanów powraca do ul. Sempołowskiej.



## **Funkcja i struktura przestrzenna**

Obszar I kryzysowy obejmuje Śródmieście Sławna czyli Centrum otoczone ulicą Basztową wraz z Placem Kardynała Wyszyńskiego, tereny zielone ze Stawami Miejskimi, Park im. Polskiej Organizacji Wojskowej, a także cmentarz.

Na terenie Obszaru I zlokalizowane są następujące obiekty infrastruktury społecznej: Dom Kultury, Urząd Miasta i Urząd Gminy, Sąd Rejonowy, Gimnazjum, Zespół Szkół Agrotechnicznych, Ośrodek Sportu i Rekreacji, a także cmentarz miejski, Pogotowie Opiekuńcze.

Według danych z końca 2009 roku obszar I zamieszkiwało ogółem 4 839 osób.

Na terenie śródmiejskim znajdują się obiekty zabytkowe objęte Ochroną Konserwatora Zabytków, do których należą:

- Kościół Parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP;
- Brama Koszalińska i Słupska;
- Budynek mieszkalno – usługowy przy ul. Grottgera 8;
- Budynek Urzędu Miasta;
- Zabytkowe mury miejskie.

Znajdują się tu również budynki zabytkowe, ujęte w ewidencji konserwatorskiej, lecz nie wpisane do rejestru zabytków (Dom Kultury i inne budynki zlokalizowane m. in. przy ulicach: Grottgera, Rapackiego, Sempołowskiej, Curie-Skłodowskiej, czy I Pułku Ułanów).

Miasto Sławno posiada uchwalone Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Sławna – Uchwała Nr XX/142/96 Rady Miejskiej w Sławnie z dnia 14 listopada 1996r. Studium określa cele i kierunki rozwoju w zakresie polityki przestrzennej. Wśród tych planów znajduje się Plan Śródmieścia Sławna, stanowiący właśnie znaczną część obszaru kryzysowego I wyznaczonego w LPR.

Ustalania planu Śródmieścia miasta Sławna aktywizują ten obszar jako rozwojowy o najwyższych walorach lokalizacyjnych dla funkcji usługowych, publicznych i mieszkaniowych.

Część śródmiejska, która jest bogata w obiekty zabytkowe, miejsca rekreacji i posiadająca inne walory turystyczne jest w znacznej mierze zaniedbana i wymaga prac, które przywrócą jej świetność oraz przyczynią się do rozwoju miasta w planowanych kierunkach, wynikających z położenia, zasobów i tendencji dotychczasowego rozwoju. Do tych kierunków rozwoju należy między innymi obsługa miasta i jego regionu (zwłaszcza funkcje administracyjne, ochrony zdrowia, kultury, które są zlokalizowane właśnie na obszarze kryzysowym I). Z tego powodu konieczna jest rewaloryzacja obiektów zabytkowych (takich jak Dom Kultury, Urząd Miasta i Gminy) oraz nadanie innym funkcji turystycznych (Brama Koszalińska, Brama Słupska).

Ze względu na wielość budynków stanowiących zabudowę historyczną, konieczne jest przeprowadzenie prac renowacyjnych, które przyczynią się nie tylko do podniesienia ich estetyki, ale także efektywności energetycznej.

Do tej pory termomodernizację podnoszącą efektywność energetyczną budynków przeprowadzono na trzech obiektach użyteczności publicznej (zlokalizowanych na obszarze nr 1), których obecny stan techniczny opisano w poniższej tabeli.

*Tabela 18 Budynki po termomodernizacji na Obszarze I*

<b>EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARZE KRYZYSOWYM I</b>			
<b>Lp.</b>	<b>Budynek i lokalizacja</b>	<b>Charakterystyka techniczno - użytkowa</b>	<b>Działania</b>
1.	<b>Miejska Biblioteka Publiczna</b> Ul. Rapackiego 16a	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Budynek po termomodernizacji</li> <li>▪ Powierzchnia użytkowa budynku: 509,79 m<sup>2</sup></li> <li>▪ Zapotrzebowanie na energię końcową: 153,9 kWh/ (m<sup>2</sup>rok)</li> <li>▪ Budynek dobrze osłonięty: Izolacyjność cieplna ścian U=0,24; dachu i podsufitki U=0,19; stropu U=0,21</li> <li>▪ Ogrzewanie kotłem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Możliwe ograniczenie zapotrzebowania na energię końcową – poprzez instalację wentylacji mechanicznej nawiewno – wywiewnej z odzyskiem ciepła</li> <li>▪ Możliwe ograniczenie zapotrzebowania na energię do ogrzewania wody – poprzez</li> </ul>

		<p>kondensacyjnym na gaz ziemny; grzejniki panelowe sterowane centralnie z adaptacją miejscową</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Instalacja wentylacji: grawitacyjna</li> <li>▪ Osłona zewnętrzna budynku – bez uwag</li> </ul>	<p>zastosowanie kolektorów słonecznych</p>
2.	<p><b>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</b> Ul. Mielczarskiego 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Budynek po termomodernizacji</li> <li>▪ Powierzchnia użytkowa budynku: 1 385,7 m<sup>2</sup></li> <li>▪ Zapotrzebowanie na energię końcową: 125,5 kWh/ (m<sup>2</sup>rok)</li> <li>▪ Budynek średnio osłonięty: Izolacyjność cieplna ścian U=0,22; dachu U=0,18; stropu tarasu U=0,22</li> <li>▪ Ogrzewanie: węzeł cieplny z pełną automatyką zasilany z ciepłowni węglowej; grzejniki panelowe sterowane centralnie z adaptacją miejscową</li> <li>▪ Instalacja wentylacji: grawitacyjna, a w pomieszczeniach sanitarnych mechaniczna wywiewna, czasowa</li> <li>▪ Osłona zewnętrzna budynku – bez uwag</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Możliwe ograniczenie zapotrzebowania na energię końcową – poprzez instalację wentylacji mechanicznej nawiewno – wywiewnej z odzyskiem ciepła</li> <li>▪ Możliwe ograniczenie zapotrzebowania na energię do ogrzewania wody – poprzez zastosowanie kolektorów słonecznych</li> </ul>
3.	<p><b>Przedszkole Miejskie Nr 4 w Sławnie</b> Ul. Cieszkowskiego 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Budynek po termomodernizacji</li> <li>▪ Powierzchnia użytkowa budynku: 903,2 m<sup>2</sup></li> <li>▪ Zapotrzebowanie na energię końcową: 225,8 kWh/ (m<sup>2</sup>rok)</li> <li>▪ Budynek słabo osłonięty: Izolacyjność cieplna ścian U=0,24; dachu U=0,18-0,19</li> <li>▪ Ogrzewanie: węzeł cieplny kompaktowy zasilany z ciepłowni węglowej</li> <li>▪ Instalacja wentylacji: grawitacyjna</li> <li>▪ Osłona zewnętrzna budynku – bez uwag</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>▪ Możliwe ograniczenie zapotrzebowania na energię końcową – poprzez instalację wentylacji nawiewno – wywiewnej z rekuperacją</li> <li>▪ Możliwe ograniczenie zapotrzebowania na energię do ogrzewania wody – poprzez zastosowanie kolektorów słonecznych</li> </ul>

Źródło: opracowanie własne na podstawie certyfikatów energetycznych

Poza wymienionymi powyżej obiektami, które zostały poddane termomodernizacji cała reszta budynków użyteczności publicznej (głównie Szkoła Podstawowa nr 3 oraz Gimnazjum nr 1) wymaga przeprowadzenia podobnych inwestycji termomodernizacyjnych, które przyczynią się do większego zatrzymywania ciepła, a tym samym do ograniczenia emisji szkodliwych substancji do atmosfery.

Szczególnie istotne jest również dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych, ponieważ wiele barier architektonicznych uniemożliwia tym mieszkańcom swobodne korzystanie z ich usług.

Na obszarze I znajdują się tereny zielone. W centrum obszaru zlokalizowany jest Park Miejski im. Polskiej Organizacji Wojskowej. Na terenie Parku są usytuowane m. in. rzeźby i altanka stworzone przez niemieckich rzemieślników, którzy wykonali te prace w ramach porozumienia z miastem partnerskim- niemieckim Rinteln. Na południowym skraju obszaru znajdują się niezagospodarowane stawy miejskie i spory teren zielony, gdzie jest zlokalizowane Gimnazjum i Ośrodek Sportu i Rekreacji.

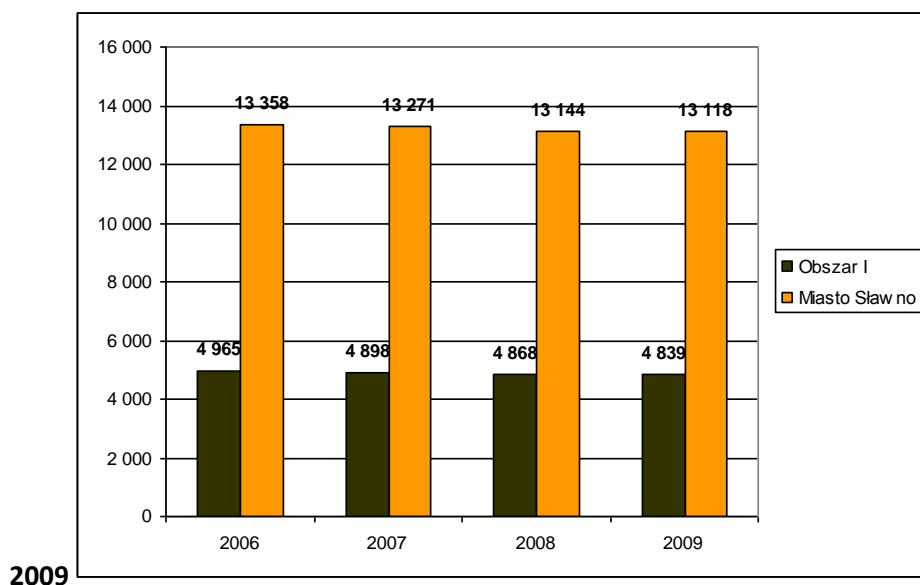
Tereny zielone występujące na obszarze I wymagają dodatkowych nasadzeń, uporządkowania i zagospodarowania przez infrastrukturę sportowo-rekreacyjną.

### Sytuacja społeczno - gospodarcza

Obszar I zamieszkuje 4 839 mieszkańców, co stanowi prawie 1/3 ogółu mieszkańców Sławna. Na obszarze tym mieszkają 72 osoby należące do mniejszości romskiej.

Obserwując liczbę ludności na przestrzeni lat 2006 – 2009 stwierdzić należy, że wykazuje ona powolny spadek. W 2006 roku na obszarze kryzysowym I zamieszkiwało 4 965 osób, czyli w porównaniu z 2009 rokiem nastąpił spadek liczby ludności o 126 osób.

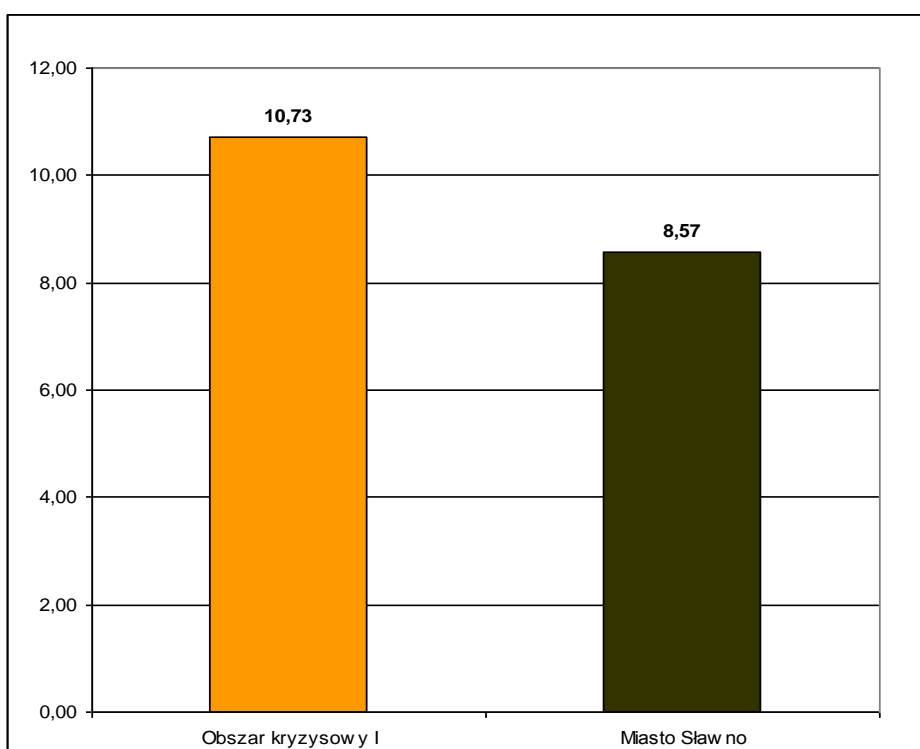
**Wykres 12 Dynamika zmian liczby ludności na obszarze I w latach 2006 -**



Źródło: opracowanie własne

Obszar kryzysowy I charakteryzuje się największym nasileniem negatywnych zjawisk. Wśród tych zjawisk znajdują się między innymi problemy społeczne, takie jak: wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego mierzony liczbą osób, które korzystają z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. Tak więc w 2009 roku liczba wypłaconych świadczeń na obszarze I wyniosła 519, czyli prawie 11% ogółu osób, które zamieszkują ten obszar korzysta z pomocy społecznej. Procent ten jest wyższy niż procent dla całego miasta Sławna. Udział osób pobierających zasiłki pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców Sławna wynosi niewiele ponad 8,5%. Porównanie tych danych przedstawia poniższy wykres.

**Wykres 13 Procentowy udział osób korzystających z zasiłków w ogólnej liczbie ludności**



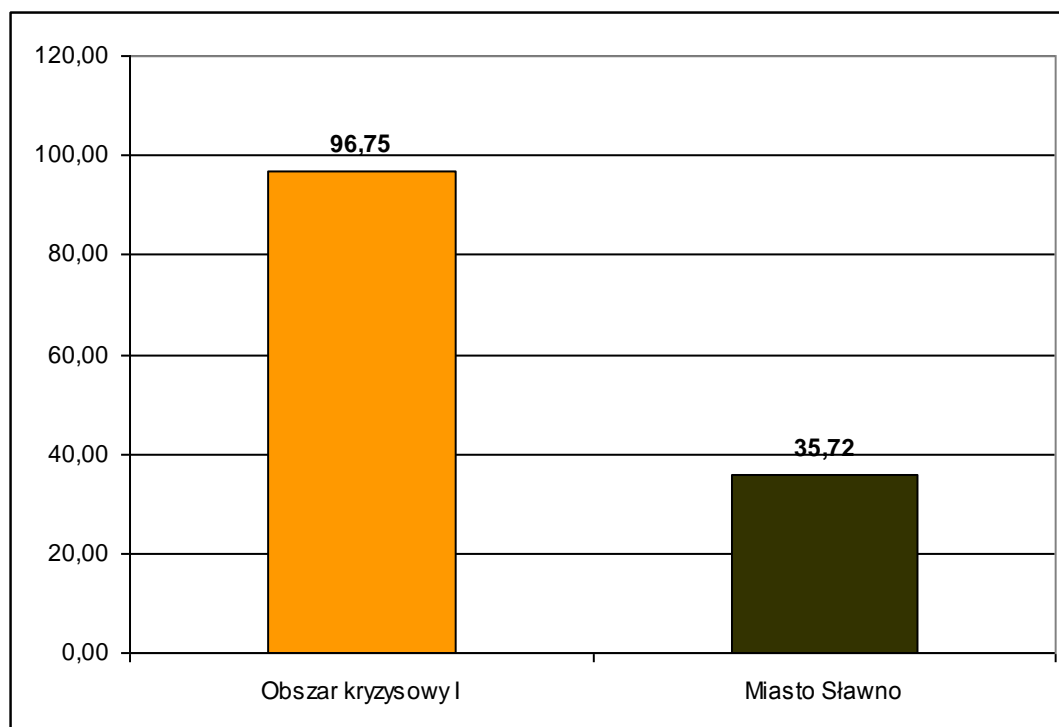
Źródło: opracowanie własne

Kolejnym istotnym problemem zidentyfikowanym na obszarze kryzysowym I, jest wysoki poziom przestępczości i wykroczeń. Na obszarze miasta Sławno w 2009 roku dokonano 211 czynów karalnych, z czego niewiele ponad połowę zostało popełnionych na obszarze kryzysowym I.



Patrząc na ujednolicony wskaźnik W 7 - Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców okazuje się, że średnio na obszarze kryzysowym I popełniono prawie 97 przestępstw na 1000 mieszkańców tego obszaru podczas gdy wskaźnik dla miasta Sławno przyjął średnią wartość zaledwie 36. Te dane zostały zobrazowane graficznie na poniższym wykresie.

**Wykres 14 Wartość wskaźników obrazujących liczbę przestępstw na 1000 mieszkańców na Obszarze I i na terenie całego miasta**



Źródło: opracowanie własne

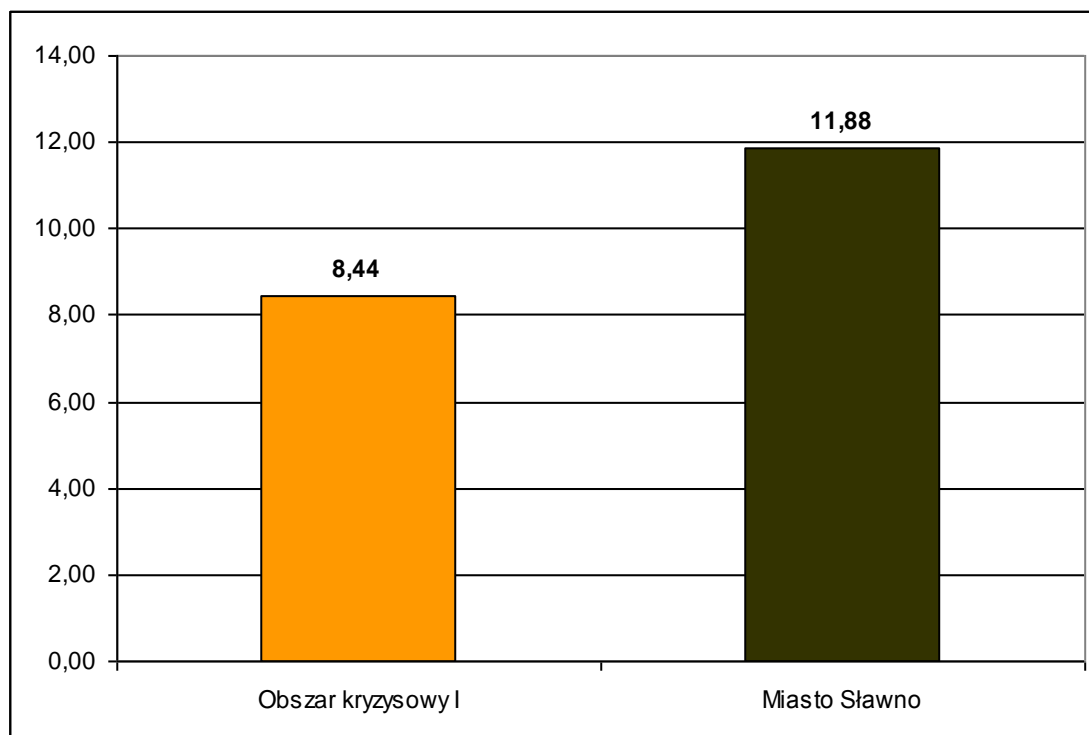
Do wyznaczenia obszarów wymagających wsparcia w mieście Sławno został użyty m. in. wskaźnik dotyczący prowadzenia działalności gospodarczej na 100 ludności. Okazuje się, że na obszarze kryzysowym Śródmiejskim w 2009 roku działalność gospodarczą prowadziło 396 osób, co w porównaniu z ogólną liczbą ludności zamieszkującej ten obszar (4 839 osób) stanowi bardzo mały odsetek.

Wartość ujednoliconego wskaźnika W 11 wykazała, że średnio na obszarze kryzysowym I na 100 mieszkańców działalność gospodarczą prowadzi około 8 osób. Dla porównania wskaźnik ten dla obszaru całego miasta Sławna wykazał średnią wartość prawie 12 osób na 100 mieszkańców. Podsumowując, sytuacja dotycząca poziomu prowadzenia



działalności gospodarczej jest gorsza na terenie obszaru kryzysowego I w porównaniu z obszarem całego miasta. Potwierdza to wykres zamieszczony poniżej.

**Wykres 15 Liczba osób prowadzących działalność gosp. na 100 mieszkańców na Obszarze kryzysowym I oraz na terenie całego Miasta Sławno**



Źródło: opracowanie własne

## **Problemy**

Na obszarze kryzysowym nr I zostały zidentyfikowane następujące obszary problemowe, które zostały podzielone na trzy sfery:

### **Sfera przestrzenna**

- Zły stan techniczny ulic;
- Zły stan obiektów zabytkowych;
- Nieuporządkowana zieleń miejska znajdująca się na obszarze kryzysowym;

- Budynki użyteczności publicznej wymagają dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych.

#### **Sfera społeczna**

- Bardzo wysoki poziom przestępczości na obszarze I;
- Duża liczba osób pobierających zasiłki z pomocy społecznej, co świadczy o wysokim poziomie ubóstwa i wykluczenia społecznego;
- Stopniowy spadek liczby ludności zamieszkujących ten obszar.

#### **Sfera gospodarcza**

- Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej;
- Niewykorzystane atuty turystyczne.

#### **Grupy społeczne wymagające wsparcia:**

- osoby podatne na patologie społeczne (takie jak przestępczość oraz uzależnienia od alkoholu czy narkotyków), w szczególności młodzież;
- osoby niepełnosprawne i starsze;
- osoby ubogie i pozostające bez zatrudnienia;
- osoby pragnące otworzyć własną działalność gospodarczą.

#### **Perspektywy rozwoju**

Potencjał rozwojowy obszaru I jest bardzo duży ze względu na położenie w centrum miasta, a także na wewnętrzne zróżnicowanie – znajdują się tu zarówno obiekty wypoczynkowe, rekreacyjne, zabytkowe jak i najważniejsze budynki użyteczności publicznej takie jak m. in. Urząd Miasta i Urząd Gminy, Sąd Rejonowy, Szkoły. Obiekty te mają istotne znaczenie nie tylko dla mieszkańców tego obszaru, ale także dla ludzi z terenu całego miasta, gminy wiejskiej, a nawet powiatu. To wszystko sprawia że oddziaływanie tego obszaru kryzysowego jest bardzo rozległe, przez co zyskuje on na znaczeniu, a problemy tam zlokalizowane powinny być jak najszybciej rozwiązane.

Poza istotnym znaczeniem publicznym tego obszaru, ma on możliwość rozwoju także pod kątem turystyki, której uwydatnienie wraz z innymi działaniami zwiększającymi estetykę

i bezpieczeństwo oraz działaniami mającymi na uwadze dobro osób niepełnosprawnych i starszych jest niezwykle istotne, zarówno dla obszaru jak i całego miasta.

## **Obszar II**

### **Lokalizacja i granice obszaru**

II obszar kryzysowy wyznaczony na obszarze miasta Sławno obejmuje swoim zasięgiem ulice zlokalizowane na osiedlu Dzieci Wrzesińskich. Granica obszaru przebiega od wschodu wzdłuż ulicy Polanowskiej od południa wzdłuż Wyspiańskiego i Gierymskiego omijając plac Gierymskiego i ulicę Filtrową. Następnie biegnie wzdłuż ulic Krasickiego i Gombrowicza, które wchodzą w skład obszaru II. Ostatecznie od północy obszar jest ograniczony przez wyłączoną z niego ulicę Kossaka.



## Funkcja i struktura przestrzenna

II obszar kryzysowy, którego granice wyznaczone zostały w oparciu o analizę wskaźnikową pełni funkcję typowo mieszkalną. Na tym obszarze nie znajdują się żadne istotne budynki użyteczności publicznej, ani obiekty zabytkowe, brak jest na nim również terenów zielonych, stawów i obiektów rekreacyjno – turystycznych.

Przy ul. Polanowskiej są zlokalizowane budynki z przełomu XIX/XX wieku oraz z początku XX wieku, które zostały objęte ewidencją konserwatorską. Są to budynki mieszkalne, murowane. Także przy tej ulicy jest zlokalizowany biurowiec, który został poddany zabiegom podnoszenia efektywności energetycznej. Poniżej został opisany jego stan obecny.

Tabela 19 Biurowiec po termomodernizacji na Obszarze II

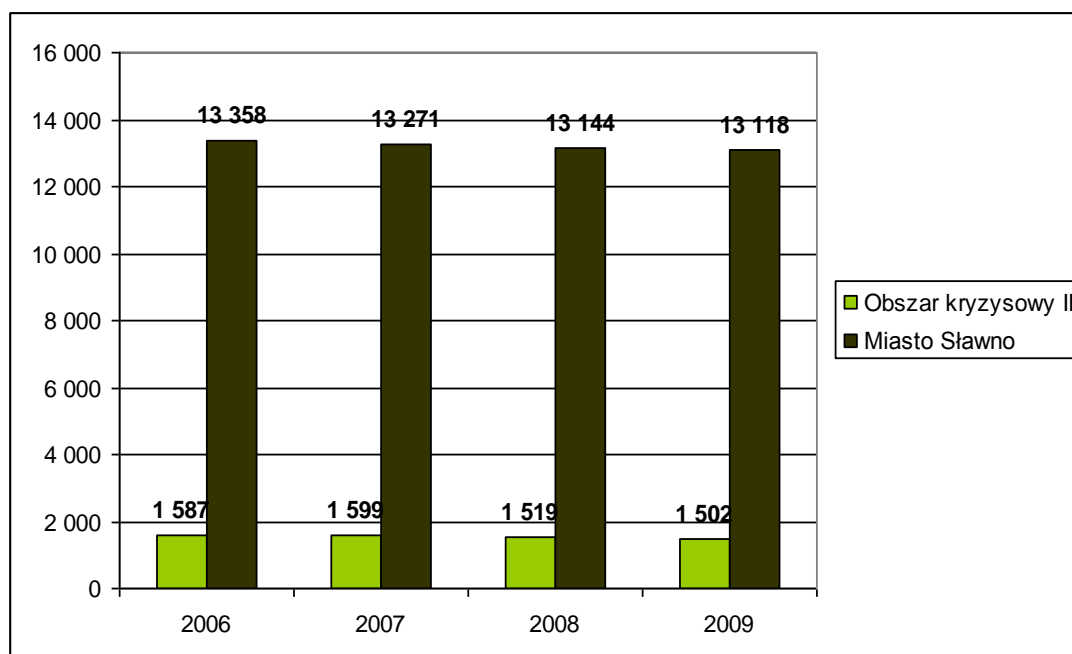
EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ZLOKALIZOWANYCH NA OBSZARZE KRYZYSOWYM II			
Lp.	Budynek i lokalizacja	Charakterystyka techniczno – użytkowa	Działania
1.	<b>Biurowiec</b> Przy ul. Polanowskiej 41	<ul style="list-style-type: none"><li>▪ Powierzchnia użytkowa budynku: 668,3 m<sup>2</sup></li><li>▪ Zapotrzebowanie na energię końcową: 168,6 kWh/ (m<sup>2</sup>rok)</li><li>▪ Budynek średnio osłonięty: Izolacyjność cieplna ścian U=0,23; dachu U=0,16</li><li>▪ Ogrzewanie kotłem niskotemperaturowym zasilanym gazem ziemnym z sieci; instalacja wodna ze sterowaniem centralnym miejscowym</li><li>▪ Instalacja wentylacji: grawitacyjna</li><li>▪ Osłona zewnętrzna budynku – bez uwag</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>▪ Możliwe ograniczenie zapotrzebowania na energię końcową – poprzez instalację wentylacji mechanicznej nawiewno – wywiewnej z rekuperacją</li><li>▪ Możliwe ograniczenie zapotrzebowania na energię do ogrzewania wody – poprzez zastosowanie kolektorów słonecznych</li></ul>

Źródło: opracowanie własne na podstawie certyfikatu energetycznego

## Sytuacja społeczno - gospodarcza

Obszar II zamieszkuje 1 496 mieszkańców, co stanowi ponad 11% ogółu mieszkańców Sławna. Analizując liczbę ludności tego obszaru na przestrzeni lat 2006 – 2009 widać, że w 2007 roku odnotowano wzrost, po czym w kolejnych latach rejestrowane były tylko spadki. Sytuację tę można zaobserwować na poniższym wykresie.

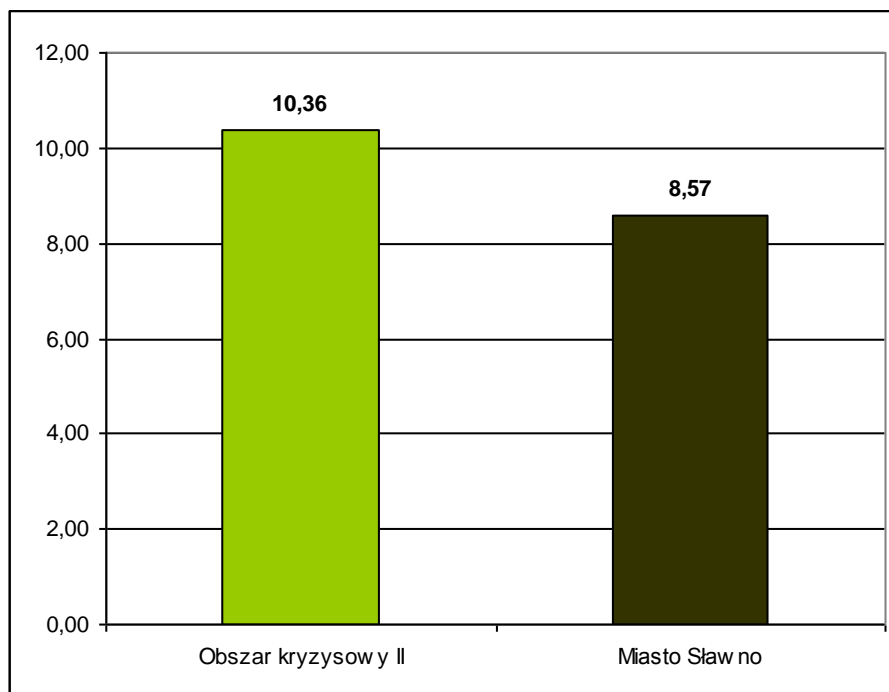
Wykres 16 Dynamika zmian liczby ludności na obszarze II w latach 2006 - 2009



Źródło: opracowanie własne

Obszaru II nie ominęły także problemy społeczno – gospodarcze. Jednym z najistotniejszych jest tutaj wysoka liczba osób, które korzystają z zasiłku pobieranego z Ośrodka Pomocy Społecznej. Procentowy udział osób pobierających zasiłek w ogólnej liczbie mieszkańców obszaru II wynosi 10,36 podczas gdy stosunek ten dla obszaru całego miasta przyjmuje wartość 8,57.

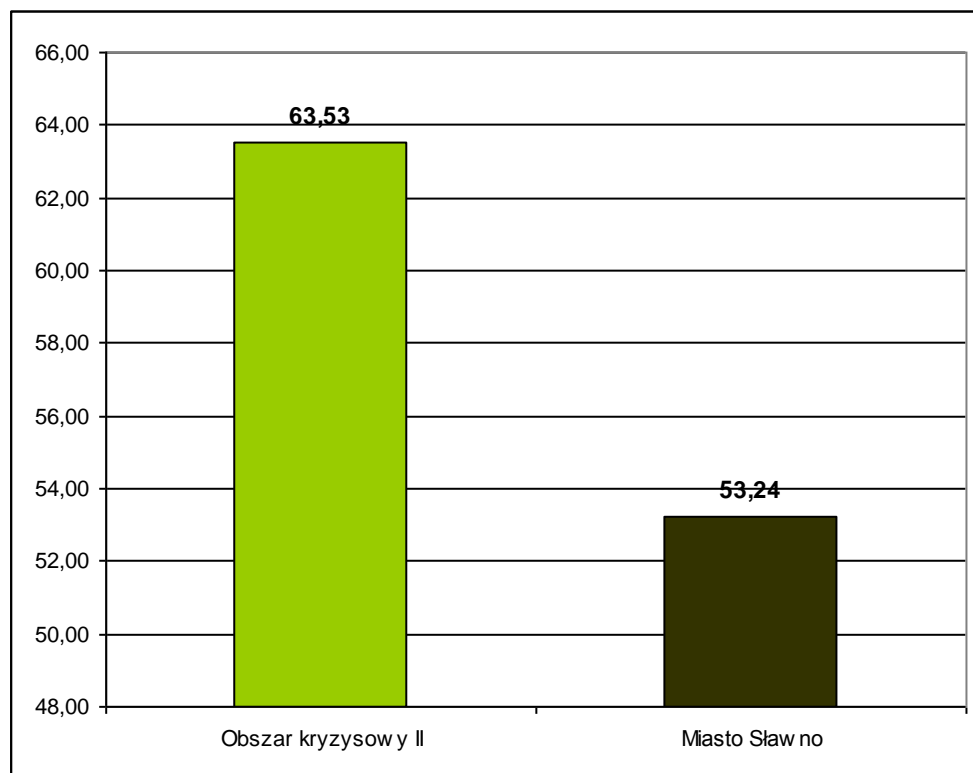
**Wykres 17** Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności (%)



Źródło: opracowanie własne

Innym problemem, który nie wystąpił na wielką skalę na I obszarze kryzysowym jest wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego (W 4), który ukazuje na tym obszarze niekorzystny trend demograficzny. Liczba osób w wieku nieprodukcyjnym (przed- i poprodukcyjnym) na sto osób w wieku produkcyjnym wskazuje na obszarze II średnią wartość na poziomie 63,53, podczas gdy wskaźnik ten obliczony dla całego miasta przyjmuje średnią wartość równą 53,24.

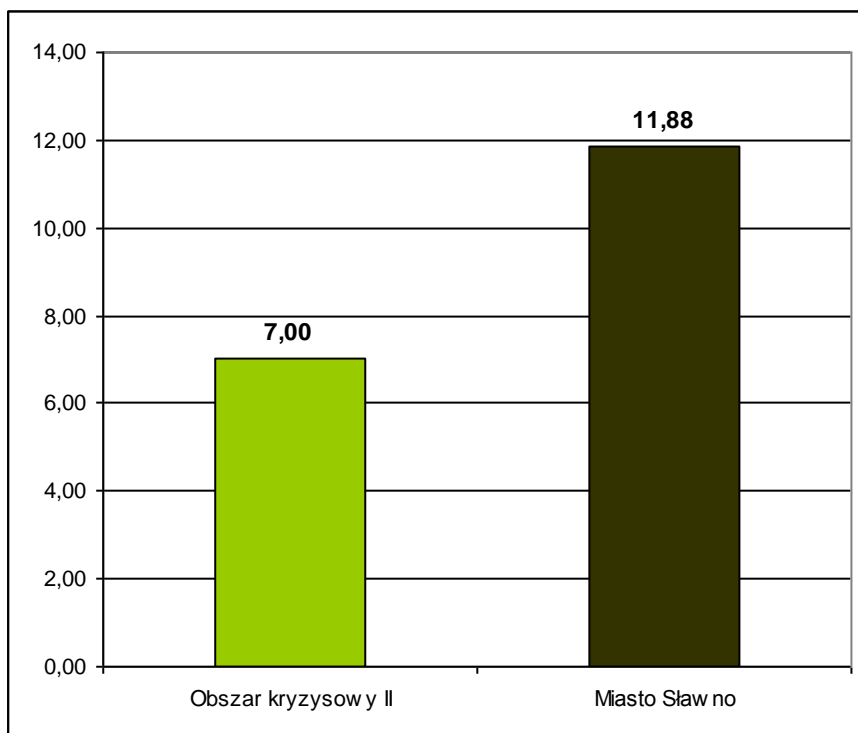
**Wykres 18 Wartości wskaźnika określającego liczbę osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na obszarze II i na terenie całego miasta Sławno**



Źródło: opracowanie własne

Liczba osób prowadzących na II obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą została zmierzona przy pomocy wskaźnika W 11, który wykazał niższą średnią wartość (7,00) niż wartość tego wskaźnika policzona dla obszaru Sławna ogółem (11,88). Poniższy wykres obrazuje stosunek tych dwóch wartości z wyraźną gorszą sytuacją obszaru II na tle średniej liczby osób prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób z obszaru całego miasta.

Wykres 19 Wartości wskaźnika W 11 na obszarze kryzysowym II oraz dla całego miasta Sławno



Źródło: opracowanie własne

## Problemy

Na obszarze rewitalizacji nr II identyfikuje się następujące obszary problemowe, które zostały podzielone na trzy sfery:

### Sfera przestrzenna

- Zły stan techniczny ulic;
- Zły stan kanalizacji deszczowej.

### Sfera społeczna

- Stopniowy spadek liczby ludności zamieszkujących ten obszar;
- Duża liczba osób pobierających zasiłki społeczne, co świadczy o wysokim poziomie ubóstwa i wykluczenia społecznego;



- Niekorzystny trend demograficzny ukazujący wyższy niż w mieście poziom liczby osób w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym.

#### **Sfera gospodarcza**

- Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej.

#### **Grupy społeczne wymagające wsparcia:**

- osoby podatne na patologie społeczne (takie jak przestępczość oraz uzależnienia od alkoholu czy narkotyków), w szczególności młodzież;
- osoby niepełnosprawne i starsze;
- osoby ubogie i pozostające bez zatrudnienia.

#### **Perspektywy rozwoju**

Z uwagi na fakt, że omawiany obszar pełni funkcję mieszkaniową dalszych perspektyw upatruje się w właśnie w rozwoju tej funkcji. W tym celu najistotniejszym elementem jest poprawa infrastruktury drogowej – nie tylko nawierzchni, ale także kanalizacji deszczowych. Ponadto, aby wyprowadzić ten obszar z sytuacji kryzysowej należy podjąć działania aktywizujące młodzież oraz pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym w zwalczaniu niedogodności jakie ich dotyczą.

### **6.3 Cele LPR**

Działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym dokumencie zostały przemyślane w taki sposób, aby możliwie skutecznie ograniczyć negatywne zjawiska występujące na obszarze miasta Sławno. Nadrzędnym celem dokumentu „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 – 2020” jest rozwiązanie problemów znacznie nasilonych na obszarach kryzysowych opisanych w dokumencie w sferach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej.

Poniższa tabela obrazuje cele Lokalnego Programu Rewitalizacji w odniesieniu do wskaźników ukazujących problemy obszaru kryzysowego, na którym jest zlokalizowany Projekt Zintegrowany

Tabela 20 Skwantyfikowane cele LPR

<b>CELE STRATEGICZNE LPR W ODNIESIENIU DO PROBLEMÓW W POSZCZEGÓLNYCH SFERACH ŻYCIA</b>				
Cel strategiczny	Nazwa wskaźnika	Wartość w roku bazowym (2010)	Wartość w roku docelowym (2015)	Źródło danych o wskaźnikach
<b><i>Sfera społeczna</i></b>				
Zmniejszenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej	W-1 Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	152,38	86	UM Sławno
Zmniejszenie odpływu ludności w wieku produkcyjnym z obszaru kryzysowego	W-4 Wskaźnik obciążenie demograficznego	70,45	55	UM Sławno
Zmniejszenie liczby przestępstw	W-7 Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców	96,75	35	UM Sławno
<b><i>Sfera gospodarcza</i></b>				
Zwiększenie aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru	W-11 Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na 100 ludności	8,44	11	UM Sławno
<b><i>Sfera przestrzenna</i></b>				
Poprawa stanu infrastruktury drogowej na obszarze kryzysowym	Długość zmodernizowanych / wybudowanych dróg	0	2 km	UM Sławno

Źródło: opracowanie własne

## 7 Projekt Zintegrowany

Zgodnie z wytycznymi w zakresie opracowywania Lokalnych Programów Rewitalizacji ustanowionymi dla Województwa Zachodniopomorskiego w dokumencie należy określić Projekt Zintegrowany oraz przedstawić zaplanowane w jego ramach podprojekty. W sytuacji kiedy wyznaczono więcej niż jeden obszar kryzysowy należy wskazać, na którym obszarze będzie realizowany priorytetowy Projekt Zintegrowany - inwestycje tylko z tego obszaru będą mogły aplikować o środki unijne z poddziałania 5.5.1 RPO WZ.

Projektem Zintegrowanym został objęty obszar kryzysowy I, obszar zamieszkały przez 1/3 ogółu Sławian.

Zlokalizowany jest w ścisłym centrum miasta. Jego znaczną powierzchnię stanowi historyczne miasto lokacyjne z charakterystycznym średniowiecznym układem urbanistycznym, którego granice wyznaczają pozostałości murów obronnych. Pomimo znacznych zniszczeń zabudowy miejskiej podczas II wojny światowej, obszar posiada duże wartości kulturowe, co potwierdza fakt, że znajduje się on na szlaku europejskiego gotyku ceglanego. Wartości historyczne i kulturowe obligują do działań zmierzających w kierunku podnoszenia jakości tej przestrzeni, ze szczególnym podkreśleniem jej walorów. Przeprowadzenie wszelakich inwestycji mających na celu wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego rokuje osiągnięcie długofalowej stabilizacji społeczno – ekonomicznej, bowiem jego rozwój zsynchronizowany będzie z intensywnym rozkwitem turystyki w pasie nadmorskim. Miasto Sławno, a w szczególności planowany do rewitalizacji obszar, ma szansę stać się alternatywą spędzania wolnego czasu przez tysiące turystów odwiedzających miejscowości nadmorskie, znajdujące się w powiecie sławieńskim. Perspektywa ta wiąże się bezpośrednio z rozwojem nowych usług oraz wzrostem wartości inwestycyjnej obszaru. Zaplanowane w ramach projektu inwestycje mają charakter przestrzenny, społeczny i gospodarczy, bowiem tylko zrównoważony rozwój na tych trzech płaszczyznach pozwala na wyprowadzenie obszaru z kryzysu.

## Projekt Zintegrowany

### Działanie: 1

#### Rozwój gospodarczy na obszarze poprzez wykorzystanie walorów turystycznych

##### Cel i uzasadnienie realizacji

Celem działania jest stworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej na obszarze, z wykorzystaniem jego cech endogenicznych. Historyczny charakter obszaru stanowi czynnik ograniczający możliwości rozwoju różnych branż gospodarki. Ich spektrum zamyka się głównie w prowadzeniu działalności usługowej i handlowej, na rozwój której nie wpływają ograniczenia w zakresie kształtowania przestrzeni, wynikające z zasad ochrony konserwatorskiej. Specyfika obszaru i jego lokalizacja predysponują go do rozwoju branży turystycznej. Planowane inwestycje mają na celu stworzenie warunków do jej rozkwitu. W zakres działania wchodzi inwestycje, których celem jest zwiększenie atrakcyjności obszaru, poprzez rewaloryzację istniejących obiektów i przestrzeni zabytkowych oraz odbudowę pierzei kamienic zniszczonych podczas II wojny światowej. Przywrócenie jego pierwotnej funkcji, a także rangi jaką pełnił ma zachęcić inwestorów do rozwoju: gastronomii, hotelarstwa, handlu detalicznego oraz inwestycji w zakresie

	podniesienia wartości istniejących zasobów mieszkaniowych.			
<b>Planowane podprojekty</b>				
<b>Podmiot wdrażający</b>	<b>Lp.</b>	<b>Nazwa podprojektu</b>	<b>Szacunkowa wartości /zł</b>	<b>Źródło Finansowania</b>
<b>Miasto Sławno</b>	1	Poprawa infrastruktury poprzez przebudowę dróg lokalnych Gminy Miasto Sławno w ciągu ulic I Pułku Ułanów, M.C. Skłodowskiej, Wojska Polskiego wraz ze skrzyżowaniami	3 050 000,00 zł	
	2	Wymiana nawierzchni ulic: Bankowej, Kopernika, Staszica, Chopina, Gdańskiej, Lipowej, Mickiewicza, Powstańców Warszawskich, Matejki, Wyspiańskiego, Reymonta,	12 000 000,00 zł	
	3	Przebudowa infrastruktury ulic (Basztowa i Kościuszki) w mieście lokacyjnym w Gminie Miasto Sławno	1 800 000,00	
	4	Przebudowa infrastruktury w mieście lokacyjnym – Plac K. Kardynała St. Wyszyńskiego i ulicy M. Konopnickiej w Gminie Miasto Sławno	3 000 000,00	

	5	Przebudowa i budowa dróg, chodników, ciągów pieszojezdných, ścieżek rowerowych oraz kładek dla pieszych nad Kanałem Miejskim	15 000 000,00 zł	Środki własne/środki zewnętrzne
	6	Budowa ścieżek rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą na europejskim szlaku gotyku ceglanego w Gminie Miasto Sławno	2 060 000,00 zł	
	7	Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury poprzez rozbudowę amfiteatru wraz z przebudową jego otoczenia w Gminie Sławno	1 415 669,70 zł	
	8	Rewitalizacja parku i stworzenie nowej architektury zieleni przy Gimnazjum nr 1	4 000 000,00 zł	
	9	Utworzenie punktu widokowego dostępnego dla osób niepełnosprawnych fizycznie w budynku siedziby Urzędu Miasta Sławno oraz Urzędu Gminy Sławno	10 000 000,00 zł	
	10	Renowacja i adaptacja Miejskiej Bramy Słupskiej na Muzeum	3 000 000,00 zł	

	11	Renowacja i adaptacja Bramy Koszalińskiej na punkt informacji turystycznej i galerię	3 000 000,00 zł	
	12	Remont istniejącej i budowa nowej kanalizacji deszczowej	6 000 000,00 zł	
<b>Przedsiębiorstwo drogowe DROBET</b>	13	Budowana kamienicy mieszkalno usługowej przy ulicy Lipowej 2a	2 000 000,00 zł	Środki własne/instrument finansowy Jessica
	14	„Mieszkania nad rzeką” – Basztowa 4d	2 600 000,00 zł	
	15	Budowa zespołu kamieniczek mieszkalno-usługowych wraz z zagospodarowaniem terenu przy ulicy ul. Marii Curie-Skłodowskiej	3 500 000,00 zł	
<b>Radosław Jakubowski</b>	16	Budowana kamienicy mieszkalno-usługowej przy ulicy – pl. Kard. Wyszyńskiego	4 000 000,00 zł	
<b>Polkart Sp. z o.o.</b>	17	Budowa kamienicy – zabudowa zwarta ul. Mickiewicza 1a	5 000 000,00 zł	
<b>Jean Luc Development</b>	18	Prace konserwatorskie i restauratorskie wraz z remontem i przebudową budynku zabytkowego przy ulicy Rapackiego 13 i	16 000 000,00 zł	

		12 „Stara Palarnia Kawy”		
<b>Działanie:2</b>  <b>Podwyższenie jakości życia na obszarze poprzez rozwój infrastruktury publicznej</b>				
<b>Cel i uzasadnienie realizacji</b>	<p>Celem działania jest zminimalizowanie niekorzystnych zjawisk społecznych na obszarze. Szczególnie istotne są inwestycje, których realizacja wpłynie znacząco na zmniejszenie liczby popełnianych przestępstw na obszarze. Priorytetem jest budowa monitoringu, oświetlenia oraz rozbudowa infrastruktury sportowej i kulturalnej. Stworzenie dzieciom i młodzieży warunków do atrakcyjnego spędzania wolnego czasu, między innymi do uprawiania sportów wpłynie pozytywnie na zachowania społeczne, zminimalizuje agresje i zainteresowanie czynami przestępnymi, a także nauczy pracy w zespole i współzawodnictwa.</p>			
<b>Planowane podprojekty</b>				
<b>Podmiot wdrażający</b>	<b>Lp.</b>	<b>Nazwa podprojektu</b>	<b>Szacunkowa wartości /zł</b>	<b>Źródło Finansowania</b>



<b>Miasto Sławno</b>	1	Monitoring rejonów szczególnie zagrożonych przestępczością	400 000,00	Środki własne/środki zewnętrzne
	2	Przebudowa i adaptacja budynku nad Kanałem Miejskim na cele kulturalne	3 000 000,00 zł	
	3	Budowa oświetlenia ulicznego	800 000,00 zł	
	4	Poszerzenie bazy sportowej poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego.	536 433,11 zł	
	5	Budowa i modernizacja placów zabaw dla dzieci	500 000,00 zł	
	6	Intensyfikacja polsko – niemieckiej współpracy pomiędzy leżącymi na europejskim szlaku gotyku ceglanego miastami Sławno i Ribnitz – Damgarten poprzez remont, modernizację i rozbudowę Domów Kultury	5 305 387,87 zł	
	7	Utworzenie Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień	2 500 000,00	
	8	Zagospodarowanie terenu stawów miejskich poprzez budowę infrastruktury rekreacyjnej	1 000 000,00	
	9	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	2 300 000,00	

**Działanie: 3**

**Aktywne społeczeństwo szansą na lepsze jutro**

**Cel i uzasadnienie realizacji**

Celem działania jest aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru śródmieścia, bowiem aktywni mieszkańcy budują społeczeństwo obywatelskie, które jest świadome swojego wpływu na wizerunek miejsca zamieszkania, co gwarantuje trwałość założonych celów rewitalizacji. Szczególną wartość należy przypisać inicjatywom promującym miasto, kulturę oraz rozwiązującym problemy społeczne.

**Planowane podprojekty**

<b>Podmiot wdrażający</b>	<b>Lp.</b>	<b>Nazwa podprojektu</b>	<b>Szacunkowa wartości /zł</b>	<b>Źródło Finansowania</b>
	1	Program „Biblioteka” + Moduł Szkolenia oraz Moduł Mak+ (projekt rządowy)		Środki własne/środki zewnętrzne

<b>Miejska Biblioteka Publiczna</b>	2	Projekt rozwoju Bibliotek II Edycja : projekt Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	corocznie 100000,00 zł
	3	Akademia Orange Fundacji Orange	
	4	Dyskusyjny Klub Książki – Program Instytutu Książki w Krakowie	
	5	Konkurs Grantowy „Aktywna Biblioteka” – program Akademii Rozwoju Filantropii	
<b>Dom Kultury</b>	6	Program Kultura 2011r. – Spotkania orkiestr dętych	corocznie 150000,00 zł
	7	Program Kultura 2012r. – Festiwal folklorem malowany	
	8	Program Kultura 2013r. – Kulturalno-edukacyjny turniej tańca „Hip-hop wydarzenie”	
	9	Ogólnopolski festiwal twórczości Marka Grechuty	
	10	Ogólnopolski festiwal „Artystyczna Stajnia”	
	11	Utworzenie i promocja zespołu muzyki romskiej	
<b>Miejski Ośrodek Pomocy</b>	12	„Szansa na rozwój” – projekt systemowy	corocznie

<b>Społecznej</b>	13	Rozwinięcie działalności Klubu Integracji Społecznej oraz Ośrodka Wsparcia dla Seniorów	100000,00 zł	
<b>Ośrodek Sportu i Rekreacji</b>	14	Przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz marginalizacji poprzez organizację imprez, zajęć sportowych i edukacyjnych.	corocznie 100000,00 zł	
<b>Fundacja Rodzina</b>	15	Program stypendialny „Talent za Talent”	wartość zmienna uzależniona od wielkości pozyskanych środków	Źródła finansowania pochodzą z darowizn firm i osób prywatnych, zbiórek pieniężnych oraz akcji zarobkowych prowadzonych przez wolontariuszy
	16	„Konkurs Ośmiu Wspaniałych” - popularyzowanie pozytywnych postaw i działań młodych ludzi, którzy poprzez różnorodną aktywność upowszechniają dobro		
	17	Kolonie letnie dla dzieci w wieku 10 - 12 lat z rodzin ubogich,		
	18	Świetlica pomoc lekcyjna dla dzieci z klas I-III szkoły podstawowej		
	19	Warsztaty metodyczne wolontariatu Fundacji Rodzina		

## 8 Horyzont czasowy LPR

Rewitalizacja nie jest jednorazowym działaniem na rzecz poprawy warunków obszarów problemowych lecz wieloletnim programem naprawczym i procesem odnowy tych obszarów. Kompleksowe, wieloletnie, długofalowe działania rewitalizacyjne są konieczne ze względu m. in. na ogrom zniszczeń i zużycie tkanki miasta, praktycznie we wszystkich jej sferach, tj. przestrzennej, społecznej i gospodarczej.

Zgodnie z powyższymi informacjami, w niniejszym programie zaplanowano szereg inwestycji rewitalizacyjnych zmierzających do odnowy Miasta Sławna. Szczegółowe plany inwestycyjne zostały rozpisane na najbliższe 5 lat tj. na lata 2010 – 2015. Wszystkie te działania zostały stworzone przy udziale zaangażowanych w proces rewitalizacji podmiotów, a także mając na uwadze możliwości budżetowe i realność wykonania poszczególnych inwestycji, ze względu na konieczność poniesienia dużych nakładów finansowych na wykonawstwo tych przedsięwzięć. Uzgodnione dla pięcioletniego horyzontu czasowego inwestycje zostały ujęte w Projekcie Zintegrowanym dla I obszaru wymagającego wsparcia.

Horyzont czasowy całego dokumentu obejmuje również kolejne 5 lat tj. od roku 2015 do 2020. Inwestycje zaplanowane do realizacji po roku 2015 również dotyczą odnowy miasta na wszystkich płaszczyznach (społecznej, gospodarczej i przestrzennej), jednak w toku szczegółowego ustalania działań nie uzyskały priorytetu.

Podział na dwa pięcioletnie okresy czasu został przemyślany i ustanowiony ze względu na konieczność dokonania po pierwszych pięciu latach ponownej analizy obszaru miasta pod kątem zmian w nasileniu zjawisk negatywnych, jakie dokonały się na obszarach kryzysowych w wyniku realizacji założeń dokumentu LPR.

Przed powstaniem niniejszego opracowania - „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020” istniał już podobny dokument dzięki, któremu w mieście udało się przedsięwziąć już pewne inwestycje mające charakter działań rewitalizacyjnych. Zostały one zebrane w tabeli poniżej.

Tabela 21 Działania zaplanowane w ramach poprzedniego dokumentu LPR, stan ich realizacji

PODJĘTE DZIAŁANIA REWITALIZACYJNE			
Lp.	Nazwa inwestycji	Działania i cel inwestycji	Postępy
1.	<p><b>„Mieszkania wzdłuż brzegu historycznego muru obronnego”</b></p> <p>Ul. Basztowa</p>	<p><b>Działanie:</b> Zaprojektowanie zabudowy pierzei zgodnej z historycznymi wzorcami</p>	<p>Przedsiębiorca jest na etapie opracowywania dokumentacji; rozpoczęcie rzeczowej realizacji ma nastąpić na przełomie 2011/12</p>
		<p><b>Cel:</b> Poprawa jakości i atrakcyjności miasta poprzez zagospodarowanie wolnych przestrzeni Starego Miasta</p>	
2.	<p><b>„Zaznaczenie trasy wzdłuż przebiegu historycznego muru. Tablice informacyjne wzdłuż przebiegu historycznego muru”</b></p>	<p><b>Działanie:</b> Tablice informacyjne oraz iluminacja trasy historycznej.</p>	<p>Do tej pory wykonano część inwestycji polegającą na postawieniu tablic informacyjnych.</p>
		<p><b>Cel:</b> Poznawanie i identyfikacja mieszkańców z historią miasta. Wzrost atrakcyjności dla turystów. Poprawa wizerunku miasta</p>	
3.	<p><b>„Upiękśnienie wejścia do Parku”</b></p> <p>Ul. Jedności Narodowej</p>	<p><b>Działanie:</b> Zmiana nawierzchni, wykonanie chodników i uporządkowanie terenów zieleni, zasadzenie rabatów kwiatowych</p>	<p>Projekt został zrealizowany w całości.</p>
		<p><b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta. Zwiększenie zainteresowania turystów parkiem</p>	
4.	<p><b>„Droga rowerowa Szlakiem historii miasta Sławna”</b></p>	<p><b>Działanie:</b> Budowa 2 km asfaltowego szlaku rowerowego</p>	<p>Projekt jest na etapie przygotowania do realizacji. Opracowano dokumentację oraz uzyskano pozwolenie na budowę.</p>
		<p><b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta, rozwój sportu i rekreacji, poprawa stanu infrastruktury technicznej i układu komunikacyjnego</p>	

5.	<p><b>„Remont budynków przy ulicy Powstańców Warszawskich wraz z modernizacją ciągów pieszych i komunikacyjnych. Budynki Nr. 1, 2, 3, 4”</b></p>	<p><b>Działanie:</b> Modernizacja nawierzchni i ciągów pieszych wraz z robotami wodno-kanalizacyjnymi. Budowa oświetlenia, małej architektury, zieleni przyulicznej. Remont elewacji, wymiana tynków wraz z malowaniem, odtworzenie detali architektonicznych, remont dachów, ujednolicenie stolarki, remont klatek, izolacje ścian, wymiana instalacji wod-kan i gazowej.</p>	<p>Obecnie projekt jest w trakcie rzeczowej realizacji.</p>
6.	<p><b>„Remont budynków przy ul. M.C. Skłodowskiej wraz z modernizacją ciągów pieszych i komunikacyjnych. Budynki 7, 20 i 22”</b></p>	<p><b>Działanie:</b> Modernizacja nawierzchni i ciągów pieszych wraz z robotami wodno-kanalizacyjnymi. Budowa oświetlenia, małej architektury, zieleni przyulicznej. Remont elewacji, wymiana tynków wraz z malowaniem, odtworzenie detali architektonicznych, remont dachów, ujednolicenie stolarki, remont klatek, izolacje ścian, wymiana instalacji wod-kan i gazowej.</p>	<p>Do tej pory opracowano dokumentację na ciągi piesze.</p>
7.	<p><b>„Modernizacja pomieszczeń Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy”</b></p> <p>Ul .Rapackiego 10</p>	<p><b>Działanie:</b> Remont i modernizacja pomieszczeń punktu z uwzględnieniem funkcji ich wykorzystania.</p>	<p>Projekt został zrealizowany w całości.</p>
		<p><b>Cel:</b> Poprawa infrastruktury społecznej.</p>	

8.	<p><b>„Upiększenie terenów zieleni – Park Miejski”</b></p>	<p><b>Działanie:</b> Odnowa terenów zieleni, modernizacja alejek spacerowych, budowa elementów małej infrastruktury, zaprojektowanie i Umieszczenie na terenie parku sztuki rodzimych artystów</p>	<p>Projekt w przygotowaniu. Opracowano już koncepcję zagospodarowania.</p>
		<p><b>Cel:</b> Poprawa estetyki przestrzeni publicznej, wzmocnienie oferty wypoczynku i rekreacji</p>	
9.	<p><b>„Modernizacja willi Zdrowie i Wellness”</b> Ul. Gdańska</p>	<p><b>Działanie:</b> Remont i modernizacja budynku wraz z ogrodem. Przystosowanie wnętrza do nowych funkcji.</p>	<p>Projekt w przygotowaniu. Opracowano dokumentację, uzyskano pozwolenie na budowę</p>
		<p><b>Cel:</b> Zachowanie wartościowego obiektu, stworzenie nowoczesnej oferty zdrowotno – turystycznej. Warunki do rozwoju przedsiębiorczości i wzrostu zatrudnienia.</p>	
10.	<p><b>„Modernizacja i uzupełnienie obiektów sportowych”</b> Teren należący do Ośrodka Sportu i Rekreacji</p>	<p><b>Działanie:</b> a) generalna modernizacja stadionu sportowego, budowa budynku socjalnego b) modernizacja hali sportowej c) modernizacja i zagospodarowanie Sali sportowej przy Gimnazjum d) wyburzenie blaszanych garaży i budowa hotelu sportowego</p>	<p>Część projektu w przygotowaniu. Opracowano dokumentację oraz uzyskano pozwolenie na budowę boiska wielofunkcyjnego przy Gimnazjum nr 1</p>



		<b>Cel:</b> poprawa stanu infrastruktury turystyczno – sportowej	
11.	<b>„Remont budynków przy ulicy Lipowej wraz z modernizacją ciągów pieszych i komunikacyjnych. Budynki nr 2, 3, 3a”</b>	<p><b>Działanie:</b> Modernizacja nawierzchni i ciągów pieszych wraz z robotami wodno-kanalizacyjnymi. Budowa oświetlenia, małej architektury, zieleni przyulicznej. Remont elewacji, wymiana tynków wraz z malowaniem, odtworzenie detali architektonicznych, remont dachów, ujednolicenie stolarki, remont klatek, izolacje ścian, wymiana instalacji wod-kan i gazowej.</p> <p><b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta, wzrost jakości życia.</p>	Projekt częściowo zrealizowany. Zostały zmodernizowane ciągi piesze i komunikacyjne. Częściowa realizacja budynku nr 2.
12.	<b>„Remont budynków przy ulicy Jedności Narodowej wraz z modernizacją ciągów pieszych i komunikacyjnych. Budynki nr 1, 2, 3, 6, 11, 13, 15, 19, 21, 23, 24, 27, 29”</b>	<p><b>Działanie:</b> Modernizacja nawierzchni i ciągów pieszych wraz z robotami wodno-kanalizacyjnymi. Budowa oświetlenia, małej architektury, zieleni przyulicznej. Remont elewacji, wymiana tynków wraz z malowaniem, odtworzenie detali architektonicznych, remont dachów, ujednolicenie stolarki, remont klatek, izolacje ścian, wymiana instalacji wod-kan i gazowej.</p> <p><b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta, wzrost jakości życia.</p>	Projekt częściowo zrealizowany. Zostały zmodernizowane ciągi piesze i komunikacyjne.

13.	<p><b>„Remont budynków przy ulicy Grottgera wraz z modernizacją ciągów pieszych i komunikacyjnych. Budynki nr 1, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 17”</b></p>	<p><b>Działania:</b> Modernizacja nawierzchni i ciągów pieszych wraz z robotami wodno-kanalizacyjnymi. Budowa oświetlenia, małej architektury, zieleni przyulicznej. Remont elewacji, wymiana tynków wraz z malowaniem, odtworzenie detali architektonicznych, remont dachów, ujednolicenie stolarki, remont klatek, izolacje ścian, wymiana instalacji wod-kan i gazowej.</p> <p><b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta, wzrost jakości życia.</p>	<p>Budynki:</p> <p>Nr 1 – projekt zrealizowany;</p> <p>Nr 11 – dokumentacja została opracowana, obecnie trwają uzgodnienia z konserwatorem</p> <p>Nr 13 – projekt zrealizowany</p> <p>Nr 15 – częściowa realizacja</p>
14.	<p><b>„Remont budynku przy ulicy Kopernika 3 wraz z modernizacją ulicy Kopernika”</b></p>	<p><b>Działania:</b> Modernizacja nawierzchni i ciągu pieszego wraz z koniecznymi robotami wod-kan, budowa oświetlenia, remont zewnętrzny budynku</p> <p><b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta, podniesienie jakości życia</p>	<p>Projekt zrealizowany jedynie w zakresie wymiany dachu budynku.</p>
15.	<p><b>„Remont budynków przy ul. Matejki wraz z modernizacją ciągów pieszych i komunikacyjnych. Budynki nr 1, 3, 5, 5a, 6, 11, 13, 14, 17, 20, 23, 25”</b></p>	<p><b>Działania:</b> Modernizacja nawierzchni i ciągów pieszych wraz z robotami wodno-kanalizacyjnymi. Budowa oświetlenia, małej architektury, zieleni przyulicznej. Remont elewacji, wymiana tynków wraz z malowaniem, odtworzenie detali architektonicznych, remont dachów, ujednolicenie stolarki, remont klatek, izolacje ścian, wymiana instalacji wod-kan i gazowej.</p>	<p>Budynki:</p> <p>Nr 11 – opracowano dokumentację, trwa realizacja</p> <p>Nr 14 – częściowo zrealizowany</p>

		<b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta, podniesienie jakości życia	
16.	<b>„Remont budynków przy ulicy Mielczarskiego wraz z modernizacją ciągów pieszych i komunikacyjnych. Budynki nr 2, 3, 4, 5 (Rapackiego 21), 9, 9a (Grottgera 3), 14</b>	<b>Działania:</b> j. w.	Budynki nr 2, 3, 5 zostały częściowo zmodernizowane
		<b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta, podniesienie jakości życia	
17.	<b>„Remont budynków przy Placu Wyszyńskiego wraz z otoczeniem. Budynki nr 5 i 6”</b>	<b>Działania:</b> Remont elewacji, wymiana tynków wraz z malowaniem, odtworzenie detali architektonicznych, remont dachów, ujednoczenie stolarki, remont klatek, izolacje ścian, wymiana instalacji wod-kan i gazowej.	Budynek nr 6 posiada opracowaną dokumentację techniczną, obecnie jest na etapie wyboru wykonawcy
		<b>Cel:</b> Poprawa estetyki miasta, podniesienie jakości życia	

Źródło: opracowanie własne

## **9 Zgodność Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020 z dokumentami na szczeblu lokalnym i regionalnym**

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020 ma bardzo ważne znaczenie strategiczne, ponieważ służy nie tylko jako wymagany przy ubieganiu się o środki unijne dokument, ale zakłada wieloletni proces naprawczy miasta jak i wskazuje dalsze kierunki jego rozwoju. Dzięki spójności z innymi dokumentami strategicznymi zarówno na szczeblu lokalnym jak i regionalnym można mówić o pełnej kompleksowości działań wyznaczonych do realizacji w Programie Rewitalizacji, które są odpowiedzią na szerokie spektrum wątków poruszanych w tych dokumentach. Dodatkowo w procesie

opracowywania dokumentu LPR wzięto pod uwagę zgodność z politykami horyzontalnymi takimi jak *równość szans* czy *zrównoważony rozwój*.

## **9.1 Dokumenty regionalne**

### **9.1.1 Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020**

Strategia jest dokumentem, na podstawie którego prowadzona jest polityka rozwoju województwa. Jej zadaniem jest określenie kierunków tejże polityki, a także wyznaczenie celów, które mają zostać osiągnięte w założonym horyzoncie czasowym. Strategia rozwoju województwa jest zatem punktem odniesienia do wszelkich działań rozwojowych na terenie województwa, wspierających procesy rozwojowe regionu. Jest podstawą do przygotowania regionalnego programu operacyjnego, strategii sektorowych, długofalowych planów określających kierunki działań i pozostałych dokumentów politycznych i programowych na poziomie województwa.

Wizja rozwoju województwa zachodniopomorskiego zawarta w Strategii Rozwoju to opis aspiracji rozwoju regionu do roku 2020. Dzięki swemu korzystnemu położeniu, województwo odgrywać będzie rolę ważnego ośrodka wymiany gospodarczej, kulturalnej i naukowej o dobrej dostępności komunikacyjnej. Strategia zakłada, że znacznie wzrośnie poziom i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców i turystów, natomiast jakość życia pozwoli zahamować migrację poza województwo. Obserwować się będzie wzrost integracji społeczności lokalnych i kształtowanie nowej świadomości regionalnej. Dotyczyć to będzie zwłaszcza ludzi młodych, napływających i urodzonych w regionie, dla których stanie się on „małą ojczyzną”, z którą warto się identyfikować i wiązać swoją przyszłość.

Również Lokalny Program Rewitalizacji, dzięki podejmowanym działaniom przyczyni się do poprawy jakości życia w Sławnie, a tym samym będzie zachęcał do osiedlania się oraz pozostawiania tu młodych ludzi. Dzięki temu przyczyni się w pewnym stopniu do realizacji wizji ujętej w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.

Ponadto dokument LPR dla Miasta Sławno wpisuje się w misję rozwoju i wykazuje zgodność z celami ujętymi w strategii wojewódzkiej, w szczególności z realizacją celów:

- nr 3 „Zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu” oraz jego celem kierunkowym 3.4 „Rewitalizacja i rozwój obszarów wiejskich z uwzględnieniem małych miast do 20 tys. mieszkańców”;
- nr 4 „Zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami” oraz jego celem kierunkowym 4.1 „Usuwanie skutków i przeciwdziałanie degradacji środowiska”;
- nr 6 „Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu” oraz celem kierunkowym 6.1 „Wzmocnienie tożsamości społeczności lokalnych”, 6.4 „Zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa ludności”, 6.6 „Rozwój sportu i rekreacji, promocja zdrowego stylu życia”, 6.9 „Przeciwdziałanie procesom marginalizacji społecznej”.

#### **9.1.2 Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013**

Głównym celem dokumentu jest „Rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców”. Jego realizacja przyczyniać się będzie do osiągnięcia założeń odnowionej Strategii Lizbońskiej, a także realizacji celów polityki regionalnej Unii Europejskiej.

Dynamiczny rozwój województwa założony w Programie Operacyjnym na lata 2007 – 2013 będzie możliwy dzięki wprowadzeniu gospodarki regionu na ścieżkę intensywnego wzrostu. Poprawa jakości życia mieszkańców oparta będzie między innymi na zwiększaniu dostępności infrastruktury technicznej i umiejętnym wykorzystaniu potencjału turystycznego i kulturalnego regionu. Rozwój społeczno-gospodarczy w dłuższej perspektywie wyrazi się m.in. poprzez wzrost PKB na jednego mieszkańca oraz zmniejszenie stopy bezrobocia.

Osiągnięcie celu głównego RPO Województwa Zachodniopomorskiego jest możliwe dzięki realizacji celów szczegółowych usystematyzowanych i podzielonych na 8 osi priorytetowych dokładnie opisanych w tym dokumencie:

Osie priorytetowe RPO Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 - 2013:

- Oś priorytetowa 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie;
- Oś priorytetowa 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej;
- Oś priorytetowa 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego;
- Oś priorytetowa 4. Infrastruktura ochrony środowiska;
- Oś priorytetowa 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja;
- Oś priorytetowa 6. Rozwój funkcji metropolitalnych;
- Oś priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia;
- Oś priorytetowa 8. Pomoc techniczna.

Inwestycje ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Sławno w Projekcie Zintegrowanym również przyczynią się do realizacji celu głównego i celów szczegółowych Regionalnego Programu Operacyjnego poprzez zgodność z 5 osią priorytetową oraz jej poddziałaniem 5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz poddziałaniem 5.5.2 Inicjatywa JESSICA. Celem poddziałania 5.5.1 jest pobudzenie gospodarcze oraz społeczne obszarów zdegradowanych poprzez tworzenie kompleksowych projektów rewitalizacyjnych, natomiast cel poddziałania 5.5.2 jest określony w następujący sposób: „zwiększenie potencjału gospodarczego regionu poprzez rewitalizację miejskich obszarów zdegradowanych”.

### **9.1.3 Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sławieńskim do roku 2015**

Celem Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest diagnoza problemów społecznych i stworzenie systemu opartego na współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, który w miarę możliwości i posiadanych środków pozwoli na

poprawę warunków bytowych lokalnej społeczności. Dokument ten ma spełniać rolę podwaliny pozwalającej zrealizować cele strategiczne, operacyjne i działania polityki społecznej powiatu sławieńskiego poprzez tworzenie odpowiednich programów i projektów.

Dzięki Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych możliwe jest planowanie rozwoju różnych obszarów polityki społecznej i racjonalne podejmowanie działań na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców powiatu sławieńskiego. W niniejszym dokumencie znalazły się takie obszary problemowe jak: bezrobocie, pomoc społeczna, obszar przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz obszar do spraw wspierania osób niepełnosprawnych. W ramach tych obszarów sformułowano cele strategiczne i operacyjne Strategii.

1. Obszar problemowy pomocy społecznej

Cel strategiczny: prawidłowo funkcjonująca rodzina

Cel operacyjny 1: Stworzenie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie

Cel operacyjny 2: Poprawa jakości i dostępu do usług socjalnych

Cel operacyjny 3: Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych starych ludzi

2. Obszar problemowy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu

Cel strategiczny: Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych i funkcjonowaniu w środowisku

Cel operacyjny 1: Tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin

Cel operacyjny 2: Pomoc dla rodzin dotkniętych przemocą i znajdujących się w sytuacjach kryzysowych

Cel strategiczny: Przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych

Cel operacyjny 1: Rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych

Cel operacyjny 2: Aktywizacja mieszkańców powiatu zagrożonych marginalizacją społeczną oraz ich edukacja zawodowa i społeczna, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet

Cel strategiczny: Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców powiatu

Cel operacyjny 1: Edukacja społeczna i działalność wychowawcza oraz przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych

### 3. Obszar problemowy wspierania osób niepełnosprawnych

Cel strategiczny: Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego

Cel operacyjny 1: Ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia

Cel operacyjny 2: Podniesienie świadomości o prawach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych w zakresie ochrony przed dyskryminacją, jak również do pełnego i równego korzystania z ich praw

Cel operacyjny 3: Poradnictwo w zakresie rozwiązywania problemów prawno – socjalnych

Cel operacyjny 4: Wyrównywanie różnic w dostępie osób niepełnosprawnych do instytucji użyteczności publicznej

Cel operacyjny 5: Stworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym

### 4. Obszar problemowy bezrobocia

Cel strategiczny: Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia

Cel operacyjny 1: Aktywizacja osób bezrobotnych

Cel operacyjny 2: Promocja na rzecz zatrudnienia osób bezrobotnych

Cel operacyjny 3: Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób bezrobotnych

Cel operacyjny 4: Przeciwdziałanie utrwalaniu się „bezrobotnego” stylu życia przez bezrobotnych mieszkańców powiatu

Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z tymi celami, w szczególności na obszarze problemowym wspierania osób niepełnosprawnych, z celem operacyjnym 4. „Wyrównywanie różnic w dostępie osób niepełnosprawnych do instytucji użyteczności publicznej”.



## **9.2 Dokumenty lokalne**

### **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Miasta Sławno**

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 – 2020 jest zgodny ze Studium oraz celami i kierunkami rozwoju, które określają politykę rozwoju miasta. Oba dokumenty mają na celu ożywienie miasta, przerwanie przejawów jego stagnacji, stworzenie warunków i bodźców dla rozwoju zróżnicowanej, ale harmonijnej struktury gospodarczej, o trwałych tendencjach wzrostowych, przyczyniających się z kolei do zatrzymywania w mieście ludzi młodych i aktywnych oraz napływu kapitału i inwestorów. Kolejnym wspólnym celem jest poprawa warunków życia w mieście, stworzenie atrakcyjnego środowiska zamieszkania, pracy, kształcenia i wypoczynku. Wykształcenie racjonalnej wyrazistej i czytelnej struktury miasta oraz zagospodarowania i krajobrazu wyrażających jego tożsamość będzie możliwe dzięki ekspozycji, ochronie i pełniejszemu wykorzystaniu przyrodniczych i kulturowych walorów miasta.

### **Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego**

W procesie wyznaczania i formułowania projektów inwestycyjnych przewidzianych do realizacji i opisanych w Projekcie Zintegrowanym wzięto pod uwagę wszystkie uwarunkowania terenu i możliwości zabudowy określone w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Śródmieścia Miasta Sławno wraz z załączoną do Planu kartą terenu oraz w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego dla terenów przemysłowo – składowych pomiędzy ul. Polanowską, ul. Gruntową oraz terenami PKP.

### **Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2010**

Dokument jakim jest Miejska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 – 2010 zawiera między innymi diagnozę problemów społecznych, w ramach której omówione zostały najistotniejsze płaszczyzny problemowe:

- Opieka nad rodziną i dziećmi;
- Bezrobocie;
- Niepełnosprawność;
- Opieka nad seniorami;
- Bezdomność;
- Uzależnienie od alkoholu i narkotyków;
- Ochrona zdrowia;
- Budownictwo socjalne .

W ramach powyżej sformułowanych zagadnień wyznaczone zostały cele, które przyczynią się do zwalczania zdiagnozowanych problemów. Lokalny Program Rewitalizacji również uwzględnia diagnozę problemów społecznych, w szczególności na obszarach kryzysowych, a planowane inwestycje mają przyczynić się do ich niwelowania. A zatem oczekiwane efekty końcowe obu dokumentów są ze sobą spójne. Między innymi na płaszczyźnie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych wspólnym efektem końcowym jest likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej. Z kolei na płaszczyźnie problemów z uzależnieniami cel wspólny to zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób uzależnionych a także ich rodzin.

### **Studium Krajobrazu Kulturowego Miasta Sławno**

Celem opracowania Studium Krajobrazu Miasta Sławno jest wykonanie inwentaryzacji i analizy stanu zachowania krajobrazu kulturowego na tle rozwoju przestrzennego miasta wraz z przeprowadzeniem waloryzacji, polegającej na wskazaniu obiektów i obszarów, które posiadają walory zabytkowe i powinny podlegać ochronie konserwatorskiej, granic stref ochrony konserwatorskiej A, B, K, E oraz stref ochrony

archeologicznej W oraz wskazanie koncepcji zagospodarowania przestrzennego i rewaloryzacji obszarów kulturowych miasta.

W opracowaniu przeanalizowano trzy grupy zagadnień budujących krajobraz kulturowy miasta:

- strukturę przestrzenną;
- krajobraz archeologiczny;
- zespoły zieleni miejskiej.

Każda z tych części opracowana została w oparciu o omówienie wartości zasobu środowiska kulturowego, zagrożeń, prawnych zasad ochrony oraz celów i formy ochrony wartości kulturowych.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno pozostaje w zgodzie z zapisami Studium Krajobrazu, a wszystkie planowane do realizacji inwestycje są lub będą zaplanowane w taki sposób by nie naruszać zarówno struktury przestrzennej jak i krajobrazu archeologicznego oraz zespołów zieleni miejskiej.

### **Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Sławno**

Wieloletni Plan Inwestycyjny jest strategicznym elementem planowania rozwoju każdej jednostki samorządu terytorialnego, w tym wypadku Miasta Sławno. Dokument WPI został opracowany na podstawie szczegółowej analizy informacji dotyczących planów finansowych i inwestycyjnych samorządu oraz wynikających potrzeb w tym zakresie. Jest to również uporządkowany program działań, których cele i wymagania wynikają z innych dokumentów strategicznych.

Cele i inwestycje konieczne do zrealizowania na terenie miasta Sławno wyznaczone w dokumentach WPI oraz LPR pokrywają się i są ze sobą spójne. Oba dokumenty zakładają również długi horyzont czasowy dzieląc konieczne do przeprowadzenia inwestycje, na te które należy przeprowadzić od razu oraz na te oddalone w czasie, ale równie istotne do wykonania.

Jednym z najistotniejszych punktów Wieloletniego Programu Inwestycyjnego jest zwrócenie uwagi na następujące elementy:

- Adekwatność proponowanych zadań inwestycyjnych w stosunku do faktycznych potrzeb infrastrukturalno – społecznych Miasta Sławno;
- Spółeczną akceptację proponowanych inwestycji;
- Realność i wykonalność zadań – ze względu na źródła finansowania;
- Zgodność inwestycji z innymi dokumentami strategicznymi istotnymi dla Miasta Sławno, które zapewnią skuteczność w aplikowaniu o zewnętrzne źródła finansowania.

LPR jest jednym z takich dokumentów, o których mowa powyżej – zapewnia możliwość aplikowania o dotacje unijne na inwestycje przemysłane i wyznaczone do realizacji na podstawie analizy potrzeb na obszarach kryzysowych, a także mając na uwadze opinię społeczności sławieńskiej wyrażoną podczas konsultacji społecznych.

## **10 Finansowanie rewitalizacji**

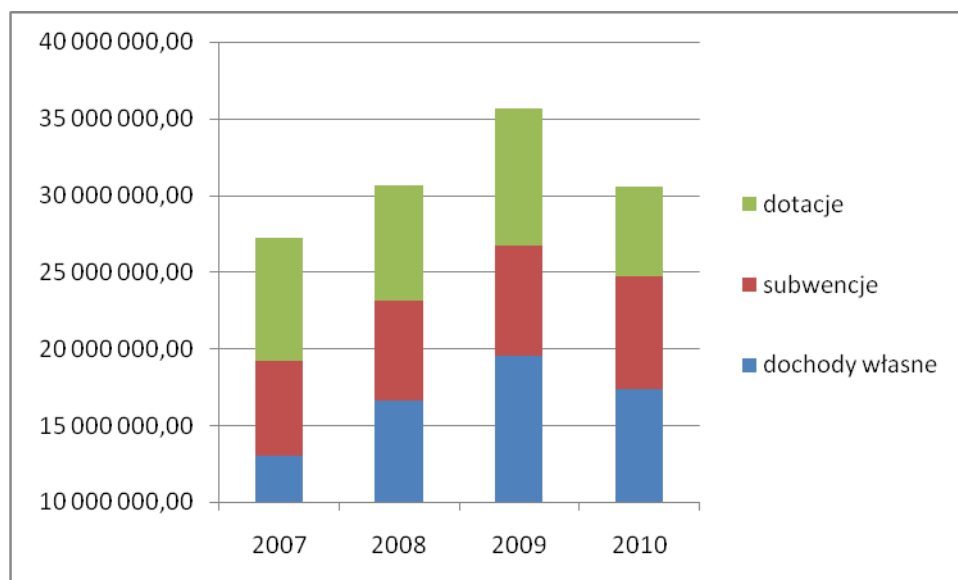
Jednym ze źródeł finansowania podprojektów rewitalizacyjnych (przewidzianych w ramach Projektu Zintegrowanego) jest dotacja unijna uzyskana w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007- 2013 (w ramach 5 osi Priorytetowej: Turystyka, kultura i rewitalizacja, działania 5.5: Rewitalizacja). Innymi potencjalnymi źródłami finansowania inwestycji mogą być:

- środki pochodzące z budżetu miasta;
- środki prywatnych inwestorów;
- środki pochodzące z inicjatywy JESSICA (w ramach poddziałania 5.5.2);
- preferencyjne kredyty;
- środki związków wyznaniowych oraz organizacji pożytku publicznego;
- środki Wspólnot Mieszkaniowych;
- środki pochodzące z instytucji o ogólnokrajowym zasięgu oddziaływania, np.: Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwa Pracy i Polityki

Spółecznej, Banku Gospodarstwa Krajowego.

Miasto Sławno jako jeden z głównych inwestorów w zakresie rewitalizacji, musi wykazać zdolność finansową do podjęcia prac inwestycyjnych. W tym celu przeprowadzona została analiza danych budżetowych Miasta Sławno w okresie 2007-2010. Dochody budżetowe w analizowanym okresie utrzymywały się na poziomie ok. 30 mln zł. Rekordowym pod względem dochodów był rok 2009, kiedy to do budżetu wpłynęło ponad 35 mln zł (wzrost o ok. 16% w stosunku do roku poprzedniego). Za tą sytuacją kryje się gwałtowny wzrost dochodów własnych Miasta Sławno - w stosunku do roku poprzedniego o ponad 2,9 mln zł (dynamika zmian wyniosła blisko 18%). W roku 2009 zauważalny był również wzrost kwoty dotacji wpływających do budżetu miasta- o ponad 1,4 mln zł więcej w porównaniu z rokiem 2008. W roku 2010 nastąpił spadek dochodów budżetowych ogółem, wracając do poziomu ok. 30 mln zł.

**Wykres 20** S21truktura i poziom dochodów Miasta Sławno w latach 2007 - 2010

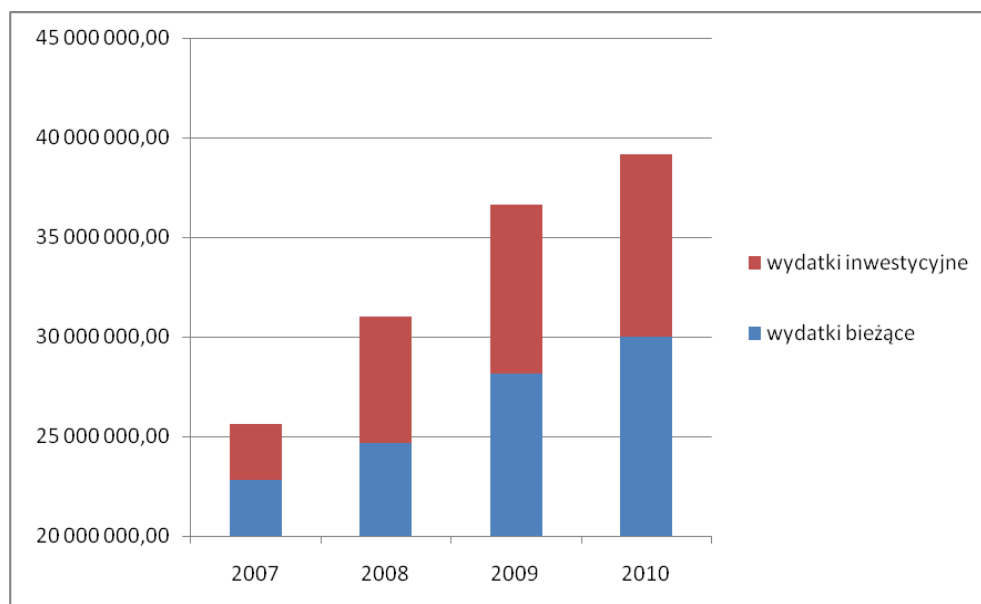


Źródło: opracowanie własne

Analiza wydatków budżetowych wskazuje na dość dużą aktywność miasta w zakresie wydatkowania środków. W analizowanym okresie 2007- 2010 kwota wydatków

budżetowych ogółem wzrosła z poziomu ponad 25,5 mln zł do ponad 39 mln zł, co daje wzrost o ponad 50% (analizując lata skrajne tj.: 2010 i 2007), przy dynamice zmian dochodów wynoszącej tylko 12% w analogicznym okresie. Na uwagę zasługuje fakt, istotnego wzrostu wydatków inwestycyjnych, których wartość w analizowanym okresie wzrosła z poziomu ok. 2,8 mln zł do poziomu ok. 9,1 mln zł.

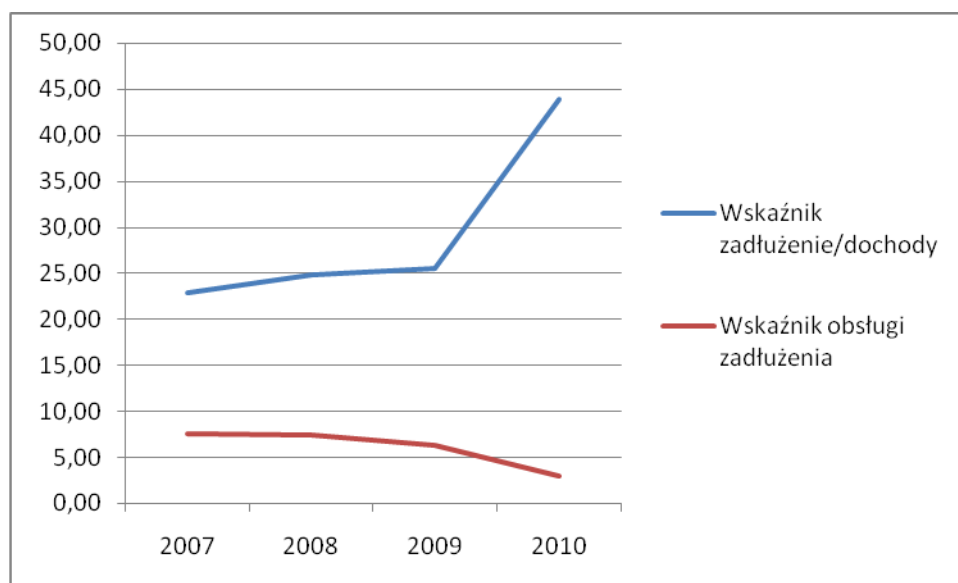
**Wykres 22 Struktura i poziom wydatków Miasta Sławno w latach 2007 - 2010**



Źródło: opracowanie własne

W latach 2008- 2010 budżet miasta Sławno został zamknięty ujemnym wynikiem budżetowym (tylko w 2007 roku udało się osiągnąć dodatni wynik budżetowy, na poziomie ok. 1,5 mln zł). Aby zapewnić trwałość JST, podjęte zostały decyzje o zaciągnięciu kredytów na zrównoważenie budżetu. Zaciągnięte kredyty i pożyczki nie wpłynęły jednak negatywnie na nadmierne zadłużenie budżetu. Poziom wskaźnika zadłużenie/ dochody oraz wskaźnika obsługi zadłużenia w całym analizowanym okresie (2007- 2010) kształtował się na bezpiecznym poziomie - zgodnie z art. 169 i art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005, (Dz. U. Z 2005r. Nr 249 poz. 2140) maksymalny poziom wskaźnika zadłużenie/dochody może wynosić 60%, a wskaźnika obsługi długu 15%.

**Wykres 2324 Wskaźnik poziomu zadłużenia Miasta Sławno**



Źródło: opracowanie własne

Przedstawione informacje dotyczą prowadzenia polityki budżetowej przez władze Sławna. Na ich podstawie można stwierdzić, że kondycja finansowa jednego z głównych uczestników procesu rewitalizacji terenów zdegradowanych, będącego w stanie zrealizować zaplanowane w niniejszym dokumencie inwestycje jest na dobrym poziomie.

Plan finansowy dotyczący realizacji poszczególnych przedsięwzięć, z podziałem na środki własne oraz kwotę dotacji został przedstawiony w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa inwestycji	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 - 2020	Suma kosztów całkowitych
		<b>Wartość inwestycji</b>							
<b><i>Działanie 1: Rozwój gospodarczy na obszarze poprzez wykorzystanie walorów turystycznych</i></b>									
1.	Poprawa infrastruktury poprzez przebudowę dróg lokalnych gminy Miasto Sławno w ciągu ulic I Pułku Ułanów, M.C. Skłodowskiej, Wojska Polskiego wraz ze skrzyżowaniami	50 000,00	3 000 000,00						<b>3 050 000,00</b>
2.	Wymiana nawierzchni ulic: Bankowej, Kopernika, Staszica, Chopina, Gdańskiej, Lipowej, Mickiewicza, Powstańców Warszawskich, Matejki, Wyspiańskiego, Reymonta	3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	1 500 000,00	1 500 000,00			<b>12 000 000,00</b>
3.	Przebudowa infrastruktury ulic (Basztowa i Kościuszki) w mieście lokacyjnym w Gminie Miasto Sławno				500 000,00	1 300 000,00			<b>1 800 000,00</b>
4.	Przebudowa infrastruktury w mieście lokacyjnym – Plac K. Kardynała St. Wyszyńskiego i ulicy M. Konopnickiej w Gminie Miasto Sławno			100 000,00	300 000,00	2 600 000,00			<b>3 000 000,00</b>



5.	Przebudowa i budowa dróg, chodników, ciągów pieszo jezdnych, ścieżek rowerowych oraz kładek dla pieszych nad Kanałem Miejskim	1 000 981,55	1 075 000,00	1 700 000,00	1700000	1700000	1700000	6 124 018,45	<b>15 000 000,00</b>
6.	Budowa ścieżek rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą na europejskim szlaku gotyku ceglanego w Gminie Miasto Sławno			1 500 000,00	800 000,00				<b>2 300 000,00</b>
7.	Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury poprzez rozbudowę amfiteatru wraz z przebudową jego otoczenia w Gminie Sławno			1 415 669,70					<b>1 415 669,70</b>
8.	Rewitalizacja parku i stworzenie nowej architektury zieleni przy Gimnazjum nr 1						4 000 000,00		<b>4 000 000,00</b>
9.	Utworzenie punktu widokowego dostępnego dla osób niepełnosprawnych fizycznie w budynku w siedziby Urzędu Miasta Sławno oraz Urzędu Gminy Sławno			1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	2 000 000,00	5 000 000,00	<b>10 000 000,00</b>
10.	Renowacja i adaptacja Miejskiej Bramy Słupskiej na Muzeum							3 000 000,00	<b>3 000 000,00</b>
11.	Renowacja i adaptacja Bramy				3000000				<b>3 000 000,00</b>

	Koszalińskiej na punkt informacji turystycznej i galerię								
12.	Remont istniejącej i budowa nowej kanalizacji deszczowej				1 000 000,00	1 000 000,00	1 000 000,00	3 000 000,00	<b>6 000 000,00</b>
13.	Budowa kamienicy mieszkalno usługowej przy ulicy Lipowej 2a			900 000,00	1 100 000,00				<b>2 000 000,00</b>
14.	Budowa kamienicy mieszkalno usługowej przy placu Kardynała Wyszyńskiego		1 000 000,00	3 000 000,00					<b>4 000 000,00</b>
15.	Mieszkania nad rzeką – ul. Basztowa 4d				600 000,00	1 100 000,00	900 000,00		<b>2 600 000,00</b>
16.	Budowa kamienicy – zabudowa zwarta – ul. Mickiewicza 1a	3 000 000,00	2 000 000,00						<b>5 000 000,00</b>
17.	Budowana zespołu kamieniczek mieszkalno usługowych wraz z zagospodarowaniem terenu przy ulicy ul. Marii Curie-Skłodowskiej	300 000,00	1 000 000,00	1 200 000,00	1 000 000,00				<b>3 500 000,00</b>
18.	Prace konserwatorskie i restauratorskie wraz z remontem i przebudową budynku zabytkowego przy ulicy Rapackiego 13 i 12 „Stara Palarnia Kawy”			4 000 000,00	4 000 000,00	8 000 000,00			<b>16 000 000,00</b>
		<b><i>Działanie 2: Podwyższenie jakości życia na obszarze poprzez rozwój infrastruktury publicznej</i></b>							

1.	Monitoring rejonów szczególnie zagrożonych przestępczością	130 000,00	270 000,00						<b>400 000,00</b>
2.	Przebudowa i adaptacja budynku nad Kanałem Miejskim na cele kulturalne							3 000 000,00	<b>3 000 000,00</b>
3	Budowa oświetlenia ulicznego		100 000,00	100 000,00	50 000,00	150 000,00	150 000,00	250 000,00	<b>800 000,00</b>
4.	Poszerzenie bazy sportowej poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego	536 433,11							<b>536 433,11</b>
5.	Budowa i modernizacja placów zabaw dla dzieci		100 000,00	100 000,00	100 000,00	200 000,00			<b>500 000,00</b>
6.	Intensyfikacja polsko – niemieckiej współpracy pomiędzy leżącymi na europejskim szlaku gotyku ceglanego miastami Sławno i Ribnitz – Damgarten poprzez remont, modernizację i rozbudowę Domów Kultury		317 200,00	1 907 933,52	3 033 648,35				<b>5 305 387,87</b>
7.	Utworzenie Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień							2 500 000,00	<b>2 500 000,00</b>
8.	Zagospodarowanie terenu stawów miejskich poprzez budowę infrastruktury				500 000,00		500 000,00		<b>1 000 000,00</b>

	rekreacyjnej.								
9.	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej							2 300 000,00	<b>2 300 000,00</b>
<b>Działanie 3: Aktywne społeczeństwo szansą na lepsze jutro</b>									
1.	Działania na obszarze rewitalizacyjnym podejmowane przez:	Wartość projektu							
2.	Miejska Biblioteka Publiczna	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	500000,00	1100000,00
3.	Dom Kultury	150000,00	150000,00	150000,00	150000,00	150000,00	150000,00	750000,00	1650000,00
4.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	500000,00	1100000,00
5.	Ośrodek Sportu i Rekreacji	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	100000,00	500000,00	1100000,00
6.	Fundacja Rodzinna								
<b>SUMA KOSZTÓW CAŁKOWITYCH DLA KOLEJNYCH LAT</b>		<b>8 467 414,66</b>	<b>12 312 200,00</b>	<b>22 373 603,22</b>	<b>22 633 648,35</b>	<b>19 000 000,00</b>	<b>10 700 000,00</b>	<b>27 424 018,45</b>	<b>118 910 884,68</b>

# 11 Monitorowanie LPR, oceny i komunikacji społecznej

## 11.1 Zasady monitoringu

Rewitalizacja zgodnie z definicją jest wieloletnim procesem wymagającym podjęcia zsynchronizowanych działań w najważniejszych sferach życia mieszkańców tj. przestrzennej, społecznej oraz gospodarczej. Aby móc właściwie zarządzać procesem rewitalizacji należy prowadzić ciągły nadzór i kontrolę nad podejmowanymi działaniami. Aby mówić o sprawnej kontroli postępów w realizacji celów LPR opracowano system ich monitoringu i oceny.

Burmistrz Miasta powołał specjalny Zespół ds. Rewitalizacji, którego członkami będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Sławnie. Ich wiedza i doświadczenie mogą być szczególnie pomocne we wdrażaniu poszczególnych projektów przewidzianych w LPR. Skład zespołu:

- Burmistrz/ Zastępca Burmistrza Miasta Sławno- przewodniczący;
- Skarbnik- osoba odpowiedzialna za finansowe aspekty wdrażania LPR;
- Pracownicy poszczególnych Wydziałów UM w Sławnie, np.:
  - pracownik Wydziału Finansowo- Budżetowego (FB);
  - pracownik Wydziału Gospodarki Przestrzennej i Obrotu Nieruchomościami (GP)
  - pracownik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Inwestycji (GKI);
  - pracownik Wydziału Spraw Społecznych i Edukacji (SSE);
  - inni pracownicy Urzędu Miejskiego w Sławnie.

Głównym zadaniem zespołu będzie nadzór rzeczowo - finansowy i kontrola nad realizacją celów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Każde realizowane zadanie będzie weryfikowane poprzez wykonywanie analiz stopnia realizacji danego przedsięwzięcia. Audyt stopnia wykonania projektu obejmował będzie m. in.: weryfikację osiągnięcia założonych wcześniej wskaźników produktu i rezultatu na poziomie danego projektu, weryfikację przyjętego wcześniej harmonogramu rzeczowo- finansowego inwestycji, weryfikację problemów z realizacją danego przedsięwzięcia (tak aby można było identyfikować zagrożenia realizacji kolejnych przedsięwzięć). Raporty kontrolne będą przedstawione Radzie

Miasta minimum raz w roku. W dłuższej perspektywie czasowej Zespół ds. Rewitalizacji (w porozumieniu z innymi instytucjami takimi jak: policja, ośrodek pomocy społecznej, instytucje pozarządowe, itp.) monitorował będzie sytuację społeczno- gospodarczą na danym obszarze, tak aby można było zweryfikować czy podjęte działania rewitalizacyjne przyczyniły się do poprawy sytuacji.

Kolejnym istotnym zadaniem osób odpowiedzialnych za koordynowanie procesu rewitalizacji jest inicjowanie współpracy z innymi instytucjami (np.: ośrodek pomocy społecznej, policja, organizacje pożytku publicznego, przedsiębiorcy). Wiedza oraz doświadczenie w zakresie znajomości problemów może okazać się niezmiernie istotnym czynnikiem, wpływającym na rozwiązywanie zidentyfikowanych niedogodności.

Stymulowanie współpracy między poszczególnymi instytucjami, nie będzie możliwe bez zastosowania odpowiednich kanałów dostępu, dzięki którym jak największa liczba potencjalnych organizacji czy osób prywatnych będzie miała możliwość włączenia się w proces ożywiania terenów zdegradowanych. Możliwe do wykorzystania kanały dostępu:

- spotkania z zainteresowanymi rewitalizacją podmiotami;
- informacje na stronach internetowych UM w Sławnie;
- wykorzystanie mediów lokalnych: prasa, radio, telewizja;
- materiały o charakterze promocyjno- informacyjnym.

## **11. 2   Konsultacje społeczne**

Aby móc mówić, że „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 – 2020” został stworzony w celu identyfikacji potrzeb i problemów mieszkańców tego miasta oraz, że ma przyczyniać się do ich rozwiązywania konieczne jest poznanie opinii samych Sławian. W tym celu zostały przeprowadzone konsultacje społeczne. Mieszkańcy miasta Sławno zostali poproszeni o wypełnienie ankiet na temat Programu Rewitalizacji, w których mieli możliwość zarówno oceny dokumentu jak i przytoczenia zgłoszenia swoich pomysłów i propozycji zmian. Raport z przeprowadzonych konsultacji społecznych został dołączony do dokumentu LPR w postaci załącznika nr 2.

## **12 Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko**

Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko nakłada na projekty dokumentów konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli (zgodnie z art. 47) w uzgodnieniu z właściwym organem, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdził, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Organem właściwym do uzgodnienia konieczności przeprowadzenia lub odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz opiniowania projektu dokumentu w województwie zachodniopomorskim jest:

- 1) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
- 2) Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie.

W sprawie niniejszego dokumentu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 – 2020 przesłane zostały już odpowiednie pisma do obu wymienionych powyżej instytucji.

## **13 Załączniki**

Załącznik nr 1 – Matryce Logiczne

Załącznik nr 2 – Wyniki konsultacji społecznych

Załącznik nr 3 – Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

## 14 Spis tabel

Tabela 1 - Rejestr ilości zanieczyszczeń powietrza na obszarze powiatu.....	22
Tabela 2 Zasoby mieszkaniowe wg form własności w latach 2005-2008 .....	25
Tabela 3 Nowe budynki oddane do użytkowania w latach 2005 – 2008 .....	26
Tabela 4 Sieć wodociągowa.....	30
Tabela 5 Charakterystyka odprowadzanych ścieków wg danych z 2002 roku.....	31
Tabela 6 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych wg. sekcji PKD2004 w latach 2005-2008.....	35
Tabela 7 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w latach 2005-2008 .....	38
Tabela 8 Liczba osób pracujących w głównym miejscu pracy w latach 2005- 2008 .....	38
Tabela 9 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w mieście Sławno w latach 2006 - 2009 .....	39
Tabela 10 Liczba mieszkańców Sławna wg faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2005- 2008 ..	40
Tabela 11 Dane dotyczące przyrost naturalnego w Sławnie.....	41
Tabela 12 Migracje ludności.....	42
Tabela 13 Wskaźnik skolaryzacji.....	50
Tabela 14 Zainteresowanie biblioteką .....	50
Tabela 15 Główne przyczyny przyznania pomocy z MOPS w latach 2005 - 2009 .....	55
Tabela 16 Tabela z danymi źródłowymi .....	57
Tabela 17 Wyniki analizy wskaźnikowej (dane za 2009 r.).....	67
Tabela 18 Budynki po termomodernizacji na Obszarze I .....	76
Tabela 19 Biurowiec po termomodernizacji na Obszarze II.....	84
Tabela 20 Skwantyfikowane cele LPR .....	90
Tabela 21 Działania zaplanowane w ramach poprzedniego dokumentu LPR, stan ich realizacji .....	102



## Załącznik nr 1 – Matryce Logiczne

<b>Matryca logiczna projektu 1</b>		Działanie  5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Poprawa infrastruktury poprzez przebudowę dróg lokalnych Gminy Miasto Sławno w ciągu ulic I Pułku Ułanów, M.C. Skłodowskiej, Wojska Polskiego wraz ze skrzyżowaniami</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta, gminy wiejskiej oraz całego powiatu				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatecznego zamówienia publicznego
2011	2010	2011	1	2011
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Rozwój gospodarczy obszaru			
Rezultaty	Powierzchnia przebudowanych dróg lokalnych	13 000 metrów <sup>2</sup>	Protokół odbioru	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
Produkty	Ilość przebudowanych dróg lokalnych	2000 metrów	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile

				prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
	Ilość przebudowanych skrzyżowań	2 sztuki		
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> <li>- przygotowanie kosztorysów inwestorskich oraz dokumentacji technicznej</li> <li>- uzyskanie pozwoleń na budowę</li> <li>- roboty budowlane związane z przebudową dróg</li> <li>- przebudowa skrzyżowań</li> <li>- malowanie pasów i znaków poziomych na nowych jezdniach</li> </ul>	Koszty całkowite: 3 050 000,00 PLN		Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
		Koszty kwalifikowane: 3 050 000,00 PLN		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 1 525 000,00 PLN		
Sytuacja wyjściowa	Lokalna infrastruktura drogowa jest w stanie mocno wyeksploatowanym głównie ze względu na duże natężenie ruchu – wymaga gruntownej przebudowy. Nawierzchnie ulic są dziurawe i wyszczerbione co stwarza również zagrożenie dla infrastruktury zlokalizowanej pod powierzchnią ulicy. Użytkowanie dróg w obecnym stanie stanowi zagrożenie zarówno dla kierowców jak i dla innych uczestników ruchu, dlatego tak ważnym jest, aby realizacja inwestycji odbyła się możliwie jak najszybciej.			
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta			

<b>Matryca logiczna projektu 2</b>		Działanie 5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Wymiana nawierzchni ulic: Bankowej, Kopernika, Staszica, Chopina, Gdańskiej, Lipowej, Mickiewicza, Powstańców Warszawskich, Matejki, Wyspiańskiego, Reymonta.</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta, gminy wiejskiej oraz całego powiatu				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatecznego zamówienia publicznego
2011	2010	2014	1	2014
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Rozwój gospodarczy obszaru			
Rezultaty	Całkowita powierzchnia wymienionych nawierzchni ulic i chodników	14 560 metrów <sup>2</sup>	Protokół odbioru	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
	Ilość odnowionych ulic	13 sztuk	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
	Ilość przebudowanych i odnowionych placów miejskich	1 sztuka		

Zadania	- opracowanie dokumentacji technicznej	Koszty całkowite: 12 000 000,00 PLN	Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
	- wymiana nawierzchni jezdni	Koszty kwalifikowane: 12 000 000,00 PLN	
	- wymiana chodników wraz z infrastrukturą towarzyszącą - przebudowa oświetlenia drogowego - budowa zatok postojowych	Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 6 000 000,00 PLN	
Sytuacja wyjściowa	Obecny stan dróg wskazuje na pilną potrzebę realizacji. Nawierzchnia drogi jest mocno wyeksploatowana, a chodniki krzywe i mają ubytki w płycie chodnikowej. Stwarza to bezpośrednio niebezpieczeństwo zarówno dla kierowców samochodowych jak i dla pieszych poruszających się po chodnikach, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych. Taka sytuacja musi ulec poprawie, dzięki realizacji przewidzianych w projekcie zadań.		
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta		

<b>Matryca logiczna projektu 3</b>		Działanie 5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Przebudowa infrastruktury ulic (Basztowa i Kościuszki ) w mieście lokacyjnym w Gminie Miasto Sławno</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta, turyści				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
2012	2013	2014	1	2013
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Rozwój gospodarczy obszaru			
Rezultaty	Powierzchnia przebudowanych dróg	2378,5 metrów kw.	Protokół odbioru	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
Produkty	Ilość przebudowanych dróg lokalnych wraz z chodnikami	545,18 metrów	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień

Zadania	- opracowanie dokumentacji i kosztorysów	Koszty całkowite: 1 800 000,00 PLN	Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
	- uzyskanie pozwolenia na budowę	Koszty kwalifikowane: 1 800 000,00 PLN	
	- roboty budowlane związane z przebudową dróg i chodników - malowanie pasów i znaków poziomych - instalacja sygnalizacji świetlnej oraz oznakowania pionowego ulic	Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 900 000,00 PLN	
Sytuacja wyjściowa	Obecny stan ulic wskazuje na pilną potrzebę realizacji. Ich nawierzchnia jest mocno wyeksploatowana, a chodniki krzywe i mają ubytki w płycie chodnikowej. Stwarza to bezpośrednio niebezpieczeństwo zarówno dla kierowców samochodowych jak i dla pieszych poruszających się po chodnikach, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych. Taka sytuacja musi ulec poprawie, dzięki realizacji przewidzianych w projekcie zadań.		
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta		

<b>Matryca logiczna projektu 4</b>		Działanie 5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Przebudowa infrastruktury w mieście lokacyjnym – Plac K. Kardynała St. Wyszyńskiego i ulicy M. Konopnickiej w Gminie Miasto Sławno</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta, turyści				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatecznego zamówienia publicznego
2011	2012	2014	1	2014
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Rozwój gospodarczy obszaru			
Rezultaty	Powierzchnia przebudowanych dróg i placów	6568 metrów kw.	Protokół odbioru	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
Produkty	Ilość przebudowanych dróg lokalnych wraz z chodnikami	597 metrów	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
	Ilość przebudowanych placów miejskich	1 sztuka		

Zadania	- opracowanie dokumentacji i kosztorysów	Koszty całkowite: 3 000 000,00 PLN	Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
	- uzyskanie pozwolenia na budowę	Koszty kwalifikowane: 3 000 000,00 PLN	
	- roboty budowlane związane z przebudową drogi i placu - malowanie pasów i znaków poziomych - instalacja sygnalizacji świetlnej oraz oznakowania pionowego ulicy	Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 1 500 000,00 PLN	
Sytuacja wyjściowa	Nawierzchnia placu jak i ulicy jest mocno wyeksploatowana, a chodniki krzywe i mają ubytki w płycie chodnikowej. Stwarza to bezpośrednio niebezpieczeństwo zarówno dla kierowców samochodowych jak i dla pieszych poruszających się po chodnikach, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych. Dodatkowo ważności temu projektowi nadaje fakt, że jest to ulica oraz plac usytuowany w centralnej części miasta, a więc powinien również godnie spełniać funkcję reprezentacyjną. Taka sytuacja musi ulec poprawie, dzięki realizacji przewidzianych w projekcie zadań.		
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta		



<b>Matryca logiczna projektu 5</b>		Działanie 5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Przebudowa i budowa dróg, chodników, ciągów pieszo jezdnych, ścieżek rowerowych oraz kładek dla pieszych nad Kanałem Miejskim</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta, gminy wiejskiej oraz całego powiatu				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatecznego zamówienia publicznego
2012	2011	2015	1	2015
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Rozwój gospodarczy obszaru			
Rezultaty	Powierzchnia przebudowanych/zmodernizowanych dróg i ciągów pieszo - jezdnych	2 700 metrów <sup>2</sup>	Protokół odbioru	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
Produkty	Ilość przebudowanych/zmodernizowanych dróg i ciągów pieszo-jezdnych	450 metrów	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
	Ilość wybudowanych kładek nad	2 sztuki		

	kanalem miejskim			opóźnień
	Ilość wybudowanych dróg rowerowych	1 sztuka		
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opracowanie dokumentacji technicznej i kosztorysów inwestorskich</li> <li>- uzyskanie pozwoleń na budowę</li> <li>- prace budowlane związane z przebudową dróg wraz z chodnikami i budową ścieżek rowerowych</li> <li>- prace związane z budową kładek pieszych nad Kanałem Miejskim</li> </ul>	Koszty całkowite: 15 000 000,00 PLN		Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
		Koszty kwalifikowane: 15 000 000,00 PLN		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 7 500 000,00 PLN		
Sytuacja wyjściowa	Drogi zlokalizowane na obszarze kryzysowym są w złym stanie technicznym. Nawierzchnie są dziurawe i wyeksploatowane. Korzystający z nich kierowcy samochodów oraz rowerzyści borykają się z tymi problemami nagminnie. Dodatkowo krzywe chodniki z ubytkami w płytkach stanowią zagrożenie dla pieszych, szczególnie osób niepełnosprawnych. Nad Kanałem Miejskim nie ma żadnych kładek, które znacznie ułatwiłyby pieszym przejście na drugą stronę. Sytuacja ta wymaga poprawy nie tylko ze względu na bezpieczeństwo mieszkańców jak i przyjezdnych, ale także na poprawę estetyki i zadowolenia zarówno pieszych jak i kierowców.			
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta			

<b>Matryca logiczna projektu 6</b>		Działanie 5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Budowa ścieżek rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą na europejskim szlaku gotyku ceglanego w Gminie Miasto Sławno</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta, turyści				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatecznego zamówienia publicznego
2011	III kwartał 2011	II kwartał 2012	1	2011
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Rozwój gospodarczy obszaru			
Rezultaty	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych wraz z oznakowaniem	3075 metrów	Protokół odbioru	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
Produkty	Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	3075 metrów	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień

Zadania	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opracowanie dokumentacji technicznej i kosztorysu inwestorskiego</li> <li>- uzyskanie pozwolenia na budowę</li> <li>- prace budowlane związane ze ścieżkami rowerowymi: roboty przygotowawcze, wymiana nawierzchni ścieżek rowerowych, budowa chodników i zajazdów, inne elementy ścieżek rowerowych, roboty wykończeniowe</li> <li>- prace instalacyjne przy montowaniu oświetlenia</li> </ul>	Koszty całkowite: 2 300 000,00 PLN	Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
		Koszty kwalifikowane: 2 300 000,00 PLN	
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 1 150 000,00 PLN	
Sytuacja wyjściowa	<p>Obecny stan dróg na terenie Sławna pozostawia wiele do życzenia. Sprawia to, że rowerzyści uczestniczący w ruchu ulicznym są zagrożeni oraz sami stanowią zagrożenie na drodze. Niestety na obszarze problemowym nie ma żadnych ścieżek rowerowych, które rozwiązałyby ten problem, dlatego władze miasta za priorytet uznały konieczność zmiany tego stanu i wybudowania ścieżek na szlaku gotyku ceglanego. Poprawi to nie tylko bezpieczeństwo ale też estetykę oraz przyczyni się do rozwoju turystyki.</p>		
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta		

<b>Matryca logiczna projektu 7</b>		Działanie 5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury poprzez rozbudowę amfiteatru wraz z przebudową jego otoczenia w Gminie Sławno</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatecznego zamówienia publicznego
2011	2011	2012	1	2012
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Rozwój gospodarczy obszaru			
Rezultaty	Ilość osób które skorzystają z nowej oferty kulturalnej	450 osób	Bilety wstępu	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
Produkty	Ilość przebudowanych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych	1 sztuka	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
	Ilość uporządkowanych terenów	1 sztuka		

	zielonych			
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opracowanie dokumentacji technicznej i kosztorysu inwestorskiego</li> <li>- uzyskanie pozwolenia na budowę</li> <li>- prace budowlane mające na celu rozbudowę i przebudowę obiektu</li> <li>- prace mające na celu uporządkowanie i zagospodarowanie terenu wokół obiektu</li> </ul>	Koszty całkowite: 1 415 669,70 PLN		Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
		Koszty kwalifikowane: 1 415 669,70 PLN		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 707 834,85 PLN		
Sytuacja wyjściowa	Obecnie obiekt nie zabezpiecza potrzeb mieszkańców związanych z działalnością kulturalną. Stan techniczny obiektu jest niezadawalający i wymaga poniesienia nakładów finansowych na ten cel. Obiekt musi także zostać przystosowany do obecnie obowiązujących przepisów prawa budowlanego, wymogów sanitarnych oraz przeciwpożarowych. Teren wokół amfiteatru jest nieuporządkowany i również wymaga odświeżenia.			
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta			

<b>Matryca logiczna projektu 22</b>		Działanie 5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Poszerzenie bazy sportowej poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego.</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta, turyści				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatniego zamówienia publicznego
2012	2011	2012	1	2011
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Wzrost jakości życia na obszarze			
Rezultaty	Liczba osób korzystających z nowego obiektu sportowego	480 osób	Lista obecności na zajęciach sportowych	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
Produkty	Ilość nowowytbudowanych obiektów sportowych	1 sztuka	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień

Zadania	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opracowanie dokumentacji technicznej i kosztorysu inwestorskiego</li> <li>- uzyskanie pozwolenia na budowę</li> <li>- przygotowanie i wykonanie prac budowlanych</li> </ul>	Koszty całkowite: 536 433,11 PLN	Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
		Koszty kwalifikowane: 536 433,11 PLN	
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 268 216,56 PLN	
Sytuacja wyjściowa	<p>Obecnie na terenie miasta Sławno znajduje się jedno boisko wielofunkcyjne, które nie zabezpiecza w pełni potrzeb mieszkańców w tym zakresie. Konieczność budowy nowego obiektu sportowego wpłynie m.in. na ograniczenie przestępczości oraz na zwiększenie aktywności fizycznej młodych mieszkańców Sławna.</p>		
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta		



<b>Matryca logiczna projektu 24</b>		Działanie 5.5 Rewitalizacja	Wnioskodawca	
Tytuł projektu			Gmina Sławno	
<b>Intensyfikacja polsko – niemieckiej współpracy pomiędzy leżącymi na europejskim szlaku gotyku ceglanych miastami Sławno i Ribnitz – Damgarten poprzez remont, modernizację i rozbudowę Domów Kultury</b>			Partnerzy: brak	
Adresaci/grupa docelowa: mieszkańcy miasta, turyści				
Przewidywana data złożenia wniosku o dofinansowanie	Przewidywana data rozpoczęcia inwestycji	Przewidywana data zakończenia rzeczowego inwestycji	Ilość przetargów	Przewidywana data ogłoszenia ostatecznego zamówienia publicznego
2012	2012	2014	1	2014
	Logika interwencji	Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki	Źródła weryfikacji	Założenia /ryzyko
<u>Cel ogólny projektu</u>	Wzrost jakości życia na obszarze			
Rezultaty	Ilość osób, które skorzystają z nowej oferty kulturalnej	760 osób	Karty uczestnika, Bilety wstępu	Zakładane rezultaty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą przebiegać planowo, bez opóźnień
Produkty	Ilość przebudowanych/ zmodernizowanych obiektów kulturalnych	1 szt.	Protokół odbioru	Zakładane produkty projektu zostaną osiągnięte o ile prace realizacyjne będą

	Ilość zmodernizowanych pomieszczeń	8 szt.		przebiegać planowo, bez opóźnień
Zadania	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opracowanie dokumentacji i kosztorysów</li> <li>- uzyskanie pozwolenia na budowę</li> <li>- prace remontowe i modernizacyjne</li> </ul>	Koszty całkowite: 5 305 387,87 PLN		Terminowe wykonanie zadań oraz koszty inwestycji uzależnione są od sprawności i terminowości wykonania
		Koszty kwalifikowane: 5 305 387,87 PLN		
		Wysokość wnioskowanego dofinansowania: 2 652 693,94 PLN		
Sytuacja wyjściowa	Obecnie obiekt nie zabezpiecza wszystkich potrzeb związanych z działalnością kulturalną. Stan techniczny budynku można określić jako niezadowalający, dlatego należy podjąć działania które dostosują go do obowiązujących wymogów dotyczących warunków technicznych, socjalnych i przeciwpożarowych.			
Oznaczenie projektu	Projekt dotyczy zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz poprawy atrakcyjności miasta			

## **Załącznik nr 2 – Wyniki konsultacji społecznych**

Aby móc mówić, że „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 – 2020” został stworzony w celu identyfikacji potrzeb i problemów mieszkańców tego miasta oraz, że ma przyczyniać się do ich rozwiązywania konieczne jest poznanie opinii samych Sławian. W tym celu zostały przeprowadzone konsultacje społeczne. Mieszkańcy miasta Sławno zostali poproszeni o wypełnienie ankiet na temat Programu Rewitalizacji, w których mieli możliwość zarówno oceny dokumentu jak i przytoczenia zgłoszenia swoich pomysłów i propozycji zmian. Badanie ankietowe przeprowadzono w Sławnie we wrześniu 2010 roku.

Poniżej znajduje się wzór formularza ankietowego:

**ANKIETA - KONSULTACJE SPOŁECZNE**  
**DLA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI**  
**MIASTA SŁAWNO NA LATA 2010 – 2020**

*Szanowni Państwo,*

*W związku z opracowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 – 2020 oddajemy w Państwa ręce anonimową ankietę z prośbą o ustosunkowanie się do inwestycji, które Władze Miasta planują podjąć w najbliższych latach, w celu poprawy warunków na obszarze miasta, na którym zdiagnozowano największe natężenie problemów społeczno – gospodarczych, między innymi:*

- Bardzo wysoki poziom przestępczości*
- Duża liczba osób pobierających zasiłki z pomocy społecznej, co świadczy o wysokim poziomie ubóstwa i wykluczenia społecznego*
- Stopniowy spadek liczby ludności zamieszkującej ten obszar*
- Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej*
- Niewykorzystane atuty turystyczne*

Obszar ten został zaznaczony czerwonym kolorem na poniżej zamieszczonej mapce.

Państwa zdanie jest dla nas ważne, ponieważ zaplanowane działania inwestycyjne mają służyć przede wszystkim Wam – mieszkańcom Sławna. Z tego względu prosimy o rzetelne i dokładne udzielenie odpowiedzi na dwa pytania ankietowe, abyśmy mogli możliwie dostosować treść dokumentu do Państwa oczekiwań.



1.. Prosimy ocenić w jakim stopniu planowane inwestycje rozwiążą problemy na wyznaczonym obszarze rewitalizacji - ocena

w skali od 1 do 10, gdzie 10 to największy wpływ inwestycji na rozwiązanie problemów, a 1 to najmniejszy.

<b>Działanie: 1</b>			
<b>Rozwój gospodarczy na obszarze poprzez wykorzystanie walorów turystycznych</b>			
<b>Cel i uzasadnienie realizacji</b>	<i>Celem działania jest stworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczej na obszarze. Specyfika obszaru i jego lokalizacja predysponują go do rozwoju branży turystycznej. Planowane inwestycje mają na celu stworzenie warunków jej rozkwitu. Zachęcić inwestorów do rozwoju: gastronomii, hotelarstwa, handlu detalicznego oraz inwestycji w zakresie podniesienia wartości istniejących zasobów mieszkaniowych.</i>		
<b>Planowane do realizacji projekty</b>			
<b>Podmiot wdrażający</b>	<b>Lp</b>	<b>Nazwa podprojektu</b>	<b>Ocena wpływu inwestycji na realizację wyznaczonych celów na obszarze (od 1 do 10)</b>

<b>Miasto Sławno</b>	1	<i>Poprawa infrastruktury poprzez przebudowę dróg lokalnych Gminy Miasto Sławno w ciągu ulic I Pułku Ułanów, M.C. Skłodowskiej, Wojska Polskiego wraz ze skrzyżowaniami</i>	
	2	<i>Wymiana nawierzchni ulic: Konopnickiej, Bankowej, Kopernika, Staszica, Chopina, Gdańskiej, Lipowej, Mickiewicza, Powstańców Warszawskich, Kościuszki, Matejki, Wyspiańskiego, Reymonta, Przebudowa Placu Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego i wymiana nawierzchni</i>	
	3	<i>Przebudowa i budowa dróg, chodników, ciągów pieszko-jezdnych, ścieżek rowerowych oraz kładek dla pieszych nad Kanałem Miejskim</i>	
	4	<i>Budowa ścieżek rowerowych wraz z niezbędną infrastrukturą na europejskim szlaku gotyku ceglanego w Gminie Miasto Sławno</i>	
	5	<i>Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury poprzez rozbudowę amfiteatru wraz z przebudową jego otoczenia w Gminie Sławno</i>	
	6	<i>Rewitalizacja parku i stworzenie nowej architektury zieleni przy Gimnazjum nr 1</i>	
	7	<i>Utworzenie punktu widokowego dostępnego dla osób niepełnosprawnych fizycznie w budynku siedziby Urzędu Miasta Sławno oraz Urzędu Gminy Sławno</i>	
	8	<i>Renowacja i adaptacja Miejskiej Bramy Słupskiej na Muzeum</i>	
	9	<i>Renowacja i adaptacja Bramy Koszalińskiej na punkt informacji turystycznej i galerię</i>	
	10	<i>Przebudowa i adaptacja budynku nad Kanałem Miejskim na cele turystyczno – rekreacyjne</i>	

	11	Remont istniejącej i budowa nowej kanalizacji deszczowej	
<b>Przedsiębiorstwo drogowe DROBET</b>	12	Budowana kamienicy mieszkalno usługowej przy ulicy Lipowej 2a	
	13	„Mieszkania nad rzeką” – Basztowa 4d	
	14	Budowa zespołu kamieniczek mieszkalno-usługowych wraz z zagospodarowaniem terenu przy ulicy ul. Marii Curie-Skłodowskiej	
<b>Radosław Jakubowski</b>	15	Budowana kamienicy mieszkalno-usługowej przy ulicy – pl. Kard. Wyszyńskiego	
<b>Polkart Sp. z o.o.</b>	16	Budowa kamienicy – zabudowa zwarta ul. Mickiewicza 1a	
	17	Prace konserwatorskie i restauratorskie wraz z remontem i przebudową budynku zabytkowego przy ulicy Rapackiego 13 i 12 „Stara Palarnia Kawy”	
<b>Działanie:2</b>			
<b>Podwyższenie jakości życia na obszarze poprzez rozwój infrastruktury publicznej</b>			
<b>Cel i uzasadnienie realizacji</b>	Celem działania jest zminimalizowanie niekorzystnych zjawisk społecznych na obszarze. Szczególnie istotne są inwestycje, których realizacja wpłynie znacząco na zmniejszenie liczby popełnianych przestępstw na obszarze.		

<b>Planowane podprojekty</b>			
<b>Podmiot wdrażający</b>	<b>Lp.</b>	<b>Nazwa podprojektu</b>	<b>Ocena wpływu inwestycji na realizację wyznaczonych celów na obszarze (od 1 do 10)</b>
<b>Miasto Sławno</b>	1	<i>Monitoring rejonów szczególnie zagrożonych przestępczością</i>	
	2	<i>Budowa oświetlenia ulicznego</i>	
	3	<i>Poszerzenie bazy sportowej poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego.</i>	
	4	<i>Budowa i modernizacja placów zabaw dla dzieci</i>	
	5	<i>Intensyfikacja polsko – niemieckiej współpracy pomiędzy leżącymi na europejskim szlaku gotyku ceglanego miastami Sławno i Ribnitz – Damgarten poprzez remont, modernizację i rozbudowę Domów Kultury</i>	
	6	<i>Utworzenie Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień</i>	
	7	<i>Zagospodarowanie terenu stawów miejskich poprzez budowę infrastruktury rekreacyjnej.</i>	



**Działanie: 3****Aktywne społeczeństwo szansą na lepsze jutro****Cel i uzasadnienie realizacji**

Celem działania jest aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru śródmieścia, bowiem aktywni mieszkańcy budują społeczeństwo obywatelskie, które jest świadome swojego wpływu na wizerunek miejsca zamieszkania, co gwarantuje trwałość założonych celów rewitalizacji.

**Planowane podprojekty**

<b>Podmiot wdrażający</b>	<b>Lp.</b>	<b>Nazwa podprojektu</b>	<b>Ocena wpływu inwestycji na realizację wyznaczonych celów na obszarze (od 1 do 10)</b>
<b>Miejska Biblioteka Publiczna</b>	1	Program „Biblioteka” + Moduł Szkolenia oraz Moduł Mak+ (projekt rządowy)	
	2	Projekt rozwoju Bibliotek II Edycja : projekt Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego	
	3	Akademia Orange Fundacji Orange	
	4	Dyskusyjny Klub Książki – Program Instytutu Książki w Krakowie	

	5	<i>Konkurs Grantowy „Aktywna Biblioteka” – program Akademii Rozwoju Filantropii</i>	
<b>Dom Kultury</b>	6	<i>Program Kultura 2011r. – Spotkania orkiestr dętych</i>	
	7	<i>Program Kultura 2012r. – Festiwal folklorem malowany</i>	
	8	<i>Program Kultura 2013r. – Kulturalno-edukacyjny turniej tańca „Hip-hop wydarzenie”</i>	
	9	<i>Ogólnopolski festiwal twórczości Marka Grechuty</i>	
	10	<i>Ogólnopolski festiwal „Artystyczna Stajnia”</i>	
<b>Fundacja Rodzina</b>	11	<i>Program stypendialny „Talent za Talent”</i>	
	12	<i>„Konkurs Ośmiu Wspaniałych” - popularyzowanie pozytywnych postaw i działań młodych ludzi, którzy poprzez różnorodną aktywność upowszechniają dobro</i>	
	13	<i>Kolonie letnie dla dzieci w wieku 10 - 12 lat z rodzin ubogich,</i>	
	14	<i>Świetlica pomoc lekcyjna dla dzieci z klas I-III szkoły podstawowej</i>	
	15	<i>Warsztaty metodyczne wolontariatu Fundacji Rodzina</i>	

**2. Czy ma Pan/Pani propozycje innych działań rewitalizacyjnych, na wskazanym obszarze? Jeśli tak, proszę je opisać poniżej.**

**METRYCZKA**

**Płeć:**

mężczyzna  kobieta

**Wiek:**

do 19 lat  20-25 lat  26-36 lat  37-50 lat  51-60 lat

powyżej 60 lat

**Wykształcenie:**

podstawowe  zawodowe  średnie  wyższe

**Mieszkam w Sławnie:**

*poniżej 1 roku,  *poniżej 3 lat,  *poniżej 5 lat*  *dłużej niż 5 l.***

Po dokonaniu badania ankietowego do Urzędu Gminy w Sławnie dotarło 427 wypełnionych przez mieszkańców formularzy. Niestety nie wszystkie z nich były rzetelnie i poprawnie wypełnione. Objawiło się to poprzez pozostawianie wielu pól pustych, wpisywaniu znaków zapytania, lub komentarzy tekstowych nie sugerujących jednoznacznie odpowiedzi. Kilka osób w młodym wieku nie podeszło poważnie do badania, wpisując treści zupełnie nie na temat. Kolejną grupą błędów dyskwalifikujących ankietę było zaznaczanie przez wypełniającego wszystkich grup wiekowych lub kilka poziomów wykształcenia. Opisanie powyżej czynniki wpłynęły na odrzucenie tych formularzy, czego skutkiem jest nie uwzględnienie ich w statystykach i raporcie. Takich wadliwych ankiet było 134 sztuki.

W badaniu ankietowym uczestniczyło ostatecznie (poprawnie wypełnione ankiety) 293 mieszkańców. Były to osoby w szerokim przekroju wiekowym, z różnym poziomem wykształcenia oraz różną długością zamieszkania w Sławnie. Dzięki zainteresowaniu konsultacjami społecznymi przez osoby z różnych środowisk oraz grup społecznych możliwe było poznanie szerokiej opinii społeczeństwa sławieńskiego, dzięki której wyniki badania ankietowego uznaje się za wiarygodne i obiektywne oraz w pełni odzwierciedlające faktyczną ocenę zarówno inwestycji zlokalizowanych na obszarze Projektu Zintegrowanego jak i całego dokumentu jakim jest „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 – 2020.”

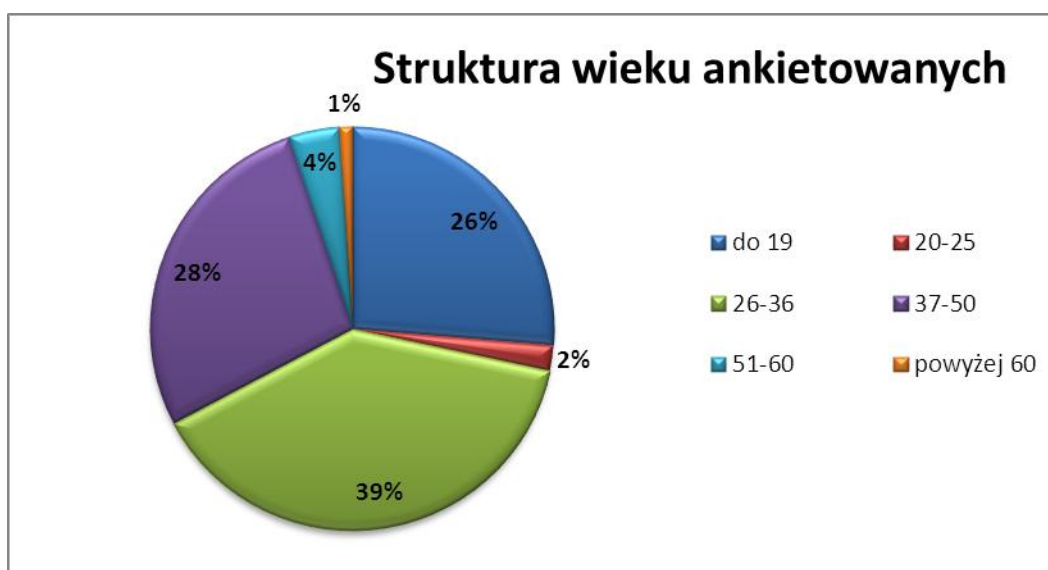
W badaniu opinii uczestniczyli mieszkańcy zarówno płci męskiej jak i żeńskiej, ze znaczną przewagą drugiej grupy (210 kobiet i jedynie 83 mężczyzn), co potwierdza poniższy wykres.



Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

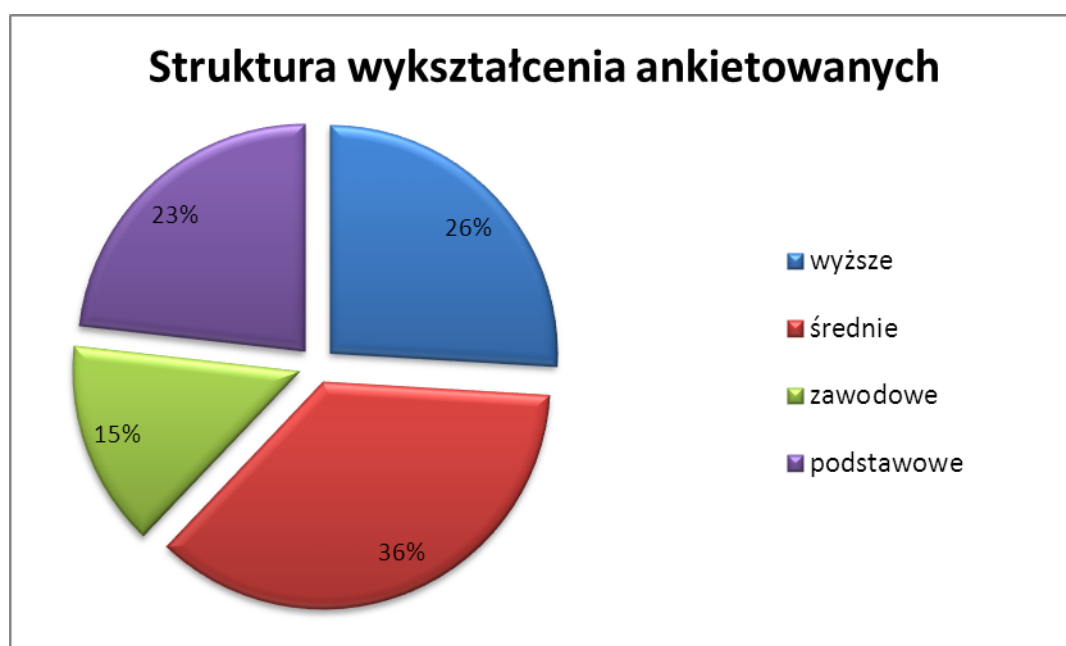
Biorąc pod uwagę strukturę wiekową ankietowanych, na poniższym wykresie widać na pierwszy rzut oka, że grupą dominującą były osoby w wieku 26 – 36 lat, natomiast najmniejszą grupę – jednoosobową- stanowił mieszkaniec Sławna mający ponad 60 lat.

28% ankietowanych stanowiły osoby, klasyfikujące się do grupy wiekowej pomiędzy 37, a 50 rokiem życia. Niewiele mniej licznie w badaniu wystąpiły osoby w przedziale wiekowym do 19 roku życia. Mieszkańcy mający 51 – 60 lat, a także 20 – 25 lat stanowili odpowiednio 4% i 2% ogółu ankietowanych.



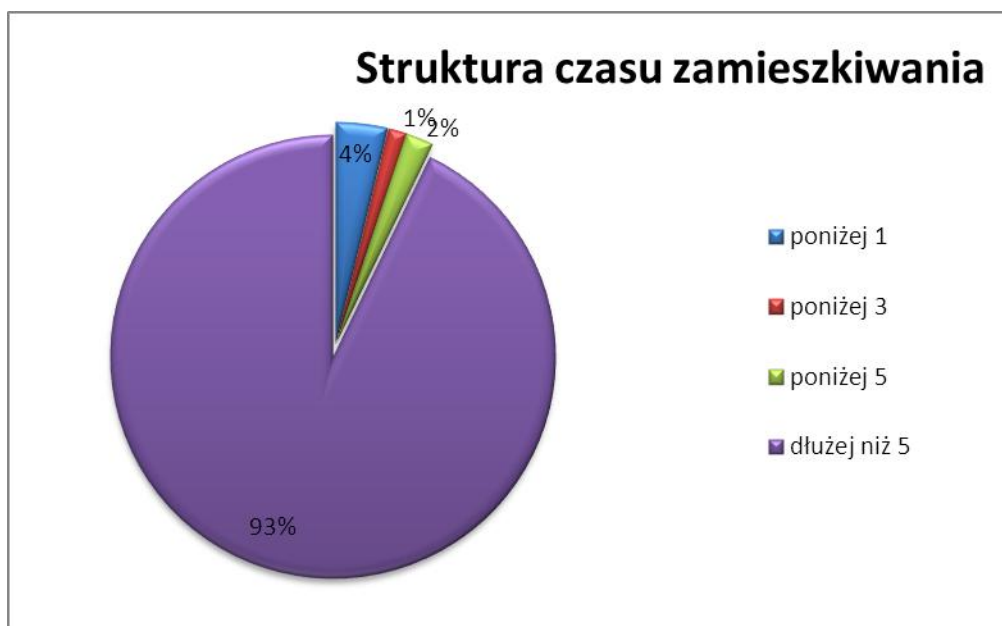
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Najliczniej w konsultacjach społecznych dotyczących oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji wzięli udział mieszkańcy Sławna z wykształceniem średnim (stanowili aż 36% ankietowanych). Drugą pod względem wielkości grupę stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe – 26%, następnie osoby z ukończoną edukacją w stopniu podstawowym – 23% ankietowanych. Najmniej liczną grupą udzielającą odpowiedzi były 543 osoby z wykształceniem zawodowym, którzy stanowili 15% ogółu.



Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Biorąc pod uwagę okres zamieszkania w Sławnie ogromną dominację nad pozostałymi grupami wykazali mieszkańcy z długim stażem zamieszkania, czyli powyżej 5 lat – 93% wszystkich udzielających odpowiedzi. Pozostali mieszkańcy, czyli zaledwie 21 osób mieszka w Sławnie krócej niż rok, krócej niż 3 lata bądź krócej niż 5 lat.

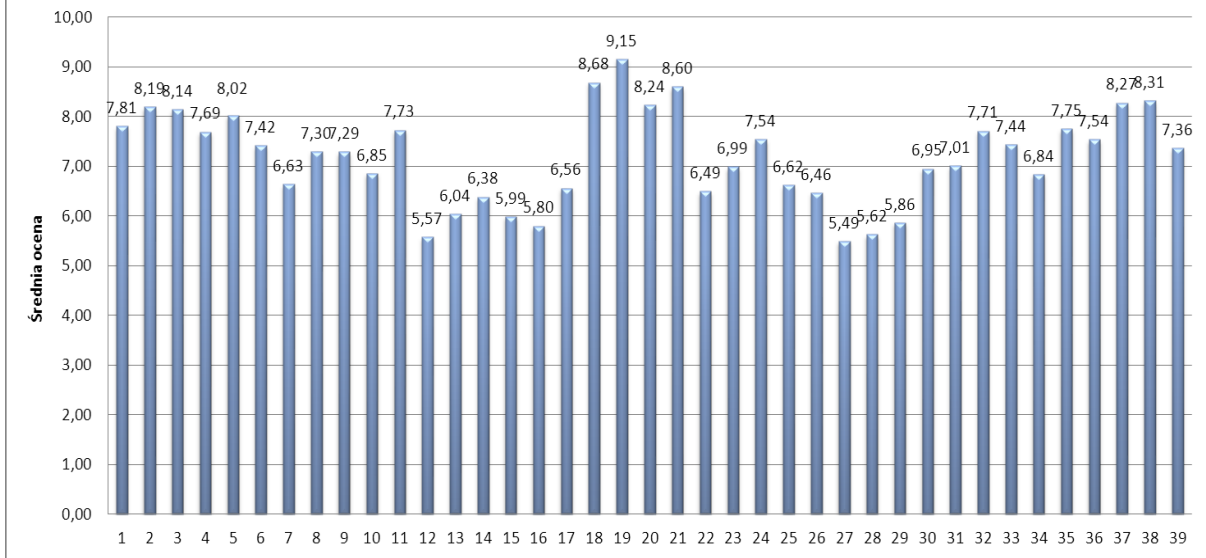


Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Mieszkańcy Sławna udzielili odpowiedzi na dwa pytania umieszczone w ankiecie. Pierwsze miało na celu poznać opinię (ocena w skali od 1 do 10) na temat projektów inwestycyjnych obszaru wytyczonego na podstawie analizy wskaźnikowej, ujętych w dokumencie LPR. Poniższy wykres przedstawia średnie oceny dla poszczególnych projektów.



### Średnia ocena dla poszczególnych projektów



Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ankietowego

Z ocenionych 39 projektów najwyższą średnią – 9,15 otrzymał projekt dotyczący budowy oświetlenia ulicznego w mieście. Kolejna wysoka ocena 8,68 przypadła dla inwestycji budowy monitoringu w rejonach szczególnie zagrożonych przestępczością. Powyżej średnio 8 punktów uzyskały następujące inwestycje:

- 8,60 pkt „Budowa i modernizacja placów zabaw dla dzieci”;
- 8,31 pkt „Świetlica, pomoc lekcyjna dla dzieci z klas I – III szkoły podstawowej”;
- 8,27 pkt „Kolonie letnie dla dzieci w wieku 10 – 12 lat z rodzin ubogich”;
- 8,24 pkt „Poszerzenie bazy sportowej poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego”;
- 8,19 pkt „Wymiana nawierzchni ulic: Konopnickiej, Bankowej, Kopernika, Staszica, Chopina, Gdańskiej, Lipowej, Mickiewicza, Powstańców Warszawskich, Kościuszki, Matejki, Wyspiańskiego, Reymonta, Przebudowa Placu Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego i wymiana nawierzchni”;
- 8,14 pkt „Przebudowa i budowa dróg, chodników, ciągów pieszko-jezdnych, ścieżek rowerowych oraz kładek dla pieszych nad Kanałem Miejskim”;
- 8,02 pkt „Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury poprzez rozbudowę amfiteatru wraz z przebudową jego otoczenia w Gminie Sławno”.

Najślabiej, bo na średnio 5,49 punktu oceniona została inwestycja polegająca na realizacji projektu „Akademia Orange, Fundacji Orange” planowana do realizacji dzięki Miejskiej Bibliotece publicznej. Jednak wynik dla tego przedsięwzięcia jest (pomimo, że na tle reszty wypadł najślabiej) oceniony powyżej 5 punktów w 10-punktowej skali jest zadowalający.

Ogólna średnia dla wszystkich przedsięwzięć kształtuje się na poziomie 7,2 punktu, co i tak oznacza wysoką akceptowalność społeczną zamierzonych do realizacji przedsięwzięć, a tym samym duże poparcie dla zaplanowanych w dokumencie LPR działań naprawczych, które przyczynią się do poprawy warunków panujących w mieście Sławno.

- Drugie pytanie w ankiecie polegało na podaniu własnych propozycji projektów. Na to pytanie odpowiedziało zaledwie 83 ankietowanych, a więc zaledwie 28% ogółu.

Przeważnie osoby, które odpowiedziały na to pytanie, podawały więcej niż jedną propozycję. Najwięcej zgłaszanych propozycji dotyczyło:

- Modernizacji dróg i infrastruktury towarzyszącej (wymiana nawierzchni, budowa ronda, oświetlenie, parkingi, chodniki);
- Budowy obiektów rekreacyjno – sportowych (skate-park, basen, kino, hala sportowa, kawiarnia, pub, dyskoteka, kręgielnia, ławki w parkach, galerie handlowe);
- Organizacji imprez kulturalnych (koncerty, imprezy sportowe).

Przeprowadzone w Sławnie konsultacje społeczne dotyczące Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 - 2020, które odbyły się przy pomocy badania ankietowego wykazały zaangażowanie mieszkańców w życie miasta, jego dalszym rozwojem, a także świadomość w zakresie występujących w mieście zjawisk problemowych. Ankietowani nie tylko pozytywnie ocenili zaplanowane inwestycje, mające poprawić sytuację społeczną, przestrzenną oraz gospodarczą w mieście, ale także zaproponowali własne rozwiązania i wskazali na pożądane przez nich kierunki rozwoju miasta. Dzięki przeprowadzeniu badania ankietowego wśród ludzi z różnych środowisk, stwierdzić należy, że opinia ankietowanych jest reprezentatywna w skali całego Miasta Sławna.

## **Załącznik nr 3 – Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko**



**REGIONALNY DYREKTOR  
OCHRONY ŚRODOWISKA  
W SZCZECINIE**

RDOŚ-32-WOOS.OSZP-7040/51/3/10/ek

Szczecin, dnia 13 września 2010 r.



**Urząd Miejski  
ul. M. C. Skłodowskiej 9  
76-100 Sławno**

Działając na podstawie art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.), odpowiadając na pismo z dnia 26 sierpnia 2010 r. (data wpływu 30 sierpnia 2010 r.), bez znaku, dotyczące wniosku w sprawie określenia konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020” uprzejmie informuję, co następuje.

1. Celem działań przewidzianych w przedmiotowym dokumencie jest ograniczenie negatywnych zjawisk występujących na obszarze miasta Sławno, przy czym nadrzędnym celem jest rozwiązanie problemów znacznie nasilonych na obszarach kryzysowych opisanych w dokumencie w sferach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej.
2. Wśród podprojektów w ramach poszczególnych działań zmierzających do osiągnięcia powyższego celu wymienia się przebudowę dróg lokalnych, wymianę nawierzchni ulic, przebudowę dróg i chodników, ciągów pieszo-jezdnich, ścieżek rowerowych, rozbudowę amfiteatru, rewitalizację parku i stworzenie nowej architektury zieleni przy Gimnazjum nr 1, budowę kamienic, remont istniejącej i budowę nowej kanalizacji deszczowej. Biorąc pod uwagę:
  - charakter przewidzianych działań,
  - rodzaj i skalę oddziaływania na środowisko,
  - cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko,stwierdza się, iż realizacja postanowień przedmiotowego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.
3. Teren objęty programem rewitalizacji jest zlokalizowany poza obszarowymi formami ochrony przyrody w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.), a także poza obszarami cennymi przyrodniczo zidentyfikowanymi w „Waloryzacji przyrodniczej miasta Sławno – operat generalny” (BKP, Szczecin 2004 r.). Obszar objęty działaniami rewitalizacyjnymi w rejonie śródmieścia znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Wieprzy i Studnicy” (kod PLH220038). Ze względu na charakter zaplanowanych działań stwierdza się, że ich realizacja nie będzie znacząco negatywnie oddziaływać na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Nie przewiduje się

Tel: (091) 43-05-200  
Fax: (091) 43-05-229  
Adres: ul. Jagiellońska 32, 70-382 Szczecin

wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi wynikających z realizacji zamierzeń przewidzianych w *Lokalnym Programie Rewitalizacji*.

Biorąc powyższe pod uwagę tutejszy organ stwierdza, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla „*Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020*”.

p.o. REGIONALNEGO DYREKTORA  
OCHRONY ŚRODOWISKA  
w Szczecinie

dr Przemysław Łagodzki

SPECJALISTA  
w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska  
w Szczecinie  
Ekonomicznej  
mgr inż. Ewa Kwaśniewska



ZACHODNIOPOMORSKI  
PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI  
INSPEKTOR SANITARNY  
w Szczecinie  
70-632 Szczecin, ul. Spedytorska 6/7  
tel. 91 462 40 60; fax 91 462 46 40

WS - N. NZ - 4001 - 1285/10



Szczecin, dnia 09 września 2010 r.

**URZĄD MIEJSKI**  
**ul. Marii Curie-Skłodowskiej 9**  
**76-100 Sławno**

## OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2006 r. Nr 122 poz. 851 z późn. zm.) w związku z art. 46 pkt 2, art. 48, art. 49 i art. 58 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) - Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie

### *od st ę p u j e*

od wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020”.

### **U z a s a d n i e n i e :**

Opinię niniejszą wydano w oparciu o analizę:

1. wniosku Burmistrza Miasta Sławno Pana Marka Frankensteina z dnia 26 sierpnia 2010 r,
2. Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 - 2020.

Projekty ujęte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010-2020 polegać będą na przeprowadzeniu skoordynowanych działań w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej w celu wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do jego dalszego rozwoju.

Celem głównym działań rewitalizacyjnych jest rozwiązywanie zidentyfikowanych na wyznaczonych obszarach, problemów w sferach społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej, co doprowadzić ma do przywrócenia świetności tego obszaru poprzez poprawę jakości i dostępności do infrastruktury o charakterze społecznym, rozwój infrastruktury dla celów turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych, zagospodarowanie i modernizację przestrzeni publicznych, poprawę funkcjonalności ruchu kołowego, ruchu pieszego, estetyki przestrzeni publicznych, odnowę zdekapitalizowanych zasobów mieszkaniowych oraz poprawę jakości środowiska.

Na terenie miasta wyznaczone zostały dwa obszary kryzysowe: I obszar to okolice Śródmieścia. Granice obszaru wyznaczają: od północy zaczynając ulica Sempołowskiej, cmentarz miejski, następnie granica biegnie wzdłuż rzeki Wieprzy, wyłączając ulicę Kąpielową dochodzi do torów kolejowych i dalej wzdłuż do Kanału Miejskiego. Biegąc dalej przy Kanale dochodzi do ul. Kopernika i ciągnie się wzdłuż następnie także ul. Basztową, ul. M. Curie-Skłodowskiej, ul. Chopina omijając ul. Armii Krajowej skręca wzdłuż ul. Chrobrego i ul. Pułku Ułanów powraca do ul. Sempołowskiej. II obszar kryzysowy wyznaczony na obszarze miasta Sławna



obejmuje swoim zasięgiem ulice zlokalizowane na osiedlu Dzieci Wrzesińskich. Granica obszaru przebiega od wschodu wzdłuż ulicy Polanowskiej od południa wzdłuż Wyspiańskiego i Gierymskiego omijając plac Gierymskiego i ulicę Filtrową. Następnie biegnie wzdłuż ulic Krasickiego i Gombrowicza, które wchodzi w skład obszaru II. Ostatecznie od północy obszar jest ograniczony przez wyłączoną z niego ulicę Kossaka.

Planowane działania rewitalizacyjne mające na celu wyprowadzenie obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego nie będą miały negatywnego wpływu na środowisko przyrodnicze, ponieważ ich głównym celem jest niwelowanie i usuwanie przyczyn degradacji wyznaczonego obszaru przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju. Poprawa sytuacji w zakresie komunikacji (przebudowa i budowa dróg, chodników, ciągów pieszo-jezdnych, ścieżek rowerowych, remonty nawierzchni dróg) doprowadzi do polepszenia ich stanu nawierzchni, a tym samym do zmniejszenia hałasu oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych. Także remont i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej przysłuży się osiągnięciu celu ogólnego, jakim jest ochrona środowiska naturalnego poprzez ograniczenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód i gleb (odprowadzaniem ścieków wprost do gruntu, nieszczelnością szamb) oraz podniesienie standardu życia mieszkańców. Wpłynie więc pozytywnie na ochronę zdrowia oraz poprawę higieny mieszkańców poprzez zapewnienie szczelnego odprowadzania ścieków poza teren posesji oraz przez wzrost niezawodności dostaw wody oraz częściową poprawę jej jakości. Modernizacja infrastruktury technicznej budynków oraz działania zmierzające do poprawy ich efektywności energetycznej wpłyną nie tylko na poprawę komfortu użytkownika, ale także na poprawę jakości powietrza atmosferycznego poprzez zmniejszenie emisji szkodliwych substancji emitowanych do atmosfery, z uwagi na mniejsze zużycie materiału opałowego.

Realizacja postanowień Lokalnego Program Rewitalizacji Miasta Sławno na lata 2010 - 2020 ze względu na charakter działań, rodzaj i skalę oddziaływania powinna przyczynić się do poprawy warunków życia i zdrowia ludzi.

#### **P o u c z e n i e:**

Na niniejszą opinię nie przysługuje środek odwoławczy.

#### **Otrzymują:**

1. Adresat,
2. a/a.

ZACHODNIOPOMORSKI PAŃSTWOWY  
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY  
w Sławcu  
z upoważnienia  
mgr inż. Wiesław Jachimiaś  
Zastępca Zachodniopomorskiego Państwowego  
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego